

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ ŠKOLA Vinohradská 54,
Praha 2

Obsah

1. Identifikační údaje	7
1.1 Název vzdělávacího programu	7
1.2 Předkladatel	7
1.3 Zřizovatel	7
1.4 Platnost dokumentu	7
2. Charakteristika školy.....	8
2.1 Úplnost a velikost školy	8
2.2 Vybavení školy.....	9
2.3 Pedagogický sbor	10
2.4 Žáci	10
2.5 Mimoškolní aktivity, soutěže.....	10
2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	10
3. Charakteristika ŠVP.....	11
3.1 Zaměření školy	11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	11
3.3 Vzdělávání žáků s jinými ŠVP	11
4. Klíčové kompetence	12
5. Učební plán ZŠ	15
I. stupeň	15
II. stupeň.....	16
7. Propojení průřezových témat se vzdělávacím obsahem jednotlivých vyučovacích předmětů ŠVP	22
7.1 Osobnostní a sociální výchova.....	22
7.1.1 I. stupeň	22
Osobnostní rozvoj	22
Sociální rozvoj	23
Morální rozvoj.....	23
7.1.2 II. stupeň	24
Osobnostní rozvoj	24
Sociální rozvoj	25
Morální rozvoj	25
7.2 Výchova demokratického občana	25
7.2.1 I. stupeň	25
7.2.2 II. stupeň	26
7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	28
7.3.1. I. stupeň	28
7.3.2. II. stupeň	29
7.4 Multikulturní výchova.....	31
7.4.1 I. stupeň	31
7.4.2 II. stupeň	32
7.5 Environmentální výchova.....	34
7.5.1 I. stupeň	34
7.5.2. II. stupeň	35

7.6 Mediální výchova.....	37
7.6.1. I. stupeň	37
7.6.2 II. stupeň	38
8. Učební osnovy.....	40
8.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	40
Charakteristika vzdělávací oblasti	40
8.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura	40
I. stupeň	40
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	40
B. Obsah vyučovacího předmětu	43
II. stupeň	49
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	49
B. Obsah vyučovacího předmětu	52
8.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk.....	57
I. stupeň	57
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	57
B. Obsah vyučovacího předmětu	60
II. stupeň	62
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	62
B. Obsah vyučovacího předmětu	64
8.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk.....	67
II. stupeň	67
B. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	67
B. Obsah vyučovacího předmětu	69
8.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	72
8.2.1 Vyučovací předmět: Matematika	72
I. stupeň	72
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	72
B. Obsah vyučovacího předmětu	74
II. stupeň	76
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	76
B. Obsah vyučovacího předmětu	78
8.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	81
8.3.1 Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie	81
I. stupeň	81
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	81
B. Obsah vyučovacího předmětu	83
II. stupeň	85
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	85
B. Obsah vyučovacího předmětu	88
8.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět.....	90
Charakteristika vzdělávací oblasti	90
8.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka	90
I. stupeň	90
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	90
B. Obsah vyučovacího předmětu	93
8.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda	97
I. stupeň	97
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	97
B. Obsah vyučovacího předmětu	99
8.4.3 Vyučovací předmět: Přírodověda	101
I. stupeň	101
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	101
B. Obsah vyučovacího předmětu	103
8.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	105

Charakteristika vzdělávací oblasti	105
8. 5. 1 Vyučovací předmět: Dějepis	105
II. stupeň	105
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	105
B. Obsah vyučovacího předmětu	107
8.5.2 Vyučovací předmět: Výchova k občanství	111
II. stupeň	111
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	111
B. Obsah vyučovacího předmětu	112
8.6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	118
Charakteristika vzdělávací oblasti	118
8.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika	118
II. stupeň	118
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	118
B. Obsah vyučovacího předmětu	120
8.6.2 Vyučovací předmět: Chemie	123
II. stupeň	123
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	123
B. Obsah vyučovacího předmětu	125
8.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis	129
II. stupeň	129
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	129
B. Obsah vyučovacího předmětu	131
8.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis	136
II. stupeň	136
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	136
B. Obsah vyučovacího předmětu	138
8.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura	142
Charakteristika vzdělávací oblasti	142
8.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova	142
I. stupeň	142
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	142
B. Obsah vyučovacího předmětu	144
II. stupeň	146
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	146
B. Obsah vyučovacího předmětu	148
8.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	149
I. stupeň	149
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	149
B. Obsah vyučovacího předmětu	151
II. stupeň	155
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	155
B. Obsah vyučovacího předmětu	157
8.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	163
Charakteristika vzdělávací oblasti	163
8.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	163
II. stupeň	163
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	163
B. Obsah vyučovacího předmětu	166
8.6.1 Vyučovací předmět: Tělesná výchova	171
I. stupeň	171
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	171
B. Obsah vyučovacího předmětu	173
II. stupeň	175
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	175
B. Obsah vyučovacího předmětu	177
8.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	181

8.7.1 Vyučovací předmět: Pracovní vyučování	181
I. stupeň	181
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	181
B. Obsah vyučovacího předmětu	183
II. stupeň	185
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	185
B. Obsah vyučovacího předmětu	188
9. Přípravná třída.....	193
9.1 Charakteristika přípravné třídy.....	193
9.2 Klíčové kompetence.....	194
9.3 Vazba na průřezová témata ŠVP ZŠ.....	196
9.4 Vzdělávací oblasti	197
9.5 Vzdělávací obsah	198
9.1.1 Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků.....	199
9.1.2 Rozumová výchova	201
9.1.2.1 Jazyk a jazyková komunikace	201
9.1.2.2 Matematické představy	204
9.1.2.3 Rozvoj poznání, sebepojetí, city, vůle	206
9.1.2.4 Hudební výchova	208
9.1.2.5 Výtvarná výchova	210
9.1.3 Pracovní výchova	212
9.1.4 Tělesná výchova.....	214
9.6 Hodnocení dětí	216
10. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	217
10.1 Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením	217
10.2 Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, žáků s více vadami a žáků s poruchou autistického spektra	217
11. Školní družina.....	219
11.1 Charakteristika školní družiny.....	219
11.2 Činnost školní družiny.....	220
11.3 Realizace průřezových témat.....	221
11.4 Obsah činnosti školní družiny	223
12. Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	226
12.1 Hodnocení a klasifikace žáků	226
12.1.1 Kritéria hodnocení žáka	226
12.1.2 Pravidla pro hodnocení.....	226
12.1.2.1 Chování žáka.....	226
12.1.2.2 Klasifikace	226
12.1.2.3 Slovní hodnocení	227
12.1.2.5 Celkové hodnocení žáka	228
12.1.2.6 Výsledky práce v zájmových útvarech	228
12.1.2.7 Hodnocení v náhradním termínu.....	228
12.1.3 Způsoby hodnocení	228
12.2. Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost.....	229
12.2.1 Oblasti autoevaluace	229
12.2.1.1 Oblast systémy	229
12.2.1.2 Oblast lidé	229
12.2.1.3 Oblast finance	229
12.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace	230
12.2.3 Nástroje autoevaluace.....	230

13.2.4 Časové rozvržení evaluačních činností	233
--	-----

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, základní škola, Základní škola a Střední škola, Vinohradská 54, Praha 2.

1.2 Předkladatel

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ ŠKOLA, Praha 2, Vinohradská 54			
identifikátor právnické osoby	600 020 789	IČO	613889447
právní forma:	příspěvková organizace		
adresa:	Vinohradská 54/920 120 00 Praha 2		
ŘEDITEL ŠKOLY			
PaedDr. Stanislav Drbout tel: 224 254 257 fax: 222 513 853 telefon: 602 315 044 e-mail: skola@skolavinohradska.cz			

1.3 Zřizovatel

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA			
právní forma	kraj	IČO	00064581
adresa	Mariánské náměstí 2 110 01 Praha 1		

1.4 Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, základní škola, Základní škola a Střední škola, Vinohradská 54, Praha 2, vstupuje v platnost dnem

- 1. 9. 2013 č.j. 96/2013 ZŠ a SŠ.

razítko školy

PaedDr. Stanislav Drbout
ředitel školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem základní školy.

Subjekt zahrnuje několik součástí, kterými jsou

- **Základní škola** – poskytuje základní vzdělávání podle ŠVP Základní škola, zpracovaného podle přílohy RVP ZV a podle ŠVP Základní škola zpracovaného podle RVP ZV.
- **Praktická škola dvouletá** – poskytuje střední vzdělání ukončené závěrečnou zkouškou.
- **Speciálně pedagogické centrum** - poskytuje poradenské služby dětem, žákům, studentům a rodičům, ale i jiným školám a školským zařízením.
- **Školní družina, školní klub** – poskytuje zájmové vzdělávání žákům školy
- **Školní jídelna** - poskytuje stravovací služby pro žáky a studenty školy, závodní stravování pro zaměstnance.

Škola vzdělává 130 žáků. Třída, oddělení a studijní skupina má nejméně 6 a nejvíce 14 žáků.

Sídlem školy je budova v centru města na Vinohradské ulici. Optimální dopravní obslužnost zajišťuje především trasa A metra – stanice Jiřího z Poděbrad a Náměstí Míru. Tramvajová doprava – zastávka Vinohradská tržnice.

2.2 Vybavení školy

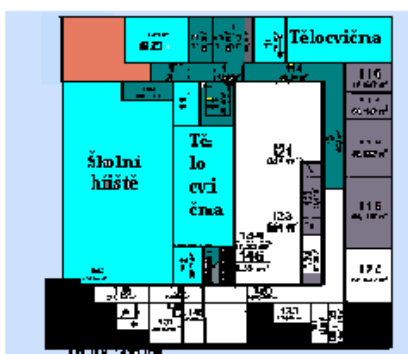
V budově školy je 13 tříd a 10 odborných pracoven, 2 počítačové učebny, cvičný byt, knihovna, posilovna, horolezecká stěna, 2 tělocvičny a školní hřiště.

Na 1. stupni jsou třídy s hracím koutkem, je zde rovněž realizováno bezrozvrhové vyučování.

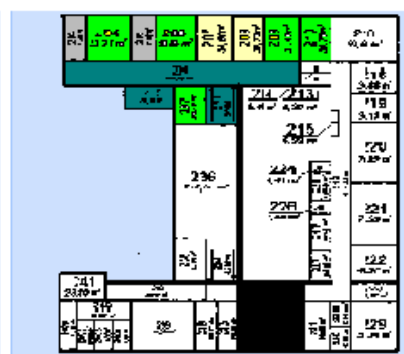
Na 2. stupni jsou kmenové třídy a samostatné pracovny na výtvarnou výchovu, hudební výchovu, dílny kovo-dřevo, textilní dílna, cvičné kuchyně, keramická dílna, počítačová učebna a učebna vybavená prezentační technikou – interaktivní tabule.

V době přestávek žáci využívají prostory školy po dohodě s vyučujícími. K dispozici jsou občerstvovací automaty.

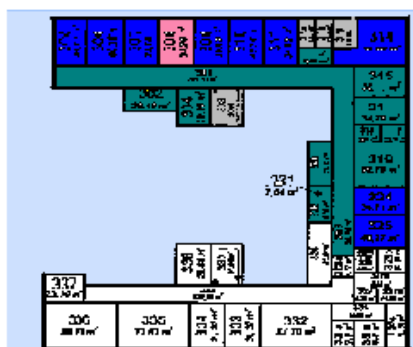
Základní škola praktická
a
Praktická škola
Vinohradská 54
Praha 2

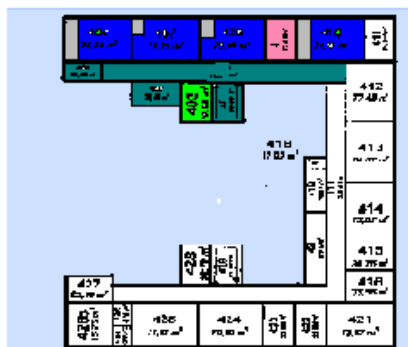
Prizemi - Vinohradská

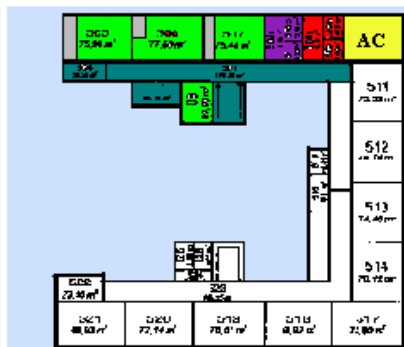
1. patro - Vinohradská

2. patro - Vinohradská

3. patro - Vinohradská

4. patro - Vinohradská

2.3 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor je dlouhodobě stabilizovaný a z 95 % plně erudovaný v oboru speciální pedagogiky. Ve škole pracují výchovný poradce a školní metodik prevence. Práci pedagogů doplňuje činnost pracovníků SPC – speciálních pedagogů, psychologa, logopeda a sociální pracovnice.

2.4 Žáci

Škola je samostatně zřízena pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žáci, u kterých byly zjištěny speciální vzdělávací potřeby na základě speciálně pedagogického nebo psychologického vyšetření školským poradenským zařízením v nižší míře než stanovené kritérium pro lehkou mentální retardaci, případně s jiným zdravotním postižením, jsou vzdělávání podle ŠVP zpracovaného podle RVP ZV.

Speciální vzdělávání se poskytuje žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením.

Převážná většina žáků je z MČ Praha 2 a Praha 3 a přilehlých pražských obvodů. Do školy dojíždějí i žáci mimopražští.

2.5 Mimoškolní aktivity, soutěže

Škola pořádá v průběhu školního roku sportovní a kulturně výchovné akce pro žáky. Jsou organizovány zájmové útvary – kroužky: cykloturistický, turistický, přípravy pokrmů, modelářský, sportovní, taneční, hudební a výtvarný.

Ve sportovní oblasti se žáci školy účastní soutěží speciálních škol Prahy i mistrovství republiky. Pro žáky školy jsou pořádány lyžařské kurzy, jednodenní lyžařské zájezdy, cykloturistické kurzy, turistické kurzy a turistické pochody. Škola pořádá vlastní olympijský den.

V oblasti výtvarných aktivit se žáci zúčastňují akcí v mezinárodním dětském hnutí „Stonožka“.

Tradiční školní akademie, spojená se dnem „otevřených dveří“ pro rodiče a veřejnost, se koná v předvánočním období.

Každoroční pravidelný výjezd do zahraničí žáků školy je uskutečňován v závěru školního roku

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Sídlo ve škole má Sdružení přátel školy v Praze 2, Vinohradská 54, které sdružuje převážně rodiče a zákonné zástupce žáků školy.

Od roku 2005 je při škole ustanovena rada školy.

Ve škole pracuje SK Impuls. Sportovní klub rozvíjí aktivity žáků, orientuje zájmy dětí a mládeže ve volném čase na pravidelné sportování.

Ve spolupráci s Rytmus, o. s. se škola účastní projektu - Tranzitní program „ze školy do práce“.

Při škole pracuje „Večerní škola“. Je určena pro dospělé absolventy různých typů speciálních škol. Výuka je realizována v odpoledním tříhodinovém bloku.

Škola se podílí na přípravě budoucích pedagogů. Aktivně spolupracuje s Pedagogickou fakultou a Fakultou tělesné výchovy a sportu UK v Praze.

V budově školy je sídlo Asociace speciálních pedagogů ČR.

3. Charakteristika ŠVP

ŠVP je uskutečňován s pomocí podpůrných opatření, jimiž jsou využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, poskytování pedagogicko-psychologických služeb, nižší počet žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině nebo jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

3.1 Zaměření školy

ŠVP je koncipován tak, aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, za podpory speciálně pedagogických vzdělávacích metod mohli dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit.

Pro vzdělávání vytváří optimální podmínky, které formují kladný vztah žáka ke vzdělávání, především přátelskou atmosférou ve škole a pracovním klimatem, které podněcuje zájem žáků o školu. Minimalizuje obavu z případných neúspěchů a usiluje o dosažení základního vzdělání v rámci možností žáků.

Na prvním stupni především v 1. období (1. – 3. ročník) je vzdělávání přizpůsobeno formou bezrozvrhového vyučování psychickým, fyzickým a sociálním možnostem žáků. Je zaměřeno na pozvolný a postupný přechod z rodinné péče nebo z předškolního vzdělávání. Individuální přístup ke každému žákovi zohledňuje rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovní výsledky. Hlavním úkolem je adaptace žáků na nové prostředí, vytváření sociálních návyků.

Zaměření školy umožňuje vzdělávání žáků bez lehké mentální retardace podle ŠVP pro základní vzdělávání, základní škola.

Ve druhém období (4. a 5. ročník) prvního stupně si žáci upevňují sociální návyky a adaptují se na nový styl práce, který je zaměřen na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, který žáci využijí na druhém stupni základní školy.

Druhý stupeň (6. – 9. ročník) je zaměřen na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života a budoucího profesního uplatnění. Prioritou je rozvíjení sociálních a komunikačních schopností a především vytváření praktických dovedností v rámci předprofesní orientace a přípravy. Důraz v učebním plánu je kladen na oblasti člověk a svět práce, informační a komunikační technologie.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V souladu s cíli RVP ZV vybavit žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Vytvořit základ pro celoživotní učení žáka.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků klást důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Školní aktivity a činnosti jsou zaměřeny především na rozvíjení přátelské atmosféry a takového pracovního klimatu, aby žáci školu rádi navštěvovali a na pomoc při vhodné orientaci ve volnočasových aktivitách žáků.

3.3 Vzdělávání žáků s jinými ŠVP

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením probíhá v rámci školy podle ŠVP základní škola zpracovaného podle přílohy RVP ZV.

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, žáků s více vadami a žáků s autismem probíhá v rámci školy formou skupinové integrace, v případech hodných zvláštního zřetele formou individuální integrace. V případě potřeby je stanoven IVP především pro individuálně integrovaného žáka.

4. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.

Výstupní osobnostní kompetence žáka ZŠ - profil absolventa

	Kompetence k učení	Kompetence řešení problémů	Kompetence komunikační	Kompetence sociální a personální	Kompetence občanské	Kompetence pracovní
Orientace v prostředí	Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí své učení.	V běžných situacích rozpozná a pochopí problém a jeho příčinu, naplánuje a promyslí dle vlastního úsudku vhodný způsob řešení.	Logicky, výstižně, souvisle a kultivovaně komunikuje v písemném i ústním projevu.	Účinně spolupracuje ve skupině, spolupodílí se na vytváření pravidel týmové spolupráce.	Respektuje přesvědčení druhých, ctí jejich vnitřní hodnoty.	Dodržuje bezpečnost při práci, účinně užívá materiály, nástroje a vybavení.
Schopnost spolupráce a sociální komunikace	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky symboly, uvádí věci do souvislosti a celků, propojuje poznatku z různých oborů a získává tak komplexnější pohled.	Vyhledá informace vhodné k řešení problému, analyzuje jejich shodné i rozdílné znaky, různé varianty řešení, je vytrvalý.	Naslouchá druhým s porozuměním, vhodně reaguje a účinně diskutuje, obhájí svůj názor a dobrou argumentací.	K druhým přistupuje s úctou a ohleduplně, oceňuje zkušenosti druhých a respektuje různá hlediska pohledu.	Chápe principy zákonů a společenských norem, zná svá práva a povinnosti.	Dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky.
Sebepojetí, seberozvoj, empatie	Chce se věnovat dalšímu studiu a celoživotnímu učení.	Samostatně řeší problémy s užitím logických, matematických a empirických postupů.	Chápe různé grafické symboly, užívaná gesta aj. informační a komunikační prostředky, tvořivě je užívá ke svému rozvoji a k aktivnímu společenskému zapojení.	Má pozitivní představu o sobě, podporující sebedůvěru a rozvoj. Svým jednáním a chováním dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebedůvěry. Respektuje druhé.	Je schopen vcítění se do situace druhých, odmítá a staví se proti útlaku a hrubému zacházení.	K výsledkům své pracovní činnosti přistupuje z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i s ohledem na ostatní.

	Kompetence k učení	Kompetence řešení problémů	Kompetence komunikační	Kompetence sociální a personální	Kompetence občanské	Kompetence pracovní
Sebekontrola a ochrana osobnosti	Pozoruje a experimentuje, porovnává a kriticky posoudí výsledky svého učení, vyvozuje závěry pro budoucnost.	Kriticky myslí, uvážlivě rozhoduje, zodpovědně obhájí svá rozhodnutí a zhodnotí výsledky svých činů.	Užívá dostupných informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím.	Na základě poznání nebo přijetí nové pracovní role pozitivně ovlivňuje atmosféru i kvalitu práce své i týmu.	Zodpovědně se rozhoduje, umí účinně poskytnout pomoc, ví jak se správně zachovat v situacích ohrožujících lidské zdraví či život.	Akceptuje hledisko ochrany zdraví svého a druhých, životního prostředí a kulturních a společenských hodnot.
Překonávání překážek a problémů	Vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně v životě využívá.	Nenechá se odradit případným nezdarem, vytrvale za využití získaných vědomostí a dovedností hledá konečné řešení problému.	Přemýšlí a reaguje, aktivně hledá správné řešení.	Čerpá poučení z činů i slov druhých lidí, podnětně přispívá k diskusi, v případě potřeby umí požádat o pomoc i ji poskytnout.	Chápe svou povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.	Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění a k realizaci podnikatelského záměru, chápe cíl, podstatu a riziko podnikání, rozvíjí podnikatelské myšlení.
Profesionální orientace, sebevzdělávání	Zná smysl a cíl učení i pozitivní vztah ke vzdělání, posoudí svůj pokrok, určí a snaží se o odstranění překážek a zefektivnění dalšího učení.	Prakticky ověří správnost řešení problémů, osvědčené postupy aplikuje v obdobných situacích, sleduje svůj vlastní pokrok.	Komunikační dovednosti užívá k vytvoření plnohodnotných vztahů a kvalitní kooperaci s druhými lidmi.	Přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů ve skupině, efektivně spolupracuje	Chápe význam respektu a ochrany přírodního a kulturního bohatství, aktivně se zapojuje do péče o přírodu, tradice a kulturní dědictví.	Ve škole získané znalosti a zkušenosti využívá v zájmu osobního rozvoje a přípravy na budoucnost, rozhoduje o svém dalším vzdělávání a profesní orientaci.

Uvedené výstupy jsou optimální. U každého žáka je třeba zohlednit jeho specifické možnosti a schopnosti.

5. Učební plán ZŠ

I. stupeň

I. stupeň ZÁKLADNÍ ŠKOLA		I. období			II. období		ČASOVÁ DOTACE
VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	PŘEDMĚTY	1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7	7	7	35
	Anglický jazyk		1	2	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4+1	4+1	4+1	23
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie					1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1			7
	Vlastivěda				2	1	3
	Přírodověda				1	2	3
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	15
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	1+2	1+1	1+2	1	1	10
Hodinová dotace		21	21	25	25	26	118
Disponibilní časová dotace		14					

II. stupeň

II. stupeň ZÁKLADNÍ ŠKOLA		Třída				ČASOVÁ DOTACE
VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	PŘEDMĚTY	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	4+1	3+1	17
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Německý jazyk	1	1	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	4	4+1	4+1	3+2	19
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1				1
Člověk a jeho svět	Prvouka					
	Vlastivěda					
	Přírodověda					
Člověk a společnost	Dějepis	1	1	1	1	4
	Výchova k občanství	2	1	2	2	7
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	2	5
	Chemie	1	1	1	1	4
	Přírodopis	2	2	1	1	6
	Zeměpis	1	2	2	1	6
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	1	1	4
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	3	1+2	1+2	1+3	13
Hodinová dotace		30	30	31	31	122
Disponibilní časová dotace		24				

6.1 Průřezová témata a jejich zpracování do ŠVP, formy realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka...)
B – blok

- **Výchova demokratického občana**
 - Formy: S, J
P – projekt

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Formy: S, J, P

- **Multikulturní výchova**
 - Formy: S, J, B

- **Environmentální výchova**
 - Formy: S, J, P, B (zařadit dle rozvržení učiva 7. – 9. ročníku)

- **Mediální výchova**
 - Formy: S, J

Vysvětlivky:

S – součást vyučovací hodiny

J - jiná forma (vycházka, exkurze, beseda...)

P – projekt

B- blok

Tabulka - Realizace průřezových témat ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů

Učební plán		1. stupeň					2. stupeň			
Vzdělávací oblasti	Předměty	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	Cizí jazyk	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie					*	*	*	*	*
Člověk a jeho svět	Prvouka	*	*	*						
	Vlastivěda				*	*				
	Přírodověda				*	*				
Člověk a společnost	Dějepis						*	*	*	*
	Výchova k občanství						*	*	*	*

Učební plán		1. stupeň					2. stupeň			
Vzdělávací oblasti	Předměty	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Člověk a příroda	Fyzika							*	*	*
	Chemie								*	*
	Přírodopis						* * *	* * *	* * *	* * *
	Zeměpis						* * *	* * *	* * *	* * *
Umění a kultura	Hudební výchova	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *
	Výtvarná výchova	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *	* * * * * *
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví						* * * *	* * * *	* * * *	* * * *
	Tělesná výchova	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *				
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	* *	* *	* *	* *	* *	* *	* *	* * *	* * *

Tabulka - Formy realizace průřezových témat na I. a II. stupni

Vzdělávací oblasti	Předměty	I. stupeň	II. stupeň
		Formy	Formy
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	S,J,B,P S,J,P S,J	S,J S S,J S,J
	Cizí jazyk	S S S,J	S S S S,J
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	S,J	S
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	S S S S	S S,P S S S,P S,J
Člověk a jeho svět	Prvouka	S,J S,J S S,J S,J S,J	
	Vlastivěda	S,J,B S,J,P S,J,P S,J,P S,J,P S,J	
	Přírodověda	S,J S,P S,J S,J,P	

Vzdělávací oblasti	Předměty	I. stupeň	II. stupeň
		Formy	Formy
Člověk a společnost	Dějepis		S S,J,P S,J,P
	Výchova k občanství		S S,J,P S,J,P S,J S,J,P,B S,J
Člověk a příroda	Fyzika		S,J
	Chemie		S
	Přírodopis		S S,J S,J S,J,P,B
	Zeměpis		S S,J,P S,J,P S,J S,J,P,B
Umění a kultura	Hudební výchova	S S,J S,J S,J S,J S,J,B	S S,J,P S,J S,J
	Výtvarná výchova	S S,J S,J S,J S,J S,J,P	S S,J,P S,J S,J S,P,B S,J
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		S,J,B S,J S,J S,B S,J
	Tělesná výchova	S S,J S,J S,P S,P	S,J
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	S S,J,B	S S,J S,J,B S

Prvky dramatické výchovy jsou součástí předmětů Čj, Aj, VV a TV.
Prvky etické výchovy jsou součástí všech vyučovacích předmětů.

7. Propojení průřezových témat se vzdělávacím obsahem jednotlivých vyučovacích předmětů ŠVP

7.1 Osobnostní a sociální výchova

7.1.1 I. stupeň

Osobnostní rozvoj

A. Rozvoj schopnosti poznávání

- rozvoj vědomostí i dovedností k dobré komunikaci s okolím
- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
- cvičení zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Formy: S (všechny předměty)

J (cvičení, hry)

B. Sebepoznání a sebepojetí

- porozumění sobě i druhým
- já jako zdroj sebepoznání, druzí jako zdroj informací o mně
- moje tělo a má psychika
- mé chování k sobě, k druhým, přístup k učení
- formování pozitivního postoje k sobě i k druhým

Formy: S (všechny předměty)

J (Jazyk a jazyková komunikace, Hudební a Tělesná výchova – dramatizace, cílená cvičení)

C. Seberegulace a sebeorganizace

- zvládání vlastního chování
- cvičení sebekontroly a sebeovládání, regulace svého chování
- organizace a plánování svého času pro učení i volného času
- rozvoj dovedností pro spolupráci

Formy: S (všechny předměty)

J (Tělesná výchova- nácvik metod sebekontroly a relaxace, Člověk a jeho svět)

D. Psychohygienu

- utváření kladných mezilidských vztahů
- pozitivní vztah k sobě i druhým
- pozitivní ladění mysli, organizace svého času
- získání sociálních dovedností pro řešení složitých situací
- získávání vědomostí a dovedností z oblasti duševní hygieny

Formy: S (všechny předměty)

J (Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace, Tělesná výchova – autogenní metody psychohygieny)

E. Kreativita

- formování studijních dovedností
- rozvoj základních rysů kreativity
- tvořivost v mezilidských vztazích

Formy: S (všechny předměty)

J (Jazyk a jazyková komunikace – dramatizace, Umění a kultura
kreativita, Tělesná výchova – modelové situace)

Sociální rozvoj

A. Rozvoj poznávacích schopností

- uvědomování si mravních rozměrů lidského chování
- poznávání lidí, jejich odlišností, chyby v poznávání lidí

Formy: S (všechny předměty)

J (Jazyk a jazyková komunikace – dramatizace, Člověk a jeho svět,
Informační a komunikační technologie, Výchova ke zdraví – modelové
situace, třídní učitel – práce se třídou jako skupinou)

B. Mezilidské vztahy

- pochopení hodnoty spolupráce a pomoci
- péče o dobré vztahy, pochopení podpory dobrých vztahů
- empatie, respekt, podpora, pomoc
- lidská práva jako vztahový regulativ
- práce s dynamikou třídní skupiny

Formy: S (všechny předměty)

J (diskuse – Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, TU–
práce se skupinou třídy)

B (Výchova ke zdraví, Člověk a jeho svět)

C. Komunikace

- uvědomění si hodnoty různosti lidí, názorů i přístupů k řešení problémů
- formy mezilidské komunikace
- cvičení pozorování a emfatického naslouchání
- rozvoj specifikačních komunikačních dovedností (monolog, dialog, zásady komunikace)
- obrana proti agresi a manipulaci, asertivní chování, otevřená pozitivní komunikace
- práce s předstíráním a lži v komunikaci

Formy: S (všechny předměty)

J (TU – práce se skupinou školní třídy, Jazyk a jazyková komunikace,
Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět
práce – diskuse, modelové situace)

D. Spolupráce a soutěživost

- nácvik individuálních dovedností pro kooperaci
- rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
- etické zvládání situací soutěže a konkurence

Formy: S (všechny předměty)

J (Tělesná výchova – soutěživé hry)

Morální rozvoj

A. Řešení problémů a rozhodovací dovednost

- prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- řešení problémů podle jejich druhů a podle sociální role v mezilidských vztazích
- zvládání studijních problémů
- zvládání problémů seberegulace

Formy: S (všechny předměty)
J (besedy s odborníky)

B. Hodnoty, postoje, praktická etika

- analýza svých i cizích postojů a hodnot i jejich projevů v chování
- povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlivosti, respektu atp.
- prosociální a pomáhající chování
- etika všedního dne

Formy: S (všechny předměty)
J (Člověk a jeho svět – modelové situace)

7.1.2 II. stupeň

Osobnostní rozvoj

A. Rozvoj schopností poznávání

- cvičení pozornosti a soustředění
- cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
- dovednosti pro učení a studium

Formy: S (všechny předměty)
J (Český jazyk – dramatizace, Výchova ke zdraví – modelové situace)

B. Sebepoznání a sebepojetí

- já, moje sebeprezentace, moje chování, moje vztahy s okolím
- já a moje učení
- můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí

Formy: S (všechny předměty)
J (Český jazyk, diskuse)
B (Výchova ke zdraví)

C. Seberegulace a sebeorganizace

- cvičení sebekontroly a sebeovládání, seberegulace
- organizace vlastního času (učení, osobní cíle)

Formy: S (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova-relaxační techniky)
J (v 7. ročníku beseda s psychologem)

D. Psychohygienu

- dovednosti pro pozitivní vztah k sobě i druhým
- předcházení stresu, zvládání stresových situací
- organizace času
- hledání pomoci při potížích

Formy: S (Výchova ke zdraví)
J (v 8. ročníku beseda s psychologem)

E. Kreativita

- cvičení pro pružnost nápadů, originalitu v rozhodování, vidět věci jinak
- cvičení pro tvořivost v mezilidských vztazích

Formy: S (Výchova ke zdraví, Pracovní vyučování, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Informatika)

Sociální rozvoj

A. Rozvoj poznávacích schopností

- poznávání se ve skupině / třídě, odlišnosti jedince, chyby a omyly při poznávání lidí
Formy: S (Český jazyk, Výchova ke zdraví)

B. Mezilidské vztahy

- péče o dobré vztahy, empatie, respekt, podpora, pomoc
- lidská práva jako regulativ vztahů
- vztahy ve třídě

Formy: S (Výchova ke zdraví)
J (TU ve svých předmětech)

C. Komunikace

- nonverbální i verbální komunikace, dovednosti komunikace
- emfatické a aktivní naslouchání
- druhy komunikace (monolog, dialogy, komunikace v různých situacích)
- asertivní komunikace, obrana proti agresi a manipulaci
- předstírání v komunikaci

Formy: S (Český jazyk)
B (Výchova ke zdraví - součást beseda s odborníkem)

D. Kooperace a kompetence

- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání soutěže, konkurence

Formy: S (všechny předměty)
B (konkrétní návody od odborníka)

Morální rozvoj

A. Řešení problémů a rozhodovací dovednost

- řešení různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, učebních problémů, problémů se seberegulací

B. Hodnoty, postoje, praktická etika

- vytváření povědomí o etických kvalitách
- pomáhající a prosociální chování
- rozhodování se v každodenních eticky problémových situacích

Formy: S (v průběhu všech školních činností)
J (beseda s psychologem)

7.2 Výchova demokratického občana

7.2.1 I. stupeň

Realizace v oblastech

1. Člověk a jeho svět (Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda)
2. Člověk a zdraví (Tělesná výchova)

1. Člověk a jeho svět (1. - 3. r. Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda 4. - 5. r.)

a) oblast VDN (vědomostí, dovedností, návyků)

- obhajoba a pochopení lidských práv a svobod
- význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- rozvoj komunikačních schopností a dovedností
- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení

b) oblast P+H (postojů a hodnot)

- aktivní a zainteresovaný životní postoj
- úcta k zákonu, disciplína, sebekritika
- utváření etických a morálních hodnot
- posouzení společenských jevů a procesů z různých úhlů pohledu
- respekt různých forem odlišností druhých

Formy: S

J – exkurze, vycházky

P

2. Člověk a zdraví

a) oblast VDN

- spolupodílení se na rozhodování celku
- rozvoj empatie a spravedlivého posuzování

b) oblast P+H

- sebeúcta, sebedůvěra, samostatnost
- ohleduplnost, ochota pomoci
- asertivita a schopnost kompromisu

Formy: S

J- soutěže

7.2.2 II. stupeň

Realizace v oblastech

1. Člověk a společnost (D, Ov)
2. Člověk a příroda (Z)
3. Výchova ke zdraví
4. Informační technologie
5. Člověk a svět práce (Pv - profesní orientace)

1. Člověk a společnost (D, Ov)

a) oblast VDN

- principy demokracie, základní kategorie fungující demokracie a demokratické rozhodování a řízení (v rámci třídy i společnosti), správní orgány a instituce
- obhajování a dodržování lidských práv a svobod (i dokumenty), ústava
- pravidla, zákony, fungování společnosti, občanská společnost, stát, Listina práv a svobod, role občana ve společnosti, principy soužití
- prohloubení empatie, naslouchání a posuzování
- participace občanů na veřejném životě (volby, politika, instituce, organizace, hnutí)
- základy občanské gramotnosti, diskuse...

b) oblast P+H

- úcta k zákonu
 - aktivní a zaangažovaný osobní postoj
 - disciplína, sebekritika, sebedůvěra, angažovanost
 - stanovisko k pluralitě názorů
 - utváření systému morálních hodnot, asertivní chování, kompromis, zaujetí
 - vlastního stanoviska, kladné občanské postoje
- Formy: S, J- vycházky, výstavy, návštěvy, besedy, diskuse, žákovská samospráva atp. Naše vlast, naše obec (dle skladby učiva)

2. Člověk a příroda (Z)

a) *oblast VDN:*

- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení
- principy soužití s minoritami
- příčiny nedorozumění, zdroje konfliktů
- obec- základní jednotka samosprávy státu
- druhy vlád (demokracie, diktatura atp.)

b) *oblast P+H*

- hodnoty: spravedlivost, solidarita, tolerance, odpovědnost
- nové úhly pohledu na společenské události, globální problémy
- respekt kulturních a etnických odlišností

Formy: S, J- vycházky, výstavy, besedy, filmy
P - globální téma (dle rozvržení učiva)

3. Výchova ke zdraví

a) *oblast VDN*

- participace na rozhodování celku, vlastní odpovědnost, důsledky
- rozvoj komunikačních schopností a dovedností
- spravedlivé posuzování

b) *oblast P+H*

- respekt pravidel, komunikace a spolupráce
- sebedůvěra, samostatnost, angažovanost, ohleduplnost, respekt, asertivní jednání, kompromis, řešení konfliktů

Formy: S, J- soutěže, utkání

4. Informační technologie

a) *oblast VDN*

- rozvoj komunikačních schopností a dovedností
- pohled na problémy v širší souvislosti
- samostatné vyhledávání, porovnávání dění a procesů probíhajících doma i ve světě

b) *oblast P+H*

- posouzení společenských jevů a událostí z různých úhlů pohledů
- zaujetí vlastního stanoviska

Formy: S, možno P (vyhledávání tematických celků a zpracování)

5. Člověk a svět práce

a) *oblast VDN*

- profesionální orientace – aktivní a angažovaný postoj k budoucí profesi- člověk jako součást společnosti, aktivní začlenění se, využití nabídek společnosti

b) oblast P+H

- samostatnost, komunikativnost, angažovanost, odpovědnost, orientovanost
Formy: S, J- exkurze

7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**7.3.1. I. stupeň**Realizace v oblastech

1. Jazyk a jazyková komunikace
2. Informační a komunikační technologie
3. Člověk a jeho svět
4. Umění a kultura
5. Člověk a zdraví

1. Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk 1.-5. r. , Anglický jazyk 2.-5.r.) – Literární výchova**a) oblast VDN**

- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském i globálním kontextu, nacházet a hodnotit společné znaky i odlišnosti
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů, podněcuje zájem žáků o osobnostní vzory

b) oblast P+H

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- podporuje tradiční postoje k tradičním evropským hodnotám
Formy: S
J- návštěvy knihovny, divadla, filmových představení

2. Informační a komunikační technologie (5. r.)**a) oblast VDN**

- pomáhá překonávat předsudky a stereotypy
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v evropském prostoru

b) oblast P+H

- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
Formy: S

3. Člověk a jeho svět (Prvouka – 1.-3.r., Vlastivěda, Přírodověda 4.-5.r.)**a) oblast VDN**

- prohlubuje porozumění vlivu ideových, kulturních a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich souvislostech
- základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení ve všech oblastech lidské činnosti a dodržování lidských práv

- vede k pochopení společných politik a institucí Evropské unie i dopadu jejich činností na život jednotlivce i zpětné vazby a využití

b) oblast P+H

- obohacuje život žáka o pohled na sebe jako součást evropské a světové dimenze z hlediska otevřených životních perspektiv

Formy: S

J – vycházky, exkurse, soutěže

P

4. Umění a kultura (Hudební a Výtvarná výchova 1. - 5. r.)

a) oblast VDN

- rozvíjí schopnost porovnávat projevy kultury v evropském i světovém kontextu, nacházet shody a diference a hodnotit je v širších souvislostech
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení evropských kořenů, kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu

b) oblast P+H

- utváří pozitivní postoje ke kulturní rozmanitosti a odlišnostem
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- utváří pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám

Formy: S

J- výstavy, koncerty

5. Člověk a zdraví (Tělesná výchova 1. - 5. r.)

a) oblast VDN

- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat citové zaujetí v situacích setkávání, porovnávání a hledání společných evropských perspektiv

b) oblast P+H

- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Formy: S

J – sportovní soutěže a přebory

7.3.2. II. stupeň

Realizace v oblasti

1. Člověk a společnost 6. (Dějepis - D, Výchova k občanství – Ov)
2. Člověk a příroda (Přírodopis – PŘ, Zeměpis – Z)
3. Jazyk a jazyková komunikace (Literární výchova – Lv, Cizí jazyk – Aj)
4. Informační a komunikační technologie
5. Umění a kultura (Hv, Vv)
6. Výchova ke zdraví

1. Člověk a společnost (D, Ov)

a) oblast VDN

- naše vlast a Evropa, dějiny Evropy, Den Evropanů (D)
- integrace základních vědomostí potřebných pro porozumění sociálních a kulturních odlišností mezi národy (D)
- životní styl v evropských zemích, vzdělávání v Evropě (Ov)

- co Evropu spojuje, co rozděluje, mezinárodní organizace (Ov)
- pochopení významu EU (Ov)
- Hledání a nacházení společných evropských cest (D)
- Státní a evropské symboly (Ov)

b) oblast P+H

- kultivace postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- obohacení pohledů o možnosti volby životních perspektiv v evropských a mezinárodních souvislostech

Formy: S, P (Karel IV., Jiří z Poděbrad atp.), J (exkurze, výstavy, vycházky...)

2. Člověk a příroda (Z, Př)

a) oblast VDN

- rozšíření a prohloubení dovedností potřebných pro orientaci v evropském prostředí (Z, Př)
- rozvoj a integrace vědomostí potřebných k porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (Z)

b) oblast P+H

- otevřené životní perspektivy
- osvojování vzorců chování evropského občana
- hledání a nacházení evropských cest

Formy: S, P (v rámci Z), J (výstava, beseda, film...)

3. Jazyk a jazyková komunikace (Literární výchova a Anglický jazyk)

Literární výchova

a) oblast VDN

- život a díla významných Evropanů
- osobnostní vzory- významní umělci

b) oblast P+H

- pozitivní postoje ke kulturní rozmanitosti a tradičním evropským hodnotám

Anglický jazyk

a) oblast VDN

- rozšíření dovedností potřebných pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v evropském prostoru
- reálie – porovnání kultur, nacházení společného a odlišného

b) oblast P+H

- osvojování vzorců chování evropského občana
- obohacení pohledu na sebe z hlediska otevřených životních perspektiv v evropské i mezinárodní dimenzi

Forma: S

4. Informační a komunikační technologie

a) oblast VDN

- samostatné získávání informací o Evropě a světě
- získávání informací a orientace v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních příležitostí, navazování kontaktů

b) oblast P+H

- možnost volby, rozšíření životních perspektiv

Forma:S

5. Umění a kultura (Hv, Vv)**a) oblast VDN**

- život a dílo významných tvůrců našich i světových
- srovnávání projevů kultury v evropském a globálním kontextu

b) oblast P+H

- překonání předsudků a stereotypů
- pozitivní postoj ke kulturní rozmanitosti
- pozitivní postoj k vlasti i světu (národní hrdost, evropská soudržnost)

Formy: S, J (vycházky, exkurze, výstava, film) možný P (vystoupení, soutěže)

6. Výchova ke zdraví**a) oblast VDN**

- souvislost evropských kořenů olympijských idejí
- osobní vzory (sportovci)

b) oblast P+H

- význam sportu pro vzájemné porozumění mezi národy, národní hrdost, soudržnost, kladné hodnoty, smysl pro zodpovědnost.

Formy: S, J (sportovní utkání, film atp.)

7.4 Multikulturní výchova

Prostupuje všechny vzdělávací oblasti s podílem na tvorbě školního klimatu. V některých vzdělávacích oblastech ji lze zařadit cíleně.

7.4.1 I. stupeňRealizace v oblastech

- 1. Jazyk a jazyková komunikace**
- 2. Člověk a jeho svět**
- 3. Umění a kultura**

1. Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk – 1. - 5. r., Anglický jazyk 2. - 5. r.)**a) oblast VDN**

- vede k orientaci v pluralitní společnosti a využití multikulturních kontaktů
- učí se uvědomovat dopady svých verbálních a neverbálních projevů, nést odpovědnost za své jednání

b) oblast P+H

- uvědomění vlastní identity, reflexe své sociokulturní skupiny
- stimuluje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků – odlišnost je zdroj obohacení nikoli konfliktu

Formy: S

J- besedy v knihovně, návštěvy divadla, filmová představení

P – dramatizace vhodného námětu

2. Člověk a jeho svět (Prvouka 1. - 3. r, Vlastivěda, Přírodověda 4. - 5. r.)

a) oblast VDN

- poskytuje znalosti o různých kulturních a etnických skupinách v naší zemi i v Evropě
- učí žít a komunikovat v multikulturní společnosti s pochopením, respektem a tolerancí k rozličným zájmům, názorům a schopnostem druhých
- učí žít a komunikovat s příslušníky jiných sociokulturních skupin, uplatnit svá práva a respektovat právo druhých
- učí se rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti, napomáhá prevenci vzniku xenofobie

b) oblast P+H

- vytváří postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektuje a uznává jejich zázemí
- intoleranci odmítat jako opak demokratických principů
- angažovaně odmítat projevy netolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu

Formy: S

J – témata: svátky a tradice, rodina a společnost, Evropa a my

P

3. Umění a kultura

a) oblast VDN

- poznává a toleruje odlišnosti jiných sociálních skupin (národnostních, etnických, náboženských a sociálních) a spolupracuje s jejich příslušníky
- znalost základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, rasismus, národnost, netolerance atp.

b) oblast P+H

- vnímat sebe sama jako aktivního tvůrce pozitivního vztahu společnosti k minoritním skupinám

Formy: S

J – výstavy, památky

B

7.4.2 II. stupeň

Realizace v oblastech

1. Jazyková komunikace (Český jazyk, Anglický jazyk)
2. Člověk a společnost (Výchova k občanství)
3. Člověk a příroda (Přírodopis, Zeměpis)
4. Umění a kultura (Hv, Vv)
5. Informační technologie (Informatika)

1. Český jazyk a literatura

a) oblast VDN

- základní pojmy multikulturní výchovy (identita, diskriminace, xenofobie, netolerance) a projevy rasové nesnášenlivosti
- verbální projevy rasové nesnášenlivosti a jejich dopad
- princip sociálního smíru a solidarity, multikulturní společnost
- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat vztahy a rozvíjet spolupráci se všemi lidmi bez ohledu na jejich etnickou, náboženskou nebo zájmovou odlišnost

b) oblast P+H

- empatie a umění vžít se do role druhého
- lidská solidarita a schopnost ji projevit
Formy: S, J (práce s tiskem, dramatizace)

2. Anglický jazyk

a) oblast VDN

- specifika cizích jazyků, jejich odlišnosti
- význam jazyka jako nástroje dorozumívání

b) oblast P+H

- tolerance a vstřícný postoj k dorozumívání etnických skupin
Formy:S

3. Člověk a společnost (Výchova k občanství)

a) oblast VDN

- projevy rasové nesnášenlivosti, prevence vzniku xenofobie
- odpovědnost každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám
- život v multikulturní společnosti a aktivní podíl každého jedince na její tvorbě

b) oblast P+H

- neslučitelnost intolerance s principy života v demokratické společnosti
- osobní angažovanost při potírání intolerance, xenofobie, diskriminace a rasové nesnášenlivosti
- každý jedinec se může podílet na vytváření vztahu k minoritním skupinám
Formy: S, J (práce s tiskem)

4. Člověk a příroda (Přírodopis, Zeměpis)

Přírodopis

a) oblast VDN

- člověk jako součást etnika, jeho jedinečnost a individuální zvláštnosti
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur z pohledu vývoje člověka

b) oblast P

- je příležitost k obohacení ne ke konfliktu
Formy: S, J (vycházky, exkurze do muzeí)

Zeměpis

a) oblast VDN

- základní informace o etnických a kulturních skupinách, žijících v evropské společnosti, jejich způsoby života, odlišnosti v myšlení, a vnímání světa a z toho vyplývající problémy

b) oblast P+H

- budoucnost lidstva a multikulturalita
Formy: S, J (výlety, zahraniční turistika, besedy)

5. Umění a kultura (Hv, Vv)

a) oblast VDN

- kultura jiných národů a etnik
- nonverbální vyjádření rasově motivované a jeho možné dopady

b) oblast P+H

- akceptovat odlišnost uměleckých projevů kultur a etnik
- připravenost nést odpovědnost za své jednání
Formy:S

5. Informační technologie (Informatika)

a) oblast VDN

- dovednost orientovat se v pluralitní společnosti
- otázka lidských práv-základní dokumenty

b) oblast P+H

- korekce jednání a hodnotového systému s ohledem na zákonem stanovená práva
- Formy: S

7.5 Environmentální výchova

7.5.1 I. stupeň

Realizace v oblastech:

1. Člověk a jeho svět
2. Umění a kultura
3. Člověk a zdraví
4. Člověk a svět práce

1. **Člověk a jeho svět** (Prvouka 1. - 3. r., Vlastivěda, Přírodověda 4. -5. r.)

a) oblast VDN

- učí se chápat souvislosti v biosféře, vztahům člověka a prostředí i důsledkům lidské činnosti na prostředí
- uvědomuje si podmínky života a jejich ohrožování
- chápe souvislosti mezi vývoje lidské populace a vztahy k prostředí v celosvětovém měřítku, chápe souvislost mezi lokálními a globálními problémy i vlastní odpovědnost
- komunikuje o problémech životního prostředí, racionálně obhájí a zdůvodní své názory i stanoviska

b) oblast P+H

- vnímá život jako nejvyšší hodnotu
- vede k odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody

Formy: S

J – exkurze, brigády, vycházky

P

2. **Umění a kultura** (Hudební a výtvarná výchova 1. - 5. r.)

a) oblast VDN

- získává dovednosti, znalosti i návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana vůči prostředí

b) oblast P+H

- podněcuje aktivitu, toleranci, tvořivost, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví

Formy: S

J- výstavy, soutěže

3. **Člověk a zdraví** (Tělesná výchova 1. - 5. r.)

a) oblast VDN

- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích

b) oblast P+H

- vede k utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí

Formy: S

P – soutěže

4. Člověk a svět práce (Pracovní vyučování 1. -5. r.)**a) oblast VDN**

- napomáhá rozvíjení spolupráci v péči o životní prostředí na všech úrovních
- seznamuje se s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- zhodnotí objektivnost a závažnosti informací o ekologických problémech

b) oblast P+H

- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího společenského rozvoje
- vede k angažovanosti v řešení problémů ochrany životního prostředí

Formy: S

J – brigády

B

7.5.2. II. stupeňRealizace v oblastech

1. Člověk a společnost (Ov)
2. Člověk a příroda (Př, Z)
3. Informační technologie
4. Umění a kultura
5. Člověk a svět práce
6. Člověk a zdraví

1. Člověk a společnost (Ov)**a) oblast VDN**

- vliv vývoje lidstva na vztah k prostředí
- spolupráce v péči o prostředí na různých úrovních
- principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- komunikace a diskuse o problémech prostředí
- životní styl, řešení aktuálních ekologických problémů

b) oblast P+H

- angažovanost v řešení problémů
- perspektivy vývoje
- pochopení, zvnitřnění citlivého přístupu ke kulturnímu, přírodnímu i společenskému dědictví

Formy: S, P, J- exkurse, vycházka, možný B spolu s Př a Z

2. Člověk a příroda (Př, Z)**a) oblast VDN**

- porozumění souvislostem v biosféře, vztah člověka a prostředí, důsledky lidské činnosti
- ohrožení podmínek života

- vztahy k prostředí v jiných oblastech světa
- lokální a globální problémy
- ekosystémy, podmínky života, člověk a životní prostředí, ekolog.hnutí, významné organizace a světové dny atp.

b)oblast P+H

- angažovanost v řešení problémů ochrany živ. prostředí
- citlivý přístup k přírodnímu i kulturnímu dědictví
- odpovědnost ve vztahu k přírodě

Formy: S, J- exkurze, vycházky, film..., Možný P či B spolu s Ov

3. Informační technologie**a)oblast VDN**

- využití informační technologie k získávání aktuálních zpráv a informací z dané oblasti
- instituce pracující v oblasti ochrany živ. prostředí, zákonná ustanovení (web.stránky)

b)oblast P+H

- angažovanost v informovanosti o řešení problémů v oblasti ochrany život. prostředí

Formy: S, možný P

4. Umění a kultura (Vv)**a) oblast VDN**

- vztahy člověka a prostředí, prostředí jako inspirace pro vytváření kulturních a materiálních hodnot

b)oblast P+H

- aktivita, tvořivost, ohleduplnost a tolerance ve vztahu k prostředí

Formy: S, J- výstavy, soutěže..., možný blok s Pv a Výchovou ke zdraví

5. Člověk a svět práce (Pv)**a)oblast VDN**

- konkrétní podoba spolupráce v péči o nejbližší prostředí, ochrana živ.prostředí v obci
- životní styl, vliv prostředí na zdraví a ochrana zdraví, bezpečnost práce

b)oblast P+H

- vnímavý a citlivý přístup k okolí, zdravý životní styl

Formy: S, J- výstavy, soutěže..., možný B s Vv a Výchovou ke zdraví

6. Člověk a zdraví. (Výchova ke zdraví)**a)oblast VDN**

- základní podmínky života a jejich ohrožování (devastace životního prostředí)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka a prostředí, životní styl, vliv prostředí na zdraví lidí

b)oblast P+H

- angažovanost v řešení problémů
- utváření zdravého životního stylu

Formy: S, možný B s Vv a Pv

7.6 Mediální výchova

7.6.1. I. stupeň

Realizace v oblastech

1. Jazyk a jazyková komunikace
2. Člověk a jeho svět
3. Informační a komunikační technologie
4. Umění a kultura

1. Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk – 1. - 5. r., Anglický jazyk – 2. - 5. r.)

a) oblast VDN

- rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- rozpoznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvoj komunikační schopnosti ve veřejném vystupování a stylizaci psaného i mluveného textu
- využití svých schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- vnímání autora mediálních sdělení i stavby mediálního sdělení

b) oblast P+H

- rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti i jednotlivci

Formy: S

J – práce s tiskem

2. Člověk a jeho svět (Prvouka 1. - 3. r., Vlastivěda, Přírodověda 4. - 5. r.)

a) oblast VDN

- osvojování si principů vzniku významných mediálních obsahů (zpravodajství)
- získat představu o roli médií v demokratické společnosti
- představa o roli médií v každodenním životě regionu
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

b) oblast P+H

- uvědomění si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění (volnočasové aktivity)

Formy: S

J – práce s tiskem, zpravodajství

3. Informační a komunikační technologie (IKT - 5. r.)

a) oblast VDN

- přispívá ke schopnosti samostatně se zapojit do mediální komunikace

b) oblast P+H

- rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu i ve zpracování mediálního sdělení

Formy: S

4. Umění a kultura (Hudební a Výtvarná výchova 1. - 5. r.)

a) oblast VDN

- užít potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času

b) oblast P+H

- uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho vyjádření a prezentace

Formy: S

J – veřejná vystoupení

B – besedy v MK

7.6.2 II. stupeňRealizace v oblastech

1. Jazyková komunikace (Český jazyk, Anglický jazyk)
2. Informační technologie (informatika)
3. Člověk a společnost (Výchova k občanství)
4. Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví)
5. Umění a kultura (Hv, Vv)
6. Člověk a svět práce (Pv)

1. Jazyková komunikace**Český jazyk a literatura****a) oblast VDN**

- podstata mediálního sdělení, pravidla a účelovost
- vyhledávání potřebných informací z literatury
- možnosti samostatného zapojení do mediální komunikace a schopnost vlastní prezentace
- pravidla veřejné komunikace-dialog, argumentace

b) oblast P +H

- rozvíjení osobní citlivosti pro vnímání vlivu médií na kulturu, role filmu a televize v životě jednotlivce
- rozvíjení osobní citlivosti pro sdělení, která jsou osobními soudy nebo předsudky o společnosti či menšinách

Formy: S, J (*produktivní činnost* - články pro školní časopis, veřejná vystoupení, tvorba reklamy)**Anglický jazyk****a) oblast VDN**

- rozvoj řečových a komunikačních dovedností

b) oblast P+H

- uvědomování si významu znalosti jazyka

Formy: S, J

2. Informační technologie (Informatika)**a) oblast VDN**

- schopnost volby odpovídajícího média z hlediska potřeb jedince a vztahu k realitě
- využívání tištěných a digitálních dokumentů
- organizace a postavení médií ve společnosti, jejich financování
- týmová práce při tvorbě sdělení a informací a zároveň schopnost přizpůsobit svou práci potřebám týmu

- tvorba mediálních sdělení a technologické možnosti

b)oblast P+H

- rozvíjení myšlení a logického uvažování i kritického odstupu
- samostatnost při rozhodování a hledání optimálního řešení
- získání odpovědného přístupu k nevhodným obsahům na internetu
- využití počítačové techniky k prezentaci své práce

Formy: S, J (tvorba školního časopisu, skupinová práce na společném úkolu)

3. Člověk a společnost (Výchova k občanství)

a)oblast VDN

- fungování a vliv médií ve společnosti
- role médií v politickém životě a klíčových politických změnách a situacích (volební kampaně)

b)oblast P+H

- rozvoj citlivosti vůči stereotypu ve sděleních

Formy: S, J(práce s tiskem, besedy, televizní zpravodajství, pojetí různých stanic)

4. Umění a kultura (Hv, Vv)

a)oblast VDN

- rozvoj schopností vlastní prezentace při veřejných vystoupeních
- podíl médií na šíření kultury
- projevy kulturního chování a jeho prezentace v médiích

b)oblast P+H

- citlivost při vnímání kulturních hodnot a jejich rozlišování

Formy: S, J (veřejná vystoupení, výstavy, exkurse k památkám)

5. Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví)

a)oblast VDN

- manipulativnost reklamy
- podíl médií při řešení mimořádných událostí

b)oblast P+H

- posuzování významu reklamy

Formy: S, J (využití tisku)

6. Člověk a svět práce (Pracovní vyučování)

a)oblast VDN

- využití médií při orientaci v různých oborech lidské činnosti a při volbě povolání

b)oblast P+H

- pozitivní postoj k výsledkům práce své i jiných lidí

Formy:S

8. Učební osnovy

8.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Český jazyk a literatura** (vyučovací předmět Český jazyk)
- **Cizí jazyk** (vyučovací předmět Anglický jazyk)
- **Další cizí jazyk** (vyučovací předmět Německý jazyk)

Další jazyková výuka na II. stupni bude realizována v odůvodněných případech upevnováním a rozvíjením Cizího jazyka. Za odůvodněné případy pro upevnování a rozvíjení Cizího jazyka jsou považovány speciální vzdělávací potřeby žáka se zdravotním postižením.

8.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. – 5. ročník - 7 vyučovacích hodin týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě.

Jinou formou jsou návštěvy divadelních a filmových představení, dále blok pořadů v městské knihovně a projektové vystoupení připravované na školní akademii.

Předmět je rozdělen do tří složek

- **Komunikační a slohová výchova**
- **Jazyková výchova**
- **Literární výchova**

Obsah vzdělávacího oboru má komplexní charakter, při výuce se jednotlivé složky vzájemně prolínají.

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - základním předpokladem pro jasné, přehledné a srozumitelné vyjadřování je rozvoj přesného a logického myšlení. Dopad verbálních i neverbálních projevů přináší osobní odpovědnost za konkrétní jednání.

- **Multikulturní výchova** - poznávání odlišností ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišných kulturních tradic, vede k toleranci, respektu a úctě k druhým.
- **Mediální výchova** - prohloubení vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance vytváří podmínky např. pro spolupráci škol jiných národů. Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů, podněcuje zájem o osobnostní vzory.
Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Význam této oblasti není jen v položení základů pro kvalitní jazykové vzdělání, ale dovednosti zde získané jsou důležité i pro úspěšné osvojení poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Český jazyk je tak nejen nástrojem získání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Pochopení a vnímání různých jazykových sdělení, jazyková kultivace vlastního projevu písemného i ústního, analýza i posouzení sdělení jsou náplní Komunikační a slohové výchovy. Spisovnou podobu českého jazyka, rozlišení jeho forem, srozumitelnosti vyjadřování získávají žáci v Jazykové výchově. S literaturou, čtenářskými návyky i vlivem uměleckých děl na rozvoj osobnosti se setkávají v Literární výchově.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- vnímat a postupně si osvojovat jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek k předávání a získávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků i ke sdělování názorů
- samostatně získávat informace z různých zdrojů a zvládnout práci s přiměřenými jazykovými a literárními prameny a texty
- vybírat si vhodné metody a způsoby učení s ohledem na další studium a celoživotní vzdělávání, mít k učení pozitivní vztah, získávat komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vyhledávat a třídit informace, systematizovat je a efektivně využít pro další učení

kompetence k řešení problémů

žák umí

- zvládat běžná pravidla mezilidské komunikace
- vyhledat informace vhodné k řešení problémů, objevovat různé varianty řešení
- volit správné způsoby řešení a prakticky je ověřit, řešit problémy samostatně za užití vlastního úsudku a zkušeností
- uvážlivě se rozhodovat, je schopen svá rozhodnutí obhájit, stát si za svým rozhodnutím a kriticky je zhodnotit

kompetence komunikativní

žák umí

- formulovat výstižně své myšlenky, vyjadřovat se souvisle a kultivovaně
- naslouchat myšlenkám ostatních, vhodně reagovat, v diskusi vhodně argumentovat
- chápat běžně užívané texty a materiály, tvořivě je užívat
- uplatňovat získané komunikační dovednosti pro vytváření pozitivních a kooperujících mezilidských vztahů
- vystupovat kultivovaně na veřejnosti

- užívat informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s okolním světem

kompetence sociální a personální

žák umí

- účinně spolupracovat ve skupině, vytvářet a dodržovat pravidla práce a spolupráce, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- utvářet pozitivní představu o sobě, posilovat sebedůvěru, přispívat k dobrým vztahům ve skupině
- poskytnout potřebnou pomoc i ocenit zkušenosti druhých
- rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- individuálně prožít umělecké dílo i sdílet čtenářské zážitky a vytvářet si tak pozitivní vztah k literatuře

kompetence občanské

žák umí

- chápat jazyk jako odraz historického a kulturního vývoje národa a jako sjednocující činitel národního společenství i nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání
- respektovat přesvědčení druhých, mít úctu k jejich vnitřním hodnotám, odmítat agresivitu a hrubé zacházení, umět poskytnout pomoc v krizových situacích
- chránit tradice a kulturní a historické dědictví, rozvíjet nadále pozitivní postoj k umění i vlastní tvořivost aktivním zapojením do kulturního dění
- respektovat zákony a společenské normy, znát svá práva a povinnosti v životě

kompetence pracovní

žák umí

- využít získaných znalostí v zájmu svého osobního rozvoje
- dodržovat podmínky bezpečné práce, adaptovat se na nové či změněné pracovní podmínky
- k výsledkům své práce přistupovat i z hlediska ochrany prostředí a kulturních a společenských hodnot

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynule s porozuměním číst rozsahem a náročností přiměřené texty - rozumí přiměřeným pokynům a řídí se základními komunikačními pravidly - pečlivě vyslovuje, dýchá, má vhodné tempo řeči - volit vhodné výrazové prostředky ve školní i mimoškolní komunikaci - vytvořit krátký mluvený projev - má základní hygienické návyky pro psaní, správně píše tvary písmen a slabik, - Je schopen sebekontroly svého projevu. - Správně věcně i formálně formuluje, zvládá dějovou posloupnost událostí. 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Naslouchání</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Písemný projev</p>	<p>1. ročník Zásady pro dorozumívání ve škole. Pozdravy a oslovování. Soustředění a záměrné pozorování. Prosté vyprávění. Otázky a odpovědi. Zřetelnost řeči.</p> <p>2. ročník Přesun pozornosti ke vztahům, postojům a vlastnostem. Kladení otázek. Jednání na veřejnosti. Rozvoj souvislého vyjadřování. Sdělení svých názorů a pocitů.</p> <p>3. ročník Orientace v textu. Vyprávění podle osnovy. Zdvořilost ve společenském styku. Popis věcí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Etická výchova • Multikulturní výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišit zvukovou a grafickou podobu slova, člení slovo na hlásky, rozlišuje délku samohlásek - porovnat významy slov, vyhledá slova příbuzná - rozumí zobecněnému významu slov - vyjadřovat se gramaticky správně - vhodnými spojovacími výrazy spojovat jednodušší souvětí - rozlišit věty dle postoje mluvčího a tvoří je za použití vhodných jazykových i zvukových prostředků - odůvodní a správně napíše i/z po tvrdých, měkkých i obojetných souhláskách (ve vyjmen. slovech), dě, tě, ně, bě, pě, vě mě – mimo morfologický šev, velká písmena na počátku věty a ve vlastních jménech 	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Písemný projev</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Čtení</p> <p>Slovní zásoba</p> <p>Pravopis</p>	<p>1.ročník</p> <p>Příprava na psaní (uvolňovací cviky, hygiena psaní, prostorová orientace). Poznávání jednotlivých písmen a hlásek. Písmeno- slabika- slovo- věta. Rozlišování psacích a tiskacích písmen a slabik. Uspořádání slov ve větě. Délka samohlásek. Interpunkční znaménka a větná intonace. Psaní písmen, slov a vět. Opis a přepis. Nácvik psaní diktátu.</p> <p>2. ročník</p> <p>Zvládnutí správných tvarů písmen. Stavba slabiky, slova, věty. Dělení slov na konci řádků. Interpunkce na konci věty dle obsahu věty. Pořádek slov ve větě. Velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech. Psaní vlastní adresy. Samohlásky a souhlásky: tvrdé, měkké, obojetné. Psaní ú-ů. Písmeno ě – dě,tě,ně. Abeceda. Spodoba na konci slov.</p> <p>3. ročník</p> <p>Pravopis měkkých a tvrdých souhlásek. Písemná úprava zápisu. Obojetné souhlásky. Zvyšování rychlosti psaní s důrazem na čitelnost písma. Skupiny bě,pě,vě mě. Spodoba znělosti uvnitř slov. Vyjmenovaná slova. Vyhledávání a určování podstatných jmen a sloves. Psaní předložkových tvarů. Vlastní jména obcí, ulic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - číst a přednášet ve vhodném frázování a tempu věku přiměřené texty - rozlišit své pocity z přečteného - rozlišit prózu od poezie, pohádku od vypravování dle pokynů učitele pracuje s textem 	<p>3. Literární výchova</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Čtení</p> <p>Zážitkové čtení s nasloucháním</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Zážitkové čtení</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p>	<p>1. ročník</p> <p>Rozvoj fonemického sluchu.</p> <p>Nácvik techniky čtení.</p> <p>Porozumění přečtené větě.</p> <p>Vnímavý poslech četby.</p> <p>Dojmy a témata četby-vyprávění.</p> <p>Recitace, dramatizace.</p> <p>2. ročník</p> <p>Plynulé čtení jednotlivých textů.</p> <p>Práce s textem (ilustrace, dramatizace, vypravování).</p> <p>Čtení s porozuměním, nácvik tichého čtení.</p> <p>Rozdíly mezi prózou a poezií.</p> <p>Poslech četby.</p> <p>3. ročník</p> <p>Zdokonalení plynulého čtení.</p> <p>Četba jako zdroj zážitků i poznatků.</p> <p>Besedy o knihách, divadelních představeních, filmech, televizních pořadech.</p> <p>Vlastní individuální četba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - číst s porozuměním potichu i nahlas - rozlišit podstatné informace, úplnost či neúplnost sdělení - reprodukovat obsah sdělení - vest správně dialog, telefonický hovor - volit náležitou intonaci a tempo - psát správně obsahově i formálně - sestavit osnovu vyprávění a na jejím základě krátký časově posloupný projev písemný i mluvený - porovnávat významy slov (slova podobného významu i vícevýznamová) 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Písemný projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Písemný projev</p>	<p>4. ročník</p> <p>Rozvoj vyjadřovacích schopností- spisovná, výstižná, citově zabarvená slova. Vyprávění podle osnovy. Volné vypravování. Zásady popisu. Formy společenského styku- přání, dopis. Vyplnění poštovní průvodky, poukázky. Zdvouřilé jednání, vyslovení názoru.</p> <p>5. ročník</p> <p>Srozumitelné vyjadřování. Vyprávění bajky, pohádky. Sestavení osnovy k popisu. Inzerát, oznámení, pozvánka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Etická výchova • Multikulturní výchova • Mediální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišit předponu, příponu a kořen slova - gramaticky správně určit a užít slovní druhy - rozlišit výrazy spisovné a nespisovné - vyhledávat ve větě základní skladební dvojici - rozlišit větu jednoduchou a souvětí - užívat vhodné spojovací výrazy - správně psát i/y po obojetných souhláskách a ve shodě přísudku s podmětem 	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p>	<p>4. ročník</p> <p>Stavba slova – předpona, kořen, přípona. Dokončení vyjmenovaných slov. Psaní i/y po obojetných souhláskách. Psaní bě-bje,pě-pje,vě – vje,mě-mně. Druhy slov-slova ohebná. Podstatná jména- pád, číslo, rod. Úprava psaného textu. Vlastní jména- zeměpisné názvy. Praktické využití abecedy.</p> <p>5. ročník</p> <p>Psaní předložek a předpon. Příbuzná slova. Slovní druhy (neohebná slova). Časování v oznamovacím způsobu všech časů. Zvratná slovesa. Slovesné tvary jednoduché a složené. Slovesný způsob. Podstatná jména- pád, rod, číslo, vzor. Zařazování ke vzorům. Skloňování podle vzorů. Druhy přídavných jmen. Přímá řeč. Skladba: podmět a přísudek. Shoda přísudku s podmětem. Stavba souvětí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádřit a zaznamenávat své dojmy z četby - volně text reprodukovat, dle svých možností vytvořit - rozlišit různé druhy textů (umělecké, neumělecké) - užívat základní literární pojmy 	<p>3. Literární výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>Zážitkové čtení s nasloucháním</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Dramatická výchova</p>	<p>4. ročník</p> <p>Tiché čtení s porozuměním. Orientace v textu. Rozlišení prózy, poezie a dramatu. Čtenářský deník. Besedy o uměleckých dílech.</p> <p>5. ročník</p> <p>Výrazné čtení Rozdíly v umělecky zpracovaném textu. Počátky rozlišení druhů literatury. Dramatizace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Multikulturní výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 8. ročník 4 vyučovací hodiny týdně
- 9. ročník 3 vyučovací hodiny týdně + 1 hodina disponibilní dotace

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě.

Předmět je rozdělen do tří specifických složek

- **Komunikační a slohová výchova**
- **Jazyková výchova**
- **Literární výchova**

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - vyrovnání se s rozdíly, akceptace rozdílu jak se vidím já, jak mě vidí druhí. Respektování a podpora v mezilidských vztazích, rozvoj komunikačních dovedností- verbální a nonverbální komunikace, řeč těla, technika a výraz řeči, předstírání, pravda a lež v komunikaci a komunikace v modelových situacích (vysvětlování, přesvědčování, vyjednávání). Návuk vedení dialogu, asertivní komunikace, komunikační obrana proti agresi a manipulaci rozhodování se v problematických situacích, vytváření povědomí o lidských kvalitách hry pro cvičení pozornosti, paměti, soustředěnosti. Kreativita-schopnost vidět věci jinak, pružnost a originalita rozhodování, uvědomovat si hodnotu spolupráce, návuk práce v týmu, sebeovládání, zvládání stresové situace a hledání pomoci při potížích. Akceptace pravidel konkurence a soutěže.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - utváření pozitivních postojů ke kulturní rozmanitosti k tradičním evropským hodnotám, zvykům a tradicím evropských národů, příběhy jiných národů Evropy. Literární a kulturní osobnosti Evropy. Život a dílo významných Evropanů. Projevy evropské kultury (literatura, divadlo, film).
- **Multikulturní výchova** -komunikační uplatnění principů slušného chování a tolerance ke všem lidem bez rozdílu původu. Rozvoj empatie a umění projevit solidaritu. Multikulturní terminologie-identita, diskriminace, rasismus, xenofobie, projevy rasové nesnášenlivosti a jejich dopad na společnost. Rozvoj vztahů a spolupráce bez ohledu na etnickou, sociální, náboženskou nebo kulturní odlišnost.
- **Mediální výchova** - podstata a pravidla mediálního sdělení. Vyhodnocování informací přicházejících z medií, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, reklamě a bulvárnímu tisku. Schopnost interpretace mediálního sdělení, osvojení si základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace uplatnění a výběr výrazových prostředků pro vlastní prezentaci mediálního sdělení. Role filmu a televize v životě jednotlivce a kniha jako literární předloha k filmu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na druhém stupni se rozvojem pozitivního vztahu k mateřskému jazyku rozvíjí u žáků nejen sounáležitost historická a kulturní ve vztahu k národu a společnosti, ale i pochopení jazyka jako zdroje pro další rozvoj jejich osobního rozvoje. Osvojením si spisovného jazyka v mluvené i písemné formě, rozvojem vyjadřovacích a komunikačních schopností žák kultivovaně a se sebedůvěrou vystupuje na veřejnosti i v běžných situacích. Probuzením zájmu a literaturu a kulturu, seznámení se základními literárními žánry a jejich představiteli se obohacuje emocionální a estetické vnímání, kultivuje osobnost a rozvíjí interkulturní rozhled. Naučí se získávat informace z různých zdrojů i pracovat s jazykovými a literárními prameny a texty. Naučí se interpretovat své pocity a reakce a tím pochopit svou roli v různých komunikačních situacích, což vede k lepší orientaci v okolním světě, vhodnému sebeprosazení a rozvoji životní hodnotové orientace.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- využívá vhodné metody a pracovní postupy
- pracuje s učebnicí a učebními a jinými vhodnými materiály
- uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže vyhledávat a třídit informace, prakticky je využívat
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání pro budoucí profesní uplatnění

Kompetence k řešení problému

žák

- rozpozná problém a hledá vhodné řešení
- umí vzhledat informace, diferencovat možnosti a hledat optimální variantu řešení
- přiměřeně svým možnostem řeší běžné životní situace
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- zhodnotí a obhájí výsledky svých činů
- přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák

- logicky formuluje své myšlenky, srozumitelně se vyjádří, vede dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje, vyjadřuje a obhajuje svůj názor
- zvládá písemnou formu komunikace, chápe a používá běžně užívané verbální i neverbální informační a komunikační prostředky
- své komunikační dovednosti využívá k aktivnímu zapojení do společenského dění a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje pravidla práce v týmu, spolupracuje na jejich vytváření
- rozpozná rizikové chování a uvědomuje si jeho důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje názor druhých
- posiluje prosociální chování a sebeovládání, udržuje dobré mezilidské vztahy
- efektivně spolupracuje, poučí se ze zkušeností, rozvíjí vlastní sebedůvěru
- uvědomuje si nebezpečí možného psychologického a fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence občanské

žák umí

- respektuje společenské normy a pravidla soužití
- rozhoduje se zodpovědně, dle svých možností poskytne účinnou pomoc.
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- respektuje a chrání kulturní, společenské a historické dědictví i přírodní prostředí
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- chová se zodpovědně v krizových a život ohrožujících situacích

Kompetence pracovní

žák

- využívá své komunikační schopnosti při kolektivní práci, k druhým přistupuje s respektem a úctou, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky
- pracuje podle daného postupu, návodu, reálně posoudí výsledek své práce, dodržuje pracovní postupy a opatření bezpečnosti práce
- konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí využívá pro úvahy a rozhodnutí pro svou budoucí profesionální orientaci
- má představu o možnostech pracovního uplatnění, chápe cíl, podstatu a riziko podnikání a rozvíjí své podnikatelské myšlení

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišit v textu fakta od názorů a hodnocení a ověřit si je pomocí běžně dostupných informačních zdrojů, - kriticky se staví k manipulativní komunikaci, rozliší objektivní sdělení od subjektivního, - v komunikaci vystupuje vhodnými jazykovými prostředky, diferencuje spisovný a nespisovný projev, projevuje se kultivovaně, - užívá zásad komunikace a pravidel dialogu, vhodných verbálních i nonverbálních prostředků řeči, - v textu umí vyhledat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky, vytvořit výtah přečteného či samostatně připravit referát – koherentní, gramaticky správný text. 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Naslouchání</p> <p>Etická výchova</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Písemný projev</p>	<p>6. ročník</p> <p>Informace, zpráva, oznámení</p> <p>Dopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní dopis - úřední dopis <p>Práce s odborným textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v textu - výtah <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - předmětů - větších celků - okolí <p>Vyprávění</p> <p>7. ročník</p> <p>Vyprávění příběhů</p> <p>Práce s odborným textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtah - výtah <p>Životopis</p> <p>Popis osoby</p> <p>Charakteristika postavy</p> <p>Popis literárního hrdiny</p> <p>Popis uměleckého díla</p> <p>8. ročník</p> <p>Vypravování</p> <p>Charakteristika</p> <p>Charakteristika sebe sama</p> <p>Úřední dokumenty</p> <p>Strukturovaný životopis</p> <p>Výklad odborného textu</p> <p>Úvaha</p> <p>9. ročník</p> <p>Líčení</p> <p>Mluvené projevy</p> <p>Psané projevy</p> <p>Informační slohové postupy – užití různých komunikačních prostředků</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovit česká i běžně užívaná cizí slova, - zná zásady tvoření českých slov i nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpozná přenesené pojmenování, - pracuje s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny, - třídí a správně používá druhy slov, - při jazykovém projevu vhodně využívá znalosti o jazykové normě, rozlišuje spisovný jazyk, nářečí i obecnou češtinu a zná jejich vhodné užití, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický (rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí). 	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Obecné poučení o jazyce</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Slovní zásoba</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p> <p>Pravopis</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<p>6. ročník</p> <p>Mateřský jazyk a jeho podoby.</p> <p>Jazykové příručky</p> <p>Jazykověda</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>-přízvuk</p> <p>-výslovnost</p> <p>Tvoření slov</p> <p>Slovní druhy</p> <p>Mluvnické významy sloves</p> <p>Podstatná jména</p> <p>Přídavná jména</p> <p>Zájmena</p> <p>Skladba:</p> <p>-základní skladebná dvojice</p> <p>- shoda přísudku s podmětem</p> <p>- rozvíjející větné členy</p> <p>7. ročník</p> <p>Věta jednoduchá</p> <p>Druhy vět dle postoje mluvčího</p> <p>Věty jednočlenné a dvojčlenné</p> <p>Tvarosloví</p> <p>. tvary podstatných jmen, odchylky ve skloňování</p> <p>-tvary přídavných jmen</p> <p>- skloňování zájmen</p> <p>- skloňování číslovek</p> <p>Mluvnické významy sloves, slovesa</p> <p>Slovesný rod činný a trpný</p> <p>Neohebné slovní druhy</p> <p>Význam slova, obohacování slovní zásoby, odborné názvy, obrazná vyjádření.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovit česká i běžně užívaná cizí slova, - zná zásady tvoření českých slov i nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, rozpozná přenesené pojmenování, - pracuje s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny, - třídí a správně používá druhy slov. - při jazykovém projevu vhodně využívá znalosti o jazykové normě, rozlišuje spisovný jazyk, nářečí i obecnou češtinu a zná jejich vhodné užití, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický (rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí). 	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Obecné poučení o jazyce</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Slovní zásoba</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p> <p>Pravopis</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<p>8. ročník</p> <p>Věta jednoduchá</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Vyjádření vztahu mezi řídicím a závislým členem</p> <p>Několikanásobné větné členy</p> <p>Poměr mezi hlavními větami</p> <p>Přístavek</p> <p>Druhy souvětí</p> <p>Modely souvětí</p> <p>Slovesný vid</p> <p>Třídění sloves</p> <p>Obohacování slovní zásoby</p> <p>Přejatá slova</p> <p>Čeština a slovanské jazyky</p> <p>Spisovný a nespisovný jazyk</p> <p>9. ročník</p> <p>Věta a souvětí, druhy souvětí, vztahy a interpunkce</p> <p>Pořádek slov ve větě</p> <p>Zápor</p> <p>Zvláštnosti větné stavby</p> <p>Souhrnné opakování (druhy slov, stavba slova, tvoření slov, slovní zásoba, nauka o jazyce)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukovat přečtený text, popsat jeho strukturu a jazyk a svými slovy písemně i ústně interpretovat smysl díla, svůj dojem i názory na ně, - rozliší základní rysy autorova individuálního stylu. - na základě osvojených znalostí základů literární teorie tvoří vlastní text, - dokáže argumenty rozlišit literaturu hodnotnou a konzumní, - diferencuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich stěžejní představitele, - zná základní literární žánry a jejich hlavní představitele u nás i ve světě, - porovnává ztvárnění téhož námětu v literatuře, filmu i divadle, - umí pracovat s různými informačními zdroji. 	<p>3. Literární výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Literární druhy a žánry</p> <p>Základy literární teorie a historie</p> <p>Způsoby interpretace s literárním textem</p>	<p>6. ročník</p> <p>Moderní pohádky <i>K. Čapek, J. Werich, Z. Svěrák</i></p> <p>Poezie <i>J. Vodňanský, J. Neruda, J. Kainar, J. Žáček</i></p> <p>Bajky <i>La Fontaine, Ezop, Krylov</i></p> <p>Báje <i>V. Cibula, I. Olbracht</i></p> <p>Příběhy <i>F. Kožík, K. Čapek, A. Lindgrenová, E. Bass, J.V. Pleva (Robinson), J. Foglar</i></p> <p>7. ročník</p> <p>Poezie <i>K.H. Borovský, V. Nezval, J. Skácel, J. Suchý</i></p> <p>Kroniky <i>Kosmova kronika Česká, A. Jirásek</i></p> <p>Řecké báje <i>E. Petiška, Z. Mertlík</i></p> <p>Drama <i>W. Shakespeare</i></p> <p>Příběhy <i>E.T. Seton, J. London, A. Dumas, R. Fulghum, B. Němcová, J. Škvorecký, F. Nepil, Z. Svěrák</i></p> <p>Komix</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova v evropských a globálních souvislostech

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukovat přečtený text, popsat jeho strukturu a jazyk a svými slovy písemně i ústně interpretovat smysl díla, svůj dojem i názory na ně, - rozliší základní rysy autorova individuálního stylu, - na základě osvojených znalostí základů literární teorie tvoří vlastní text, - dokáže argumenty rozlišit literaturu hodnotnou a konzumní, diferencuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich stěžejní představitele, zná základní literární žánry a jejich hlavní představitele u nás i ve světě, - porovnává ztvárnění téhož námětu v literatuře, filmu i divadle, - umí pracovat s různými informačními zdroji. 	<p>3. Literární výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Literární druhy a žánry</p> <p>Základy literární teorie a historie</p> <p>Způsoby interpretace s literárním textem</p> <p>Základy literární teorie a historie</p> <p>Literární druhy a žánry</p>	<p>8. ročník</p> <p>Starověké písemnosti <i>Homér, epos O Gilgamešovi, Rámájana</i></p> <p>Středověké texty Čínská poezie <i>Li Po</i></p> <p>Naše nejstarší památky <i>Kosmas</i></p> <p>Renesance <i>Dalimilova kronika, Vita Caroli</i></p> <p>Italská renesance <i>Mistr Jan Hus</i></p> <p>Baroko <i>J. A. Komenský, Koliere</i></p> <p>Národní obrození</p> <p>Romantismus <i>(anglický, francouzský, ruský i český)</i></p> <p>Realismus <i>Němcová, Neruda</i></p> <p>9. ročník</p> <p>Literatura XX. století <i>E.M. Remarque, F. Šrámek, Apollinaire, J. Hašek</i></p> <p>Nové básnické směry</p> <p>Surrealismus <i>Breton</i></p> <p>Poetismus <i>Nezval</i></p> <p>Poesie <i>Verlaine, Seifert</i></p> <p>Literatura <i>Čapek, Hrabal</i></p> <p>Poválečná literatura <i>Rolland, Hemingway, Orwell, Steinbeck, Kundera, Škvorecký...</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova v evropských a globálních souvislostech

8.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 2. ročník 1 vyučovací hodina týdně
- 3. ročník 2 vyučovací hodiny týdně
- 4. – 5. ročník 3 vyučovací hodiny týdně

Výuka cizího jazyka má vytvořit základ pro další rozvoj komunikačních dovedností přesahujících mateřský jazyk, pomoci přiblížit se evropským jazykovým požadavkům, zvýšit možnosti uplatnění na evropském trhu práce a podpořit budování zdravého sebevědomí a národní hrdosti.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - zasahuje do všech témat, jazyková komunikace je klíčovým nástrojem jednání ve všech situacích všedního dne, pomáhá osvojení sociálních dovedností a přispívá k utváření mezilidských vztahů, navazování kontaktů a orientaci v globalizovaném světě.
- **Výchova demokratického občana** - vede k rozvoji vědomí práv a povinností každého jednotlivce v demokratické společnosti, k nutnosti respektování zákonů kdekoli na světě. Každý je zodpovědný za své skutky a neznalost jazyka není omluvou. Ovládnutí cizího jazyka vede ke zvýšení sebevědomí a ke svobodnému rozhodování na základě zpracovaných informací.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - směřuje k výchově zejména jazykově vybaveného jedince schopného mobility a flexibility v oblasti občanské a pracovní. Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském i světovém prostředí a otevírá možnosti životních perspektiv.
- **Multikulturní výchova** - učí žáky toleranci s různými etnickými skupinami zejména v jejich bezprostředním okolí, ale i v širší evropské společnosti. Učí žáky uplatňovat svá práva a tolerovat práva druhých. Cizí jazyk má velký význam jako nástroj porozumění a nalezení cesty jednoho ke druhému.
- **Mediální výchova** - učí žáky využívat médií jako zdroje zvukové podoby jazyka se snahou porozumět mluvenému slovu, ale i psanému textu. Umožňuje podstatné rozšiřování portfolia komunikačních zdrojů. Je také prostředkem uspokojení nejrůznějších potřeb, od získávání informací až po naplnění volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je seznámení žáků s cizím jazykem, univerzálním dorozumívacím prostředkem současného globalizovaného světa, pochopení nezbytnosti ovládat tento jazyk, probudit zájem o studium tohoto, vytváření kladného vztahu k cizím jazykům, uvědomění si pocitu rozvoje osobnosti

a zdravého sebevědomí. Vytváří základy pro osvojení a rozvinutí potřebných komunikačních dovedností v daném jazyce, čtení přiměřených textů, zvládnutí jednoduchých dialogů.

Využívá se vzdělávací strategie nácviku různých situací, které mohou žáky potkat v cizojazyčném prostředí, tak, aby byli schopni se dorozumět např. v obchodě, v restauraci, požádat o radu při hledání cesty, o pomoc v případě nouze. Cílem je naučit děti stručně popsat problém, nenechat se odradit prvním nezdarem a dokázat samostatně najít další možná řešení.

Důraz je kladen na verbální komunikaci. Písemný projev se učí žáci zvládnout na úrovni svých obecných grafických schopností, porozumění psanému textu na veřejných nápisech, krátkých sdělení a při práci s počítačem apod. Zásadní je odstranění obav z verbální komunikace především při náhodném, neočekávaném, nepřipraveném kontaktu a schopnost reagovat na obecné dotazy běžného interpersonálního styku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- získává pozitivní a motivovaný vztah k anglickému jazyku
- využívá angličtiny v oborech, které jsou pro jeho věkovou skupinu odpovídající (hudba, film, počítačové hry, sport)
- samostatně vyhledává anglické výrazy v těchto oborech a snaží se jim porozumět
- pracuje s dvojjazyčným slovníkem
- chápe význam nezbytnosti základních znalostí angličtiny pro jeho uplatnění ve společnosti
- rozvíjí své schopnosti komunikovat v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá strategie nácviku různých situací, které ho mohou potkat v cizojazyčném prostředí tak, aby byl schopen se dorozumět např. v obchodě, v restauraci, požádat o radu při hledání cesty, o pomoc v případě nouze
- stručně popíše problém
- nenechá se odradit prvním nezdarem
- samostatně hledá další možná řešení

Kompetence komunikativní

žák

- základní slovní zásobu, nenásilnou, hravou formou
- zvládá písemný projev na úrovni svých obecných schopností
- rozumí psanému textu na veřejných nápisech, krátkých pokynech a sděleních, při práci s počítačem apod.
- rozumí mluvenému slovu, pokynům, sdělením
- nemá obavy z verbální komunikace
- vyjadřuje se v jednoduchých a srozumitelných větách, je schopen absolvovat jednoduchý dialog

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje mravní hodnoty a tradice země, kterou navštíví
- chápe cizojazyčné kultury a toleruje jejich odlišnosti

Kompetence občanské

žák

- respektuje základní pravidla a společenské normy chování a zvyků v cizí zemi

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk 2. - 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznat rozdíly mezi psanou a zvukovou podobou jazyka, - osvojit si základní pravidla výslovnosti, - zvládnout fonetickou podobu abecedy, - vytvořit si základy slovní zásoby, - číst přiměřené texty, - umět vytvořit množné číslo podstatných jmen, - znát základní číslovky do dvaceti, do stovky, - znát přivlastňovací a ukazovací zájmena, - být seznámen s určitými a neurčitými členy podstatných jmen, - umět použít některé předložkové vazby, - umět vytvořit jednoduchou větu v přítomném čase prostém, - umět vytvořit rozkazovací způsob, - umět zformulovat jednoduchou otázku, odpověď a zápor, - vést jednoduchý rozhovor, - porozumět obecným frázím a některé umět používat, - být seznámen s přítomným časem průběhovým. 	<p>Pozdravy, představení se, omluva, poděkování, základní identifikační údaje, přání, gratulace, představení přátel, telefonování, jednoduché pokyny, společenské fráze.</p>	Společenský styk	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
	<p>Členové rodiny, domácí mazlíčci, moje hračky a věci, které mě obklopují, barvy, nábytek, pojmenování částí domu, bytu, zařízení bytu, domácí spotřebiče.</p>	Domov, rodina	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Učitel, žák, základní slova ze školního prostředí, číslovky, pojmenování školního nábytku, pomůcek, stupně školního vzdělání, profesní orientace, druhy zaměstnání, přídavná jména vztahující se k tématu.</p>	Škola, zaměstnání	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Základní dětské hry, sporty, zájmová činnost, nejrozšířenější letní a zimní sporty, typické národní sporty, můj volný čas, moje zájmy, oblíbený sport.</p>	Sport, koníčky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
	<p>Základní číslovky do 20, určení času v celých hodinách, denní doby, ročního období, názvy dnů v týdnu, číslovky do 100, měsíce, roky, datum narození, určení přesného data, letopočtu.</p>	Čas	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk 2. - 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat jednoduchou větu v budoucím a minulém čase prostém ve spojení s prosbou a žádostí, - průběžně si rozšiřovat slovní zásobu, - orientovat se ve dvojjazyčném slovníku, - jednoduše se písemně vyjádřit. 	Odkud jsi? Já jsem..., název České republiky, ostatních evropských států, USA, světadílů, nejvýznamnějších států světa, národností, ras. Svátky	Země, národnost, svět	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	Nejnámější zvířata domácí i divoce žijící, jejich vlastnosti, výrazy z oblasti přírody, počasí, pobyt a činnosti v přírodě.	Příroda	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Dopravní prostředky, přídavná jména vyjadřující stav vozidla, budovy ve městě, otázky na směr cesty, popis cesty, úřady, možnosti cestování, světové strany, názvy známých přírodních a historických památek	Město, cestování	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova
	Názvy potravin- ovoce, zelenina, maso, základní denní jídla, názvy obchodů, co snídáme, obědváme a večeříme, objednávat v restauraci, nakupujeme.	Jídlo, restaurace, obchody	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Pojmenování částí obličeje, lidského těla, přídavná jména vztahující se k výrazu tváře, náladě, nemoc, bolest, určení pocitů, návštěva lékaře.	Naše tělo, zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Druhy oblečení, jeho barva, stav, cena, líbí- nelíbí se mi, účelové oblečení pro sport, do společnosti, nakupujeme oblečení, velikost oblečení, jeho stav	Oblékání	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je Anglický jazyk je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 9. ročník - 3 vyučovací hodiny týdně

Výuka cizího jazyka má pomoci přiblížit se evropským jazykovým požadavkům, zvýšit možnosti uplatnění na evropském trhu práce a podpořit budování zdravého sebevědomí a národní hrdosti. Umožňuje pochopit význam jazykového vzdělání jako nástroj vzdělání celoživotního. Poskytuje žákům získání jazykových dovedností jako základu pro další rozvíjení komunikačních schopností v jiném než mateřském jazyce.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - zasahuje do všech témat, protože jazyková komunikace je klíčovým nástrojem jednání ve všech situacích všedního dne, učí verbální formulaci myšlenek, pomáhá osvojení sociálních dovedností a přispívá k utváření mezilidských vztahů.
- **Výchova demokratického občana** - vede k rozvoji vědomí práv a povinností každého jednotlivce, k nutnosti respektování zákonů a pravidel soužití v civilizovaném světě. Každý je zodpovědný za své skutky a neznalost jazyka neomlouvá. I minimální znalost cizího jazyka vede ke zvýšení sebevědomí, rozšiřuje obzory, umožňuje rozvoj poznání
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - směřuje k výchově jazykově vybaveného jedince schopného mobility a flexibility v oblasti občanské, pracovní i teoretické. Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském i světovém prostředí a otevírá možnosti životních perspektiv.
- **Multikulturní výchova** - učí žáky toleranci s různými etnickými skupinami zejména v jejich bezprostředním okolí, ale i v širším evropském společenství. Učí žáky uplatňovat svá práva a zároveň tolerovat práva druhých. Cizí jazyk má velký význam jako nástroj porozumění.
- **Mediální výchova** - učí žáky využívat médií jako zdroje zvukové a významové podoby jazyka se snahou porozumět mluvenému slovu, ale i psanému textu. Je také prostředkem uspokojení nejrůznějších potřeb, od získávání informací až po naplnění volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je využití angličtiny, jak v oborech, které děti zajímají /hudba, film, počítačové hry, sport/, tak i v každodenním životě a ke snaze rozumět jazyku, dorozumět se, komunikovat. Žáci chápou význam angličtiny pro jejich uplatnění ve společnosti současného, globálně propojeného světa.

Úsilí směřuje k vypěstování zájmu o cizí jazyk a pozitivního postoje k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí k aktivní komunikaci, schopnosti čtení s porozuměním a psaní přiměřených textů, k poznání kultury anglicky hovořících komunit na planetě, k pochopení významu druhého, celosvětově rozšířeného jazyka pro svůj osobní rozvoj a kvalitu života vůbec.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- chápe smysl učení cizího jazyka
- rozumí významu a nezbytnosti znalostí angličtiny pro jeho uplatnění ve společnosti
- využívá angličtiny v oborech, které jsou pro jeho věkovou skupinu odpovídající (hudba, film, počítačové hry, sport)
- samostatně zvládá anglické texty a snaží se jim porozumět
- vyhledává a třídí poznatky, propojuje tyto do širších celků

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá strategie nácvičku různých situací, které ho mohou potkat v cizojazyčném prostředí tak, aby byl schopen se dorozumět v běžných situacích
- dokáže pomoci v případě nouze
- umí stručně popsat problém, navrhnout východisko
- nenechá se odradit prvním nezdarem
- umí samostatně najít další varianty řešení

Kompetence komunikativní

žák

- zvládne komunikaci přiměřeně ke svým schopnostem
- umí zvládnout písemný projev na patřičné úrovni
- rozumí psanému textu na veřejných nápisech, při práci s počítačem, čte nepřiliš složité texty
- umí odstranit obavy z verbální komunikace
- umí naslouchat promluvám ostatních, formulovat své názory

Kompetence sociální a personální

žák

- umí respektovat mravní hodnoty a tradice země, kterou navštíví
- umí komunikovat v angličtině
- chápe cizojazyčné kultury a toleruje jejich odlišnosti
- spolupracuje ve skupině, přispívá k diskuzi

Kompetence občanské

žák

- zná občanské povinnosti a práva svá i návštěvníků naší republiky
- zná základní práva a povinnosti českého občana v cizí zemi
- respektuje právní řád, zvyky a mentalitu země, kterou navštíví

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat odlišnosti zvukové i grafické podoby jazyka, - sluchem rozlišovat prvky fonetického systému jazyka, slovní, větný přízvuk, - používat správný pravopis slov, - ovládat patřičnou slovní zásobu pro základní komunikaci se snahou o její rozšiřování, - komunikovat v jednotlivých tematických okruzích, - vyjadřovat se v krátkých větách a jednoduchých souvětích, (také otázka a zápor), - vyprávět jednoduchý příběh, - porozumět poslechovým textům se zřetelnou výslovností, - chápat obsah dialogu. - číst s porozuměním, - vyhledávat informace v jednoduchém psaném textu, orientuje se v něm, - zvládat pravopis anglických slov, - vyplnit osobní dotazník, - napsat ve větách jednoduchá sdělení, - reagovat na písemná sdělení. 	<p>Pozdravy, představení se, omluva, poděkování, základní identifikační údaje, přání, gratulace, představení přátel, telefonování, vyplnění formuláře, společenské fráze. Vzájemná pomoc mezi lidmi,</p>	Společenský styk	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického člověka
	<p>Členové rodiny, domácí mazlíčci, moje hračky a věci, které mě obklopují, nábytek, pojmenování částí domu, bytu, zařízení bytu, domácí spotřebiče. Úklid domácnosti, další činnosti v rodině. Dovolená</p>	Domov, rodina	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Učitel, žák, jejich činnosti slova ze školního prostředí, pojmenování školního nábytku, pomůcek, předmětů, stupně školního vzdělání, profesní orientace, druhy zaměstnání. Internet, komunikační technika,</p>	Škola, zaměstnání Moderní technologie, média	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Základní dětské hry, sporty, zájmová činnost, letní a zimní sporty, typické národní sporty, turistika, volný čas, zájmy, oblíbený sport. Ochrana, upevňování zdraví. Museum, divadlo, kino, výstava.</p>	Sport, kultura zdraví, koníčky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
	<p>Základní, řadové, číslovky, určení času, hodiny, denní doby, denní režim, ročního období, názvy dnů v týdnu, měsíce, roky, datum narození, určení přesného data, letopočtu. Významné dny, Velikonoce, Vánoce,</p>	Čas	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnout vytvořit jednoduchou větu v přítomném v budoucím a minulém čase prostém a průběhovém, - rozeznat předpřítomný čas, podmiňovací způsob, - postavit otázku, zápor, - požívat správně předložky a spojky, - stupňovat přídavná jména, - orientovat se v slovníku. 	<p>Odkud jsi? Já jsem..., Česká republika, ostatní evropské státy, UK, USA, Kanada, Austrálie světadíly, ostatní státy, národnosti, rasy. Historie, Moře, Země, Slunce, planety. Rekreační oblasti.</p> <p>Ochrana životního prostředí. Oblasti konfliktů a problémů.</p>	<p>Země, národnost, svět, Problémy globálního světa Reálie zemí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Nejznámější zvířata domácí i divoce žijící, jejich vlastnosti, výrazy z oblasti přírody, počasí, pobyt a činnosti v přírodě.</p>	<p>Příroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Dopravní prostředky, stav vozidla, budovy ve městě, otázky na směr cesty, popis cesty, úřady, možnosti cestování, světové strany, názvy známých přírodních a historických památek, cizinci,</p>	<p>Město, cestování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova
	<p>Názvy potravin- ovoce, zelenina, maso, základní denní jídla, co snídáme, obědváme a večeříme, rezervace, objednávat v restauraci. V hotelu. Vybavení kuchyně</p>	<p>Jídlo, restaurace, Stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Pojmenování částí obličeje, lidského těla, výraz tváře, nálada, nemoc, bolest, určení pocitů, návštěva lékaře. Smysly. Co cítíme. Jak vypadáme.</p>	<p>Naše tělo, zdraví, Pocity, nálady</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Druhy oblečení, jeho barva, stav, cena, líbí- nelíbí se mi, účelové oblečení pro sport, do společnosti, nakupujeme oblečení, velikost oblečení, jeho stav, nakupování obecně</p>	<p>Oblékání Nakupování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnout vytvořit jednoduchou větu v přítomném v budoucím a minulém čase prostém a průběhovém, - rozeznat předpřítomný čas, podmíňovací způsob, - postavit otázku, zápor, - požívat správně předložky a spojky, - stupňovat přídavná jména, - orientovat se v slovníku. 	<p>Rozšiřování poznatků, dovedností a znalostí procvičováním témat v konverzačních blocích za využití internetu, počítačových programů, tiskovin, beletrie, filmů apod.</p>	<p>Konverzace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Mediální výchova

8.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk

II. stupeň

B. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 7. ročník - 1 hodina disponibilní dotace týdně
- 8. - 9. ročník - 2 hodiny disponibilní dotace týdně

Výuka cizího jazyka má pomoci přiblížit se evropským jazykovým požadavkům, zvýšit možnosti uplatnění na evropském trhu práce a podpořit budování zdravého sebevědomí a národní hrdosti. Umožňuje pochopit význam jazykového vzdělání jako nástroj vzdělání celoživotního. Poskytuje žákům získání jazykových dovedností jako základu pro další rozvíjení komunikačních schopností v jiném než mateřském jazyce.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - zasahuje do všech témat, protože jazyková komunikace je klíčovým nástrojem jednání ve všech situacích všedního dne, učí verbální formulaci myšlenek, pomáhá osvojení sociálních dovedností a přispívá k utváření mezilidských vztahů.
- **Výchova demokratického občana** - vede k rozvoji vědomí práv a povinností každého jednotlivce, k nutnosti respektování zákonů a pravidel soužití v civilizovaném světě. Každý je zodpovědný za své skutky a neznalost jazyka neomlouvá. I minimální znalost cizího jazyka vede ke zvýšení sebevědomí, rozšiřuje obzory, umožňuje rozvoj poznání
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - směřuje k výchově jazykově vybaveného jedince schopného mobility a flexibility v oblasti občanské, pracovní i teoretické. Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském i světovém prostředí a otevírá možnosti životních perspektiv.
- **Multikulturní výchova** - učí žáky toleranci s různými etnickými skupinami zejména v jejich bezprostředním okolí, ale i v širším evropském společenství. Učí žáky uplatňovat svá práva a zároveň tolerovat práva druhých. Cizí jazyk má velký význam jako nástroj porozumění.
- **Mediální výchova** - učí žáky využívat médií jako zdroje zvukové a významové podoby jazyka se snahou porozumět mluvenému slovu, ale i psanému textu. Je také prostředkem uspokojení nejrůznějších potřeb, od získávání informací až po naplnění volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je využití němčiny, jak v oborech, které děti zajímají /hudba, film, počítačové hry, sport/, tak i v každodenním životě a ke snaze rozumět jazyku, dorozumět se, komunikovat. Žáci chápou význam němčiny pro jejich uplatnění ve společnosti současného, globálně propojeného světa.

Úsilí směřuje k vypěstování zájmu o cizí jazyk a pozitivního postoje k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí k aktivní komunikaci, schopnosti čtení s porozuměním a psaní

přiměřených textů, k poznání kultury německy hovořících komunit na planetě, k pochopení významu druhého, celosvětově rozšířeného jazyka pro svůj osobní rozvoj a kvalitu života vůbec.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- chápe smysl učení cizího jazyka
- rozumí významu a nezbytnosti znalostí němčiny pro jeho uplatnění ve společnosti
- využívá němčiny v oborech, které jsou pro jeho věkovou skupinu odpovídající (hudba, film, počítačové hry, sport)
- samostatně zvládá německé texty a snaží se jim porozumět
- vyhledává a třídí poznatky, propojuje tyto do širších celků

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá strategie nácviku různých situací, které ho mohou potkat v cizojazyčném prostředí tak, aby byl schopen se dorozumět v běžných situacích
- dokáže pomoci v případě nouze
- umí stručně popsat problém, navrhnout východisko
- nenechá se odradit prvním nezdarem
- umí samostatně najít další varianty řešení

Kompetence komunikativní

žák

- zvládne komunikaci přiměřeně ke svým schopnostem
- umí zvládnout písemný projev na patřičné úrovni
- rozumí psanému textu na veřejných nápisech, při práci s počítačem, čte nepřiliš složité texty
- umí odstranit obavy z verbální komunikace
- umí naslouchat promluvám ostatních, formulovat své názory

Kompetence sociální a personální

žák

- umí respektovat mravní hodnoty a tradice země, kterou navštíví
- chápe cizojazyčné kultury a toleruje jejich odlišnosti

Kompetence občanské

žák

- zná občanské povinnosti a práva svá i návštěvníků naší republiky
- zná základní práva a povinnosti českého občana v cizí zemi
- respektuje právní řád, zvyky a mentalitu země, kterou navštíví

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Německý jazyk 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat odlišnosti zvukové i grafické podoby jazyka, - sluchem rozlišovat prvky fonetického systému jazyka, slovní, větný přízvuk, - ovládat patřičnou slovní zásobu pro základní komunikaci se snahou o její rozšiřování, - komunikovat v jednotlivých tematických okruzích, - vyjadřovat se v krátkých větách a jednoduchých souvětích, (také otázka a zápor), - vyprávět jednoduchý příběh, porozumět poslechovým textům se zřetelnou výslovností, - chápat obsah dialogu, - číst s porozuměním, - vyhledávat informace v jednoduchém psaném textu, orientuje se v něm, - zvládat pravopis německých slov, - vyplnit osobní dotazník, - napsat ve větách jednoduchá sdělení, - reagovat na písemná sdělení. 	<p>Pozdravy, představení se, omluva, poděkování, základní identifikační údaje, přání, gratulace, představení přátel, telefonování, vyplnění formuláře, společenské fráze.</p> <p>Vzájemná pomoc mezi lidmi,</p>	Společenský styk	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického člověka
	<p>Členové rodiny, domácí mazlíčci, moje hračky a věci, které mě obklopují, nábytek, pojmenování částí domu, bytu, zařízení bytu, domácí spotřebiče. Úklid domácnosti, další činnosti v rodině. Dovolená</p>	Domov, rodina	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Učitel, žák, jejich činnosti slova ze školního prostředí, pojmenování školního nábytku, pomůcek, předmětů, stupně školního vzdělání, profesní orientace, druhy zaměstnání. Internet, komunikační technika,</p>	<p>Škola, zaměstnání</p> <p>Moderní technologie, média</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Základní dětské hry, sporty, zájmová činnost, letní a zimní sporty, typické národní sporty, turistika, volný čas, zájmy, oblíbený sport. Ochrana, upevňování zdraví. Museum, divadlo, kino, výstava</p>	Sport, kultura zdraví koníčky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
	<p>Základní, řadové, číslovky, určení času, hodiny, denní doby, denní režim, ročního období, názvy dnů v týdnu, měsíce, roky, datum narození, určení přesného data, letopočtu. Významné dny, Velikonoce, Vánoce,</p>	Čas	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Německý jazyk 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnout vytvořit jednoduchou větu v přítomném, budoucím a minulém čase, - postavit otázku, zápor, - požívat správně předložky a spojky, - stupňovat přídavná jména, - určit osobní zájmena, - dodržovat správný slovosled ve větě hlavní i ve větě vedlejší, - zvládnout skloňování, - silná slovesa, - odlučitelné a neodlučitelné předpony, - určité a neurčité členy ve všech čtyřech pádech, - orientovat se v slovníku. 	<p>Odkud jsi? Já jsem..., Česká republika, ostatní evropské státy, NSR, Rakousko, Švýcarsko a ostatní evropské státy, světadíly, ostatní státy, národnosti, rasy. Historie, Moře, Země, Slunce, planety. Rekreační oblasti. Ochrana životního prostředí. Oblasti konfliktů a problémů.</p>	<p>Země, národnost, svět</p> <p>Problémy globálního světa</p> <p>Reálie zemí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Nejznámější zvířata domácí i divoce žijící, jejich vlastnosti, výrazy z oblasti přírody, počasí, pobyt a činnosti v přírodě.</p>	<p>Příroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Dopravní prostředky, stav vozidla, budovy ve městě, otázky na směr cesty, popis cesty, úřady, možnosti cestování, světové strany, názvy známých přírodních a historických památek, cizinci,</p>	<p>Město, cestování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova
	<p>Názvy potravin- ovoce, zelenina, maso, základní denní jídla, co snídáme, obědváme a večeříme, rezervace, objednávat v restauraci. V hotelu. Vybavení kuchyně</p>	<p>Jídlo, restaurace, stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Pojmenování částí obličeje, lidského těla, výraz tváře, nálada, nemoc, bolest, určení pocitů, návštěva lékaře. Smysly. Co cítíme. Jak vypadáme</p>	<p>Naše tělo, zdraví, pocity, nálady</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Německý jazyk 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládnout vytvořit jednoduchou větu v přítomném, budoucím a minulém čase, - postavit otázku, zápor, - požívat správně předložky a spojky, - stupňovat přídavná jména, - určit osobní zájmena, - dodržovat správný slovosled ve větě hlavní i ve větě vedlejší, - zvládnout skloňování, - silná slovesa, - odlučitelné a neodlučitelné předpony, - určité a neurčité členy ve všech čtyřech pádech, - orientovat se v slovníku. 	<p>Druhy oblečení, jeho barva, stav, cena, líbí- nelíbí se mi, účelové oblečení pro sport, do společnosti, nakupujeme oblečení, velikost oblečení, jeho stav, nakupování obecně</p>	<p>Oblékání</p> <p>Nakupování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
		<p>Rozšiřování poznatků, dovedností a znalostí procvičováním témat v konverzačních blocích za využití internetu, počítačových programů, tiskovin, beletrie, filmů apod.</p>	<p>Konverzace</p>

8.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

8.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. období - 1. - 2. ročník - 4 vyučovací hodiny týdně
3. ročník – 4 vyučovací hodiny + 1 disponibilní hodina týdně
- 2. období - 4. - 5. ročník - 4 vyučovací hodiny + 1 hodina disponibilní dotace týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – průřezové téma prolíná celým učivem vzdělávací oblasti, jak už v podpoře osobnostního rozvoje žáků (rozvoj poznávání, sebepojetí a sebezpoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativity i psychohygieny), v rozvoji sociálním (spolupráce, komunikace, kooperace, etického zvládnání soutěživosti a konkurence), tak v rozvoji morálním (řešení problémů a rozhodovacích dovedností i vytváření hodnot, postojů a aplikace praktické etiky).

Formy realizace průřezových témat

S – součást hodiny
J – jiná forma (soutěže)

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace se zakládá na aktivní práci s matematickými objekty s využitím v reálných situacích. Žáci získávají matematickou gramotnost, osvojují si pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a jejich užití. Rozvíjejí svoji paměť, kombinatoriku, logické, kritické, později abstraktní a exaktní myšlení. Učí se stručnosti, přesnosti, zdokonalování grafického projevu, sebekontroly, systematičnosti a vytrvalosti, vytváření jednoduchých hypotéz a jejich ověřování v praxi.

Vzdělávací oblast obsahuje čtyři tematické okruhy

- **Číslo a početní operace.**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty.**
- **Geometrie v rovině a prostor.**
- **Nestandardní aplikační úkoly a problémy (II. období).**

V rámci vzdělávací oblasti se žáci průběžně učí užívat prostředky výpočetní techniky (např. kalkulačtor, práce na počítači). Ve 3. - 4. ročníku jsou prvky vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie součástí vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Rovněž jsou zařazeny do oboru Matematika a její aplikace i prvky Etické výchovy, ve všech postupných ročnících.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- vyhledává způsoby, metody a strategie pro řízení vlastního efektivního učení, s cílem dalšího vzdělávání a celoživotního učení
- vyhledává, třídí, systemizuje a efektivně využívá informace
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a vytváří si komplexnější pohled na matematické jevy
- pozoruje, experimentuje a kriticky posuzuje výsledky s výhledem na využití do budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

žák

- rozpozná a chápe problém a plánuje dle vlastních zkušeností způsob řešení
- umí najít informace k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, problémy samostatně řeší za užití vhodných osvědčených způsobů řešení, které aplikuje při řešení obdobných i nových problémových situací
- sleduje svůj pokrok, uvážlivě se rozhoduje, zodpovědně obhájí svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák

- logicky formuluje své myšlenky, výstižně, souvisle a kultivovaně se vyjadřuje
- naslouchá projevu druhých, obhájí svůj názor, umí argumentovat
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje s pedagogy i se skupinou, vytváří a dodržuje pracovní pravidla, pracuje kvalitně, udržuje pozitivní atmosféru na základě ohleduplnosti k druhým, v případě potřeby poskytne pomoc
- zohledňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska, vytváří si pozitivní představu o sobě a reguluje vhodně své chování

Kompetence občanské

žák

- s respektem a úctou přistupuje k druhým, je empatický, odmítá násilí
- řídí se zákony a společenskými normami

Kompetence pracovní

žák

- plní své povinnosti, adaptuje se na nové pracovní podmínky
- pracuje bezpečně, dodržuje předpisy při práci
- získané znalosti využívá pro přípravu na budoucnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika 1. - 3. ročník – I. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítat předměty v daném souboru, vytvořit soubory s daným počtem prvků, použít přirozená čísla v reálných situacích - číst, zapisovat a porovnávat přirozená čísla do 1000, včetně vztahu rovnosti a nerovnosti - zobrazit číslo na číselné ose - jednoduché početní operace s přirozenými čísly provádět z paměti - osvojené početní operace aplikovat při řešení úloh <p>Závislosti a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v čase, převádět jednotky času - doplňovat tabulky, schémata, číselnou posloupnost - popsat jednoduché závislosti z praxe <p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznat a popsat základní rovinné útvary v souladu s realitou - porovnat velikost útvarů, měřit a odhadnout délku úsečky - rozeznat jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>Obor přirozených čísel</p> <p>Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.</p> <p>Slovní úlohy Geometrie</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.</p> <p>Závislosti a jejich vlastnosti.</p> <p>Násobilka</p> <p>Slovní úlohy Geometrie</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly.</p> <p>Násobilka</p> <p>Číselná osa</p> <p>Geometrie</p>	<p>1. ročník</p> <p>Znalost čísel 0-20 (čtení i psaní). Používat čísla k vyjádření počtu a pořadí.</p> <p>Číselná řada a číselná osa.</p> <p>Porovnávání čísel.</p> <p>Znaky nerovnosti.</p> <p>Zápis příkladů, znaky $+=$.</p> <p>Sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky.</p> <p>Jednoduché slovní úlohy.</p> <p>Základní geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.</p> <p>Orientace v prostoru.</p> <p>2. ročník</p> <p>Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku.</p> <p>Řešení slovních úloh, počítání s penězi.</p> <p>Numerace do 100, číselná osa.</p> <p>Desítky a jednotky ve dvojciferném čísle.</p> <p>Porovnávání a zápis výsledků porovnávání.</p> <p>Sčítání a odčítání do 100 bez přechodu desítky.</p> <p>Násobilka 2,5,4,a10.</p> <p>Řešení slovních úloh, počítání s penězi.</p> <p>Jednotky času.</p> <p>Práce s pravítkem.</p> <p>Úsečka, lomená a křivá čára.</p> <p>Trojúhelník, čtyřúhelník a pětiúhelník.</p> <p>Poznávání válce, krychle, kvádra a koule.</p> <p>Souměrný tvar.</p> <p>3. ročník</p> <p>Písemné sčítání a odčítání čísel do 100 s přechodem přes desítku.</p> <p>Násobilka a dělení v oboru násobilky.</p> <p>Zápis příkladů, znaky $+- :$</p> <p>Čtení a zápis čísel do 1000.</p> <p>Nerovnosti, orientace na číselné ose.</p> <p>Slovní úlohy, jednoduché rovnice.</p> <p>Jednotky délky (mm, c, dm, m).</p> <p>Přímka, úsečka, bod, průsečík.</p> <p>Rýsování, měření úsečky.</p> <p>Druhy měřidel délky.</p> <p>Základní rovinné a prostorové útvary.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika 4. - 5. ročník – II. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívat komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádět písemné početní operace v oboru přirozených čísel - řešit a tvořit úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace <p>Závislosti a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledat, sbírat a třídit data - číst a sestavovat jednoduché tabulky a diagramy <p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsovat a znázornit jednoduché rovinné útvary - užít jednoduché konstrukce - graficky sčítat a odečítat úsečky, určit délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníka - sestrojit rovnoběžky a kolmice - určit obsah obrazce pomocí čtvercové sítě, užít základních jednotek obsahu - ve čtvercové síti rozeznat osově souměrné útvary, určit osu souměrnosti <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení praktických slovních úloh a problémů, nezávislých na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly</p> <p>Písemné algoritmy početních operací</p> <p>Násobilka</p> <p>Číselná osa</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Geometrie</p> <p>Diagramy, grafy, tabulky</p>	<p>4. ročník</p> <p>Násobení a dělení v oboru do 100 mimo násobilku. Sčítání a odčítání čísel do 1000 (z paměti i písemně). Zaokrouhlování na tisíce, sta, desítky. Dělení se zbytkem v oboru násobilky. Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem. Numerace do 10 000. Jednotky hmotnosti, objemu, délky a času. Převody jednotek. Slovní úlohy. Práce s kalkulátorem. Užití kružítka: kružnice, kruh. Sestrojení trojúhelníka ze tří stran pomocí kružítka. Úhel, pravý úhel. Přímka, polopřímka, kolmice, rovnoběžky. Dělení kruhu, kružnice. Čtvercová síť - souřadnice bodů.</p> <p>5. ročník</p> <p>Numerace do miliónu, čtení čísel, číselná řada. Sčítání a odčítání v oboru do miliónu. Zaokrouhlování na desítky, stovky, milióny. Písemné násobení trojiciferným činitelem. Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem. Římské číslice. Řešení praktických slovních úloh. Převod jednotek času a objemu. Zlomky. Rovina, polorovina. Typy trojúhelníků. Sestrojení trojúhelníku, čtverce a obdélníku. Obsah čtverce, obdélníku, jednotky obsahu. Práce s kružítkem. Rovnoběžky a rovnoběžníky. Záznam a čtení grafů ve čtvercové síti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. ročník - 4 vyučovací hodiny týdně
- 7. - 8. ročník - 4 vyučovací hodiny + 1 hodina disponibilní dotace týdně
- 9. ročník – 3 vyučovací hodiny + 2 hodiny disponibilní dotace týdně

Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě.

Realizace průřezových témat

- **Osobností a sociální výchova** – průřezové téma prolíná celým učivem vzdělávací oblasti. Jedná se hlavně o rozvoj poznávání, poznávání sebe sama, rozvoj schopnosti spolupráce a komunikace, řešení problémů a rozhodování se.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovacím cílem je poskytnout vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit tak získávat matematickou gramotnost. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy

- **Číslo a proměnná.**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty.**
- **Geometrie v rovině a v prostoru.**
- **Nestandardní aplikační úkoly a problémy.**

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- efektivně využívá osvojený matematický aparát

Kompetence k řešení problémů

žák

- provádí rozbor matematických problémů, určí plán řešení, odhaduje výsledek a volí správný postup k vyřešení problému
- vyhodnocuje správnost výsledku

Kompetence komunikativní

žák

- vnímá složitosti reálného světa a rozvíjí zkušenosti s matematickým řešením reálných situací
- snaží se o přesné vyjadřování s použitím matematické terminologie

Kompetence sociální a personální

žák

- učí se pracovat ve skupině, dvojici
- je veden k respektování názorů a myšlenek druhých
- získaných řešení využívá v praxi

Kompetence občanské

žák

- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních
- rozvíjí vytrvalost, systematicčnost a přesnost

Kompetence pracovní

žák

- využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- poznává a rozvíjí své schopnosti
- získané vědomosti a dovednosti uplatňuje při profesní orientaci

B. Obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádět početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívat ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, - zaokrouhlovat a provádět odhady s danou přesností, účelně využívat kalkulátor, - modelovat a řešit situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel, - užívat různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), - řešit modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracovat s měřítky map a plánů, - řešit aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek), - matematizovat jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určit hodnotu výrazu, sčítat a násobit mnohočleny, provádět rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formulovat a řešit reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav, - analyzovat a řešit jednoduché problémy, - modelovat konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel. 	Číslo a proměnná	<p>6. ročník Prvočíslo, číslo složené. Přirozená čísla, počítání s přirozenými čísly. Desetinná čísla. Zlomky.</p> <p>7. ročník Dělitelnost přirozených čísel. Násobek, dělitel. Nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti. Celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa. Desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek. Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka. Procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování.</p> <p>8. ročník Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina. Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny. Rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými.</p> <p>9. ročník Lomené výrazy. Počítání s lomenými čísly. Rovnice s neznámou ve jmenovateli. Soustavy rovnic.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodnit a využívat polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívat potřebnou matematickou symboliku - charakterizovat a třídit základní rovinné útvary - určit velikost úhlu měřením a výpočtem - odhadovat a vypočítat obsah a obvod základních rovinných útvarů - využívat pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtnout a sestrojít rovinné útvary - užívat k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - načrtnout a sestrojít obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určit osově a středově souměrný útvar - určit a charakterizovat základní prostorové útvary (tělesa), analyzovat jejich vlastnosti - odhadovat a vypočítat objem a povrch těles - načrtnout a sestrojít síť základních těles - načrtnout a sestrojít obraz jednoduchých těles v rovině - analyzovat a řešit aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>	<p>6. ročník Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky. Osová souměrnost, středová souměrnost. Trojúhelník. Čtverec a obdélník kvádr. Krychle.</p> <p>7. ročník Trojúhelník, trojúhelníková nerovnost, shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky kvádr, krychle. Kolmý hranol.</p> <p>8. ročník Pythagorova věta. Prostorové útvary – rotační válec, konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice).</p> <p>9. ročník Jehlan. Rotační kužel. Koule.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívat logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézat různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řešit úlohy na prostorovou představivost, aplikovat a kombinovat poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>Nestandardní aplikační úkoly a problémy</p>	<p>6. – 9. ročník Číselné a logické řady. Číselné a obrázkové analogie. Logické a netradiční geometrické úlohy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávat, vyhodnocovat a zpracovávat data - porovnávat soubory dat - určit vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádřit funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizovat jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p>Závislosti a práce s daty</p>	<p>8. ročník Závislosti a data – příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr.</p> <p>9. ročník Funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

8.3 Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

8.3.1 Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením (balíček kancelářských programů, dostupné výukové a vzdělávací programy, webový prohlížeč a poštovní klient)

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 5. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – využívání moderních informačních technologií nabízí nacházet a porovnávat větší množství informačních zdrojů.
- **Výchova demokratického občana** – respektováním práv duševního vlastnictví a vlastním kultivovaným projevem na internetu se získávají dovednosti, znalosti i návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – etický přístup k internetovým stránkám a pečlivý výběr komunikace na sociálních sítích vede k potřebné orientaci i kultivovanému prostoru k okolnímu světu.
- **Multikulturní výchova** - uplatněním jazykových znalostí či individuálních zájmů, které jsou rychle, přesně a ve velké šíři prezentovány, poznatky jsou aktualizovány, vhodně se rozšiřují, je možno doplňovat vědomosti, ale i učit se výběru a třídění získaných informací.
- **Mediální výchova** – v rámci IKT je možno zpracovat i prezentovat na uživatelské úrovni textové, grafické a multimediální formy.

PT jsou začleněna do učiva a realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikaci výpočetní techniky, informačních zdrojů a bohatou škálu vzdělávacího software používat ve všech vzdělávacích oblastech základního vzdělání, čímž se vzdělávací oblast IKT stává jejich součástí.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- poznat úlohu informací a informačních činností a využít moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumět toku informace od jejich vzniku, přes uložení na médium, přenos, zpracování a praktické užití

kompetence k řešení problémů

žák umí

- zformulovat svůj požadavek a využít algoritmické myšlení

kompetence komunikativní

žák umí

- porovnat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů

kompetence sociální a personální

žák umí

- užívat výpočetní techniku k simulaci a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů
- tvořivě užívat prostředků výpočetní techniky pro prezentaci své práce

kompetence občanské

žák umí

- respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- eticky přistupovat k nevhodným obsahům v médiích a na internetu

kompetence pracovní

žák umí

- pracovat s výpočetní technikou šetrně
- využívat možnosti výpočetní techniky a software pro zkvalitnění, zefektivnění a racionalizaci své práce

Hodnotící výstupy jsou na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE			
Informační a komunikační technologie 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – ovládá základní obsluhu počítače a periferie – zná rozdíl mezi HW a SW – - dodržuje pravidla bezpečnosti práce s výpočetní technikou 	<p><u>HW, SW a bezpečnostní zásady práce na PC</u> Základní části počítačové sestavy. Základní aplikace. Postupy při běžných problémech s hw a sw. Bezpečnost a hygiena práce s výpočetní technikou.</p>	<p>HW, SW a bezpečnostní zásady práce na PC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – se orientuje ve struktuře souborů a složek – ovládá základní práce se soubory – - chrání data před zneužitím a využívá bezpečnostní software 	<p><u>Operační systém</u> Soubor, složka, zástupce, adresářová cesta, seznámení s formáty souborů. Osobní nastavení, vzhled pracovní plochy. Prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením (ochrana před viry).</p>	<p>Operační systém</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – v textovém editoru tvoří a upravuje dokumenty – tvoří a upravuje jednoduchou grafiku – přehrává audio a video soubory – - pracuje s dalšími aplikacemi (výukové programy atd.) 	<p><u>Aplikační software</u> Textový editor. Software pro práci s grafikou. Další programové vybavení.</p>	<p>Aplikační software</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – přijímá a odesílá e-maily včetně příloh – umí používat mobilní telefon – je seznámen s aplikacemi umožňujícími chatování, telefonování – zvládá základní způsoby komunikace – - dodržuje pravidla bezpečnosti elektronické komunikace 	<p><u>Elektronická komunikace</u> E-mail, psaní e-mailů, vkládání příloh. Chat, SMS. Mobilní telefon.</p>	<p>Elektronická komunikace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE			
Informační a komunikační technologie 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – volí informační zdroje k získání potřebné informace – vyhledává informace na internetu – dbá na ochranu osobních údajů při pohybu na internetu 	<p><u>Internet zdroj informací</u> Informace (vznik, přenos, zpracování, distribuce) informační zdroje. Vyhledávání informací. Práce s informacemi.</p>	<p>Internet zdroj informací</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Informační a komunikační technologie e na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Vyučovací předmět zahrnuje základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením (balíček kancelářských programů, dostupné výukové a vzdělávací programy, webový prohlížeč a poštovní klient), vyhledávání, zpracování a využití informací, ke vzájemné komunikaci s okolím a k seberealizaci při zájmových činnostech.

Získané znalosti a dovednosti žáci využijí

- při sebevzdělávání,
- při hledání zaměstnání,
- v pracovním uplatnění,
- v rámci zájmových činností ve volném čase.

Výuka probíhá v počítačové učebně.

V rámci vyučovacího předmětu jsou začleněny prvky etické výchovy.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - při samostatné práci na počítači dochází k rozvoji smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, upevňování dovedností, schopnosti řešit problémy, kreativity, trpělivosti, sebekontroly a sebeovládání, k sebepoznání žákových schopností a dovedností. Při vzájemné elektronické komunikaci a využívání sociálních sítí dochází k interakci žáků, což přispívá k jejich sociálnímu rozvoji. Při práci jsou rozvíjeny individuální a sociální dovednosti pro spolupráci. Používání informačních a komunikačních technologií s sebou přináší určitá morální rizika. Žáci jsou vedeni k dodržování autorských práv (nelegální software, nelegální stahování dat).
- **Výchova demokratického občana** - prostřednictvím internetu se žáci seznamují s kulturními, společenskými, politickými a sportovními událostmi probíhajícími doma i ve světě. Získané informace se učí kriticky hodnotit, správně interpretovat a zaujmout k nim vlastní stanovisko. Žáci jsou seznamováni s nástrahami internetu (ochrana soukromí, kyberšikana).
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - žáci samostatně vyhledávají informace o domově, světě, životě a událostech, čímž si rozšiřují své životní perspektivy. Získávají informace o nabídce vzdělávání, pracovních, kulturních příležitostí a navazování kontaktů.
- **Multikulturní výchova** - žáci se učí orientovat v pluralitní společnosti, v otázkách lidských práv a v základních dokumentech s nimi spojených. Korigují své jednání a hodnotový systém s ohledem na zákonem stanovená práva.

- **Environmentální výchova** - žáci získávají aktuální zprávy a informace z oblasti ochrany životního prostředí, na internetu vyhledávají instituce pracující v této oblasti a seznamují se se zákonnými ustanoveními. Při seznamování se s hardwarem se žáci učí o energetických úsporách při používání zařízení a nakládání s nebezpečným odpadem (stará zařízení, použité tonery, baterie...).
- **Mediální výchova** - průřezové téma je obsaženo v tematickém celku *internet zdroj informací*. Žáci se učí orientovat v jednotlivých médiích z hlediska jejich obsahu, zaměření, důvěryhodnosti a způsobu financování. Volí vhodná média v souvislosti s vyhledávanou informací. Žáci se učí tvořit jednoduchá mediální sdělení, seznamují se s technologickými možnostmi a nutnosti týmové spolupráce při jejich tvorbě. Rozvíjí se jejich myšlení a logického uvažování, získávají odpovědný přístup k nevhodným obsahům na internetu, využívají počítačové techniky k prezentaci své práce.

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je rozděleno do pěti tematických celků probíraných cyklicky, se zvyšující se náročností. Výuka je realizována v počítačových učebnách, kde je každému žákovi k dispozici jeden počítač. Nové učivo je demonstrováno pomocí dataprojektoru, žáci si nové poznatky bezprostředně ověřují na svých počítačích. Učivo je procvičováno a upevňováno formou zadávání individuálních i skupinových úkolů.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- poznat úlohu informací a informačních činností a využít moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumět toku informace od jejich vzniku, přes uložení na médium, přenos, zpracování a praktické užití

kompetence k řešení problémů

žák umí

- zformulovat svůj požadavek a využít algoritmické myšlení

kompetence komunikační

žák umí

- porovnat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů

kompetence sociální a personální

žák umí

- užívat výpočetní techniku k simulaci a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů
- tvořivě užívat prostředků výpočetní techniky pro prezentaci své práce

kompetence občanské

žák umí

- respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- eticky přistupovat k nevhodným obsahům v médiích a na internetu

kompetence pracovní

žák umí

- pracovat s výpočetní technikou šetrně
- využívat možnosti výpočetní techniky a software pro zkvalitnění, zefektivnění a racionalizaci své práce

Hodnocení žáků

Klasifikace žáků v IKT je založena na hodnocení samostatných úkolů, sloužících k procvičení učiva, teoretické znalosti jsou hodnoceny na základě ústních zkoušení a testů zpracovávaných na počítači.

B. Obsah vyučovacího předmětu

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE			
Informační a komunikační technologie 6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí připojovat k počítači další HW, včetně instalace ovladačů – zná strukturu PC sítě a její prvky, chápe specifika práce v síti – instaluje SW – dodržuje pravidla bezpečnosti práce s výpočetní technikou 	<p><u>HW, SW a bezpečnostní zásady práce na PC</u> Části počítače. PC sítě a jejich prvky. Základní aplikace a další programové vybavení. Bezpečnost práce a prevence zdravotních rizik spojených s užíváním výpočetní techniky.</p>	<p>HW, SW a bezpečnostní zásady práce na PC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osobnostní a sociální výchova • environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí zakládat uživatelské účty a nastavovat uživatelské prostředí operačního systému 	<p><u>Operační systém</u> Uživatelské účty a práva. Ovládací panely a nastavení.</p>	<p>Operační systém</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem – za pomoci tabulkového kalkulátoru tvoří jednoduché tabulky s výpočty a grafy – umí vytvořit jednoduchou prezentaci s využitím animací – umí zacházet s digitálním fotoaparátem, zpracovávat a tisknout fotografie – umí pracovat s dalšími aplikacemi (výukové programy atd.) – umí tisknout z různých aplikací 	<p><u>Aplikační software</u> Textový editor. Tabulkový kalkulátor Software pro tvorbu prezentací. Software pro práci s grafikou. Software pro práci s obrazem a zvukem. Další programové vybavení.</p>	<p>Aplikační software</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mediální výchova

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE			
Informační a komunikační technologie 6. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí využívat aplikace umožňující chatování, telefonování, sdílení dat prostřednictvím internetu – při komunikaci umí využívat různé technologie – dbá na ochranu svého soukromí při použití sociálních sítí 	<p><u>Elektronická komunikace</u> E-mail, založení schránky. Psaní e-mailů, vkládání příloh. Telefonování přes internet. Sociální síť.</p>	Elektronická komunikace	<ul style="list-style-type: none"> • osobnostní a sociální výchova • výchova demokratického občana • mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí efektivně vyhledávat informace na internetu za použití různých vyhledávačů – posuzuje věrohodnost zdroje a při zpracování získané informace kriticky hodnotí a správně interpretuje – umí vhodným způsobem prezentovat zpracované informace – pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví – dbá na ochranu osobních údajů při pohybu na internetu 	<p><u>Internet zdroj informací</u> Informační zdroje. Vyhledávání informací (fulltext, databáze, encyklopedie). Práce s informacemi. Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika.</p>	Internet zdroj informací	<ul style="list-style-type: none"> • osobnostní a sociální výchova • výchova demokratického občana • mediální výchova • multikulturní výchova • výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

8.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka probíhá převážně ve třídě, je jinou formou doplněna vhodnými vycházkami, exkurzemi, návštěvami výstav, dle aktuálních událostí a výročí lze doplnit i projektem.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Prvouka**
- **Vlastivěda**
- **Přírodověda**

Charakter vzdělávacího oboru je komplexní, propojený s reálným životem žáků.

V rámci vzdělávacího oboru je začleněn prvek vzdělávacího oboru - Etická výchova.

8.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. období

1. - 3. ročník

Vyučovací předmět Prvouka je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. a 2. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 3. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně + 1 hodina disponibilní dotace

Vzdělávací obor je rozdělen do 5 tematických okruhů

- **Místo, kde žijeme.**
- **Lidé kolem nás.**
- **Lidé a čas.**
- **Rozmanitost přírody.**
- **Člověk a jeho zdraví.**

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech umožňuje pojmenování pozorovaných skutečností a jejich názorové zachycení.
- **Výchova demokratického občana** - poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi vede jedince ke kulturnímu a tolerantnímu chování
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - žák pochopením sebe jako součásti svého blízkého okolí vnímá i sounáležitost s jinými národy světa.

- **Multikulturní výchova** – zaměření na aktivní a citlivé pozorování i vnímání krásy přírody i lidských výtvorů vede k rozvoji osobního vkusu, empatie a celkové individuální kultury člověka.
- **Environmentální výchova** – člověk je součástí přírody, kterou musí chránit, vnímání života je nejvyšší hodnotou.
- **Mediální výchova** – seznamováním s významnými místy v nejbližším okolí se vytváří pozitivní postoj jedince k regionu, utváří se etické a morální hodnoty

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, vědy i kultury s pohledem do minulosti i současnosti. Navazuje na konkrétní zkušenosti žáků, jejich prožitky a praktickou zkušenost a učí je pozorovat, poznávat, chápat i chránit svět kolem sebe v celé jeho komplexnosti. Staví tak základ pro další specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a vzdělávacím oboru - Výchova ke zdraví.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- orientovat se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšířit si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve svých projevech, názorech a výtvorech
- získané vědomosti a dovednosti využít v budoucnosti

kompetence k řešení problémů

žák umí

- samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikovat i v méně běžných situacích
- poznávat a ovlivňovat své možnosti a limity
- uvědomit si odpovědnost za svá rozhodnutí i činy

kompetence komunikativní

žák umí

- přirozeně vyjádřit pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- naslouchat a vhodně reagovat na promluvy jiných lidí
- užitím vhodných komunikačních a informačních prostředků se aktivně zapojit do společenského dění

kompetence sociální a personální

žák umí

- účinně spolupracovat se skupinou, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce i význam efektivní spolupráce
- chápat rozdíly mezi lidmi
- chovat se kulturně a tolerantně na základě vytvořených, přijatých či obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů

kompetence občanské

žák umí

- akceptovat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností
- zná podstatu zdraví a příčin nemoci, význam prevence a účelného rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých
- ohleduplně přistupuje k přírodě a kulturním výtvorům, hledá aktivní možnosti při jejich ochraně

kompetence pracovní

žák umí

- utvořit si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- objevovat a poznávat vše co jej zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Prvouka 1. - 3. ročník – 1. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat významné osobnosti, památky a události regionu, četně pověstí - má základní znalosti o sobě, rodině, činnostech člověka, lidské společnosti, jejím soužití, zvycích a práci, porovnává minulost a současnost - pozorovat, popsat a porovnat viditelné proměny přírody během roku - podle nápadných znaků roztrdit přírodniny a určit oblast jejich výskytu 	<p>Lidé kolem nás</p> <p>Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost</p> <p>Kultura</p> <p>Lidé a čas Orientace v čase</p> <p>Minulost a současnost v našem životě Regionální památky Báje, mýty, pověsti</p>	<p>1. ročník Základy společenského styku.</p> <p>2. Ročník Úcta k práci a jejím výsledkům. Práce a aktivní odpočinek, využití volného času.</p> <p>3. Ročník Chování na veřejnosti a v dopravních prostředcích.</p> <p>1. Ročník Tradice a svátky.</p> <p>2. Ročník Péče o životní prostředí.</p> <p>3. Ročník Dochované památky (kulturní a přírodní) a jejich ochrana.</p> <p>1. Ročník Měsíce, dny, hodiny. Roční doby, počasí.</p> <p>2. Ročník Jednotky času. Denní režim- práce, odpočinek.</p> <p>3. Ročník Školní a kalendářní rok.</p> <p>1. Ročník Rodinné svátky a tradice.</p> <p>2. Ročník Minulost a budoucnost (tradice, památky).</p> <p>3 ročník Vývoj lidské společnosti, způsobu života a soužití s přírodou. Doklady minulosti (pověsti, zvyky, tradice, nálezy).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Prvouka 1. - 3. ročník – 1. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - provést jednoduché pokusy se známými látkami a určit jejich shodné a rozdílné vlastnosti, změřit základní veličiny jednoduchými nástroji a přístroji - uplatnit základní hygienické, režimové a preventivní návyky - má elementární znalosti o lidském těle 	<p>Rozmanitost přírody Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Rostliny a živočichové</p> <p>Ochrana přírody</p>	<p>1. Ročník Příroda kolem nás a její změny během roku.</p> <p>2. Ročník Počasí, kalendář přírody.</p> <p>3. Ročník Příroda živá a neživá. Neživá příroda Zkoumání látek a přírodnin. Základní vlastnosti a změny látek. Fyzikální veličiny - čas, teplota, hmotnost, objem. Koloběh vody. Půda a její součásti. Nerosty a horniny - vlastnosti, využití. Reliéf krajiny. Znázornění krajiny.</p> <p>1. Ročník Péče o rostliny a zvířata.</p> <p>2. Ročník Rostliny a živočichové (doma i v přírodě).</p> <p>3. Ročník Živá příroda Projevy života. Vlastnosti rostlin a zvířat Rostliny kvetoucí a nekvetoucí. Hospodářské a léčivé rostliny. Rozmanitost a stavba těla živočichů. Hospodářská a domácí zvířata.</p> <p>1. Ročník Význam ochrany přírody</p> <p>2. Ročník Krajina a lidské zásahy do ní.</p> <p>3. Ročník Ochrana přírody a životního prostředí. Důsledky lidské činnosti na přírodu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Prvouka 1. - 3. ročník – 1. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodným chováním a činnostmi pečuje o zdraví, dodržuje zásady bezpečného chování - umí odmítnout nepříjemnou komunikaci, je ostražitý v jednání s neznámými lidmi - umí požádat o pomoc - respektuje pravidla silničního provozu - adekvátně reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>Člověk a jeho zdraví Lidské tělo</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p>Prvky sexuální výchovy</p> <p>Návykové látky Osobní bezpečí</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p>	<p>1. Ročník Části lidského těla.</p> <p>2. Ročník Lidské tělo, zdraví, příznaky nemoci. Péče o smysly.</p> <p>3. Ročník Základní orgány těla a jejich funkce.</p> <p>1. Ročník Životospráva, hygiena, ochrana před nemocí a úrazem.</p> <p>2. Ročník Prevence, očkování.</p> <p>3. Ročník Základy duševní hygieny</p> <p>1. Ročník Rozdíly věku a pohlaví.</p> <p>2. Ročník Rodina a partnerství.</p> <p>3. Ročník Vývoj jedince.</p> <p>1. Ročník První pomoc při úrazech.</p> <p>2. Ročník Dopravní prostředky, značky, pravidla. Cizí lidé – bezpečná komunikace.</p> <p>3. Ročník Zdravý životní styl (pohyb, nebezpečí škodlivých návyků). Dopravní kázeň. Bezpečné chování na komunikacích.</p> <p>1. - 3. Ročník Nácvik evakuace budovy, reakcí na pokyn dospělé osoby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Etická výchova • Mediální výchova • Environmentální výchova

8.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

2. období - 4. - 5. ročník

Vyučovací předmět Vlastivěda je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 4. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 5. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - utvářením pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti rozšiřuje a obohacuje žáka o nové sociální role.
- **Výchova demokratického občana** - angažovaným objevováním a poznáváním nového se otevírají cesty pro další životní perspektivy jednotlivců.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - seznamování se společenskými zvyklostmi a tradicemi jiných národů a kultur prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení evropských kořenů i podstaty evropského vývoje a integračního procesu.
- **Multikulturní výchova** – projevením tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům se předchází rizikům xenofobního myšlení.
- **Environmentální výchova** - chápáním principu rovnováhy přírody i souvislostí mezi vzhledem přírody a lidskou činností, aktivním přispíváním k šetrnému zacházení s přírodním bohatstvím se rozvíjí a kladně stimuluje hodnotový systém a angažované odpovědné postoje.
- **Mediální výchova** - přispívá k odmítání intolerance jako opaku demokratických principů.

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, vědy i kultury s pohledem do minulosti i současnosti. Navazuje na konkrétní zkušenosti žáků, jejich prožitky a praktickou zkušenost a učí je pozorovat, poznávat, chápat i chránit svět kolem sebe v celé jeho komplexnosti. Staví tak základ pro další specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a vzdělávacím oboru - Výchova ke zdraví.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- orientovat se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšířit si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve svých projevech, názorech a výtvorech
- získané vědomosti a dovednosti využít v budoucnosti

kompetence k řešení problémů

žák umí

- samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikovat i v méně běžných situacích
- poznávat a ovlivňovat své možnosti a limity
- uvědomit si odpovědnost za svá rozhodnutí i činy

kompetence komunikativní

žák umí

- přirozeně vyjádřit pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- naslouchat a vhodně reagovat na promluvy jiných lidí
- užitím vhodných komunikačních a informačních prostředků se aktivně zapojit do společenského dění

kompetence sociální a personální

žák umí

- účinně spolupracovat se skupinou, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce i význam efektivní spolupráce
- chápat rozdíly mezi lidmi
- chovat se kulturně a tolerantně na základě vytvořených, přijatých či obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů

kompetence občanské

žák umí

- akceptovat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností
- zná podstatu zdraví a příčin nemoci, význam prevence a účelného rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých
- ohleduplně přistupuje k přírodě a kulturním výtvorům, hledá aktivní možnosti při jejich ochraně

kompetence pracovní

žák umí

- utvořit si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- objevovat a poznávat vše co jej zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Vlastivěda 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - určit polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu - určit světové strany v přírodě a podle mapy - zachovávat zásady bezpečného pobytu v přírodě - pracovat se základními typy map, vyhledat typické zvláštnosti dle druhu mapy - zprostředkovat druhým své osobní zážitky z cest, porovnat způsob života u nás a v zahraničí - rozlišit hlavní orgány státní moci, zná symboly státu a jejich význam - vyjádřit základní mezilidské vztahy a dodržovat společenská pravidla soužití - obhájit své názory, uznat chyby, spolupracovat s ostatními - rozpozná projevy netolerance a chování porušující základní lidská práva a demokratické principy - poukázat na změny i problémy v blízkém prostředí - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá v běžných situacích peníze 	<p>Místo, kde žijeme Okolní krajina</p> <p>Regiony ČR</p> <p>Mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <p>Naše vlast Evropa a svět</p> <p>Mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <p>Naše vlast</p> <p>Evropa a svět</p> <p>Lidé kolem nás Soužití lidí Chování lidí Kultura</p> <p>Právo a spravedlnost Vlastnictví Základní globální problémy</p>	<p>4. Ročník Poloha a přírodní charakter ČR. Světové strany- orientace v místní krajině. Geografické podmínky ČR Přírodní bohatství, významná naleziště. Liská sídla a památná místa. Práce s mapou – barvy, značky, hranice, světové strany, typy krajiny. Mapa ČR – hl. Město, sousední státy, pohoří, řeky. Státní symboly, státní svátky.</p> <p>5. Ročník Práce s mapou- měřítko, poledníky, rovnoběžky. ČR – státopravní uspořádání, instituce demokratického státu a jejich vztahy, vztahy mezi občanem a institucemi. Hlavní město Praha Základní poznatky o regionech. Doprava a cestování. Evropa- státy, hl. města. Svět – kontinenty, lidská společenství. Významné cesty a objevy.</p> <p>4. Ročník Společenství lidí – rodina, obec, pracoviště. Zájmová a politická činnost.</p> <p>5. Ročník Organizace a dělba práce. Volný čas a jeho využití. Pravidla soužití, etické a právní normy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Multikulturní výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní s sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Mediální výchova • Výchova demokratického občana • Etická výchova

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Vlastivěda 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovými údaji pro pochopení dějů a jevů - využívá dostupných informačních zdrojů, chápe význam ochrany přírody i kulturních památek - rozeznává současnost a minulost, orientuje se v reáliích s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>Lidé a čas Současnost a minulost v našem životě</p> <p>Báje, mýty, pověsti</p> <p>Regionální památky</p>	<p>4. Ročník Nejstarší osídlení naší vlasti. Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj. Staré pověsti české. Přemyslovci. České království. Lucemburkové, Karel IV. Husitství. Jagellonci. Habsburkové na českém trůně. Bílá hora, třicetiletá válka, protireformace. Osvícenský absolutismus Národní obrození.</p> <p>5. Ročník Tereziánské a josefínské reformy – rozvoj průmyslu, dopravy a obchodu. Rozvoj vědy a techniky v 19. Stol. Formování novodobého národa, osobnosti národního obrození. Sociální poměry, zrušení nevolnictví, rok 1848. 19. Stol. Kultura, velká díla čes. Umění. I. světová Válka Vznik ČSR a budování státu. II. světová válka a obnovení republiky. Poválečný vývoj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Mediální výchova • Výchova demokratického občana

8.4.3 Vyučovací předmět: Přírodověda

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

2. období

4. - 5. ročník

Vyučovací předmět Přírodověda je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 4. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 5. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – pozorování, popis a porovnávání přírodních jevů, jejich ověření jednoduchými pokusy a porovnáváním svých znalostí utváří pozitivní postoj k učení a zájem o další studium.
- **Výchova demokratického občana** – charakteristikou specifických přírodních jevů a z nich plynoucích rizik, včetně mimořádných událostí, nácvikem modelových situací se rozvíjí schopnost adekvátní a správné reakce při vzniku náročných životních situací.
- **Environmentální výchova** – pochopení stavu udržitelného rozvoje s ohledem na přírodní zdroje a zvnitřnění těchto požadavků vede k odpovědnosti lidí za ochranu životního prostředí, rostlin i živočichů včetně člověka samotného.

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, vědy i kultury s pohledem do minulosti i současnosti. Navazuje na konkrétní zkušenosti žáků, jejich prožitky a praktickou zkušenost a učí je pozorovat, poznávat, chápat i chránit svět kolem sebe v celé jeho komplexnosti. Staví tak základ pro další specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a vzdělávacím oboru - Výchova ke zdraví.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- orientovat se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšířit si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve svých projevech, názorech a výtvorech
- získané vědomosti a dovednosti využít v budoucnosti

kompetence k řešení problémů

žák umí

- samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikovat i v méně běžných situacích
- poznávat a ovlivňovat své možnosti a limity
- uvědomit si odpovědnost za svá rozhodnutí i činy

kompetence komunikativní

žák umí

- přirozeně vyjádřit pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- naslouchat a vhodně reagovat na promluvy jiných lidí
- užitím vhodných komunikačních a informačních prostředků se aktivně zapojit do společenského dění

kompetence sociální a personální

žák umí

- účinně spolupracovat se skupinou, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce i význam efektivní spolupráce
- chápat rozdíly mezi lidmi
- chovat se kulturně a tolerantně na základě vytvořených, přijatých či obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů

kompetence občanské

žák umí

- akceptovat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností
- zná podstatu zdraví a příčin nemoci, význam prevence a účelného rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých
- ohleduplně přistupuje k přírodě a kulturním výtvorům, hledá aktivní možnosti při jejich ochraně

kompetence pracovní

žák umí

- utvořit si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- objevovat a poznávat vše co jej zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Přírodověda 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopit propojenost živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a souvislost mezi stavem přírody a činností člověka - chápat Zemi jako součást vesmíru, vysvětlit souvislost s rozdělením času a střídání ročních dob - zkoumá základní společenstva regionální lokality, vztahy mezi organismy a jejich přizpůsobení prostředí - pozorovat základní projevy života konkrétních organismů, třídít organismy do známých skupin, využít klíče, atlasu - zhodnotí konkrétní činnosti člověka v přírodě, rozlišuje prospěšné a škodlivé lidské aktivity - naplánuje, zdůvodní, vyhodnotí a vysvětlí jednoduchý pokus 	<p>Rozmanitost přírody Vesmír a Země</p> <p>Voda a vzduch</p> <p>Rostliny a živočichové</p> <p>Životní podmínky</p> <p>Rovnováha v přírodě</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>Vesmír a Země</p>	<p>4. ročník Země, vesmír, Slunce, planety, Měsíc, lety do vesmíru podmínky života na Zemi – sluneční záření, voda, vzduch, půda příroda živá a neživá znaky živé přírody životní cyklus v přírodě rostliny a živočichové – různé druhy, stavba a funkce těla, projevy života, způsob obživy, význam a péče o rostliny a živočichy potravinový řetězec a rovnováha v přírodě biotopy – rozmanitost životních společenstev v přírodě (lesy, louky, pole, vody, města) ekosystémy v okolí školy, chráněná území, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí měření a vážení (délka, hmotnost, objem, čas, teplota)</p> <p>5. ročník postavení Země ve vesmíru, Slunce, planety, hvězdy, magnetická a gravitační síla, pohyby Země, střídání dne a noci pohyb Slunce, sluneční soustava pohyb měsíce nejznámější souhvězdí objevování vesmíru, vynálezci, hvězdáři umělé družice a jejich využití dřívější představy o tvaru Země globus kontinenty, časová a klimatická pásma biosféra- oblasti, ochrana odpovědnost lidí za život na Zemi, mezinárodní dohody podmínky života na Zemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Přírodověda 4. - 5. ročník – 2. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - využít poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí orgánových soustav i k podpoře vlastního zdravého životního stylu - rozlišit jednotlivé etapy lidského života, orientuje se ve vývoji dítěte - plánovat svůj osobní čas s ohledem na potřeby jiných - účelně se chová v životních situacích hromadného ohrožení - v modelových situacích zvládá osvojené způsoby odmítání návykových látek - ošetřit drobná poranění, přivolat lékařskou pomoc - uplatnit základní dovednosti na návyky k podpoře zdraví a preventivní ochraně - ohleduplně vystupovat k druhému pohlaví, zná bezpečné způsoby chování mezi chlapcem a dívkou v daném věku 	<p>Nerosty a horniny, půda</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Životní podmínky</p> <p>Ochrana přírod</p> <p>Člověk a jeho zdraví Lidské tělo Prvky sexuální výchovy Péče o zdraví Osobní bezpečí Lidské tělo Zdravá výživa Partnerství, rodičovství Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení</p>	<p>Neživá příroda Významné nerosty a horniny a jejich hospodářské využití. Význam a druhy půd. Zemědělské oblasti. Hospodářský význam lesů, vod. Nerostné bohatství – suroviny, energie Zkoumání látek- tvar, velikost, vlastnosti, skupenství. Technické prostředky (páka, kladka), technický pokrok, zdroje energie. Základní poznatky o elektřině, bezpečnost při práci. Svět lidské práce- výroba, zdroje, energie, odpady, úspory, recyklace. Prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody. Průmyslová výroba a doprava.</p> <p>Živá příroda Pozorování, určování, základní třídění rostlin a živočichů. Přírodní společenstva (louka, pole, les, rybník). Význam lesa a péče o něj. Potravní řetězce, rovnováha v přírodě. Rozmanitost přírodních podmínek na Zemi. Botanické a zoologické zahrady. Kultivované rostliny a chovná zvířata v různých oblastech Zemědělství- lidská činnost ovlivňující krajinu. Živelné a ekologické katastrofy. Odpovědnost lidí za život na Zemi, mezinárodní dohody.</p> <p>4. Ročník Výjimečnost člověka. Základní ústrojí lidského těla a jejich funkce Péče o zdraví, první pomoc. Životní prostředí člověka (příroda, lidské výtvoř, zásahy člověka do přírody). Zajišťování podmínek života. Bezpečná manipulace s hračkami a s elektrickými přístroji. Základní pravidla pro cyklistiku, orientace v silničním provozu, bezpečnost.</p> <p>5. Ročník Stavba lidského těla a jeho částí. Životospráva a ochrana zdraví. Původ jedince, etapy života. Bezpečné chování ve škole, doma na ulici, při sportu. Bezpečnost silničního provozu se zřetelem na cyklistiku. Bezpečnost v situaci hromadného ohrožení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Etická výchova • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova

8.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Kultivací historického vědomí jedince je uchovávána kontinuita historické paměti a předávána historická zkušenost, následnost dějů a jevů, které, ač se odehrály v minulosti, jsou promítnuty v obrazu současnosti. Pro názornost jsou tyto společenské jevy žákům přibližovány regionálními a místními dějinami.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost je realizován ve vzdělávacích oborech:

- Dějepis
- Výchova k občanství

8. 5. 1 Vyučovací předmět: Dějepis

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě, dle možností lze doplnit vycházkou, exkurzí, výletem či vhodnou besedou.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – vytváří se pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost.
- **Výchova demokratického občana** - orientací v minulém i aktuálním domácím i světovém dění se buduje úcta k vlastnímu národu a respekt k národům jiným.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – rozvojem zájmu o minulost a současnost svého národa a národů jiných společenství se utváří povědomí o přináležitosti k evropské kultuře.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu je kultivovat historické vědomí žáka, předávání historické zkušenosti pro uchování kontinuity historické paměti. Stěžejně pak na události, které ovlivnily vývoj společnosti a mají dopad i na naši současnost, zejména v evropském kontextu. Historická fakta jsou konkretizována prostřednictvím místních a regionálních dějin.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- pracuje s dějepisnými materiály – dějepisnou mapou a atlasem, obrazovým materiálem, webovým prohlížečem
- orientuje se na časové přímce
- chápe časový sled dějinných událostí
- chápe vývoj lidských civilizací

Kompetence k řešení problému

žák

- na základě vlastního úsudku a znalostí přemýšlí o příčinách jednotlivých jevů
- kriticky myslí a hodnotí

Kompetence komunikativní

žák

- užívá běžné informační a komunikační prostředky
- rozumí sdělení a přiměřeně na ně reaguje
- srozumitelně se vyjadřuje, vede dialog, vyjádří a obhájí názor
- písemně komunikuje, využívá tiskovin, dějepisných obrazových materiálů, mediálních komunikací

Kompetence sociální a personální

žák

- chápe základní společenské hodnoty
- respektuje mravní hodnoty a tradice ostatních národů
- toleruje soužití lidí různých kultur

Kompetence občanské

žák

- respektuje společenské normy při návštěvě cizí země
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie na základě historických znalostí
- váží si historického odkazu svého národa
- chápe myšlenku vlastenectví

Kompetence pracovní

žák

- využívá získaných poznatků pro svůj další osobnostní rozvoj a další vzdělávání
- plní své povinnosti a závazky

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientovat se v časové ose a historické mapě – řadí historické epochy v časovém sledu – -zná zdroje historických informací, význam historických poznatků 	<p>Historické prameny, člověk v dějinách, archeologie. Pravěk – doby pravěku, život pravěkých lidí – způsob obživy, význam zemědělství a zpracování kovů, kultura, náboženství. Kultury na našem území.</p>	<p>Člověk v dějinách Pravěk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakterizovat život nejstarších civilizací – znát vztahy mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států – zná přínos antické kultury, významné památky – chápe význam judaismu a křesťanství – porovnávat jednotlivé formy vlád a postavení společenských skupin 	<p>Egypt, Řecko, Řím – nejstarší civilizace, hospodářský, společenský, politický a kulturní význam starověkých států. Střední Evropa a její styky s antickým světem. Přínos pro rozvoj světové kultury, vznik písma. Významné osobnosti, historické památky.</p>	<p>Starověk Nejstarší civilizace</p>	
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – popsat změnu v Evropě v důsledku příchodu nových etnik, křesťanství a vzniku států – porovnat základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti – je seznámen s prvními státními útvary na našem území – mít znalosti o počátcích vzniku českého státu – znát význam církve ve středověku 	<p>Stěhování národů, utváření států v Evropě, vliv islámských zemí, příchod Slovanů, život kultura a náboženství našich předků. Sámova říše. Velkomoravská říše. Příchod Cyrila a Metoděje na Moravu. Vznik písma a křesťanství. Počátky českého státu, sv. Václav. Románská kultura.</p>	<p>Křesťanství a středověk</p>	

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozeznat konflikty mezi světskou a církevní mocí – poznat období rozkvětu českého státu v době vlády Přemyslovců a Lucemburků – porozumět historickému významu osobnosti Karla IV. pro současnost – pochopit význam husitského hnutí – podle obrazových předloh popsat husitské zbraně 	<p>Rozvoj českého státu v době přemyslovské a lucemburské. Praha v době vlády Karla IV. Kulturní, hospodářský a politický přínos Karla IV. Gotická kultura. Postavení církve ve středověké společnosti. Křížové výpravy. Husitství – příčiny, smysl a důsledky. Významné osobnosti – Jan Hus, Jan Žižka. Válečné úspěchy husitů. Husitský král Jiří z Poděbrad.</p>	Křesťanství a středověk	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlit myšlenky o ideálu antiky a myšlenky o reformě církve – znát původní představy našich předků o vzniku a podobě Země – -je seznámen s příčinami i důsledky zámořských objevů – chápe rozdíly ve způsobu života společnosti v jednotlivých evropských zemích, formy vládnutí, postavení habsburské monarchie – -objasní příčiny a důsledky třicetileté války – má znalosti o důležitých dějinných událostech v naší zemi – zná významné osobnosti našich dějin – rozpozná znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a významná kulturní díla 	<p>Nové názory na svět, vynález knihtisku. Renesance, humanismus, reformace. Zámořské objevy a jejich důsledky. Kryštof Kolumbus – poznání nových civilizací. Renesanční kultura České země za vlády Habsburků. Doba Rudolfa II., Praha – kulturní centrum. Bitva na Bílé hoře a její důsledky pro české země. Život v pobělohorské době J. A. Komenského. Barokní kultura. Osvícenství, vláda a reformy M. Terezie a Josefa II., selské rebelie, rozvoj kultury a hospodářství.</p>	<p>Novověk</p> <p>Modernizace společnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlit jevy vedoucí k modernizaci společnosti – chápe souvislost mezi francouzskou revolucí, napoleonskými válkami a rozbitím starých evropských společenských struktur – zná utváření novodobého českého národa – národní hnutí – emancipační hnutí v jednotlivých evropských revolucích – zná rozvoj průmyslových revolucí, jejich nerovnoměrné tempo, soupeření velmocí i rozmach vzniku kolonií 	<p>Velká francouzská revoluce, napoleonské války a jejich vliv. Vznik USA. Industrializace a její důsledky. Národní hnutí. Revoluce 19. Století, politické proudy, strany, občanská práva Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus. Národní obrození, národní buditelé – F. Palacký, J. Jungmann, J. Dobrovský – snaha zvýšit sebevědomí českého národa. Revoluční rok 1848, hospodářský, politický a kulturní rozvoj po roce 1848. Kulturní rozrůzněnost doby.</p>	<p>Novověk</p> <p>Modernizace společnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – zná záminku, příčiny a důsledky 1. světové války – mít základní znalosti o vzniku samostatné Československé republiky – znát příčiny, průběh a důsledky 2. světové války – získat přehled o poválečném uspořádání Evropy – charakterizovat jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich vzniku a jejich důsledky, rozpozná znaky totalitarismu a vypjatého nacionalismu 	<p>1. světová válka. Československé legie, nové poválečné uspořádání světa, úloha USA. Vznik Československa, život v první republice, T. G. Masaryk. Období mezi 1. a 2. světovou válkou. Hospodářská krize vznik totalitních systémů. Nebezpečí fašismu v Evropě. A. Hitler. E. Beneš. Mnichovská konference. 2. světová válka. Protectorát Čechy a Morava. Domácí a zahraniční odboj. Holocaust. Důsledky války. Poválečný vývoj v zemi, nástup komunismu, převrat v únoru, období stalinismu, K. Gottwald.</p>	<p>Novodobé dějiny</p> <p>Moderní doba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – pochopit význam událostí v roce 1968 – mít informace o charakteru společnosti v období normalizace – mít představu o situaci v roce 1989 – vědět o společenských změnách v Evropě – znát jména našich prezidentů 	<p>Život v socialistickém státě (1948 – 1968), období vlády jedné strany. Období normalizace (1968 – 1989). Rok 1968 – uvolnění situace v zemi, A. Dubček. Vstup vojsk Varšavské smlouvy Důsledky okupace. Československa po vstupu sovětských vojsk v srpnu 1968. Obnovení totalitního režimu, upevnění moci komunistů, G. Husák. Studená válka, situace zemí východního bloku. Události roku 1989, sametová revoluce, pád komunismu, nové společenské poměry, V. Havel, V. Klaus. Vznik Československa. Svobodné volby. Nové uspořádání politických a společenských poměrů v Evropě. Vznik České republiky 1.1.1993. Rozpad koloniálního systému.</p>	<p>Novodobé dějiny</p> <p>Moderní doba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – mít přehled o současném světovém dění , bipolárnost světa – být seznámen s novým nebezpečím lidstva – globální násilí, terorismus – vysvětlit a doložit mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	<p>Mimoevropský svět. 1. 9. 2001 teroristický útok na USA. Teroristické útoky v Evropě – Španělsko, Velká Británie. NATO 1. 5. 2004 vstup ČR do EU význam kolektivní obrany proti nepřátelům demokracie. Růst vědy, techniky a vzdělání, další faktory vývoje.</p>	<p>Současná historická etapa</p> <p>Rozdělený a integrující se svět</p>	

8.5.2 Vyučovací předmět: Výchova k občanství

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výchova k občanství je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 7. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 8. - 9. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Vzdělávací obor je rozdělen do 5 tematických okruhů

- **Člověk ve společnosti.**
- **Člověk jako jedinec.**
- **Člověk, stát a hospodářství.**
- **Člověk, stát a právo.**
- **Mezinárodní vztahy, globální svět.**

Vybavuje žáka informacemi o významných okolnostech společenského života, o podstatě a fungování demokratické společnosti, o právech a povinnostech jejích občanů, poskytuje základní orientaci v právních předpisech.

Složka výchovná je zaměřená na formování vědomí odpovědnosti za vlastní život, na vytváření vztahů mezi lidmi, v rodině, ve škole, na pracovišti. Hlavní úkol je kultivace osobnosti žáka.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** klade důraz na rozvoj schopností poznání a sebezpoznání a na získání praktických dovedností, které vedou k osobnostnímu rozvoji žáka a zvládání různých životních situací a na poznávání lidí a mezilidských vztahů.
- **Výchova demokratického občana** vybavuje žáka vědomostmi o fungování občanské společnosti a ovlivňuje jeho postoje a formy participace občanů v politickém životě.
- **Multikulturní výchova** vede k pochopení odlišností mezi lidmi různých národů a etnik a vede žáka k toleranci a ke vzájemné solidaritě.
- **Environmentální výchova** vede žáky k uvědomování si vztahu člověka k životnímu prostředí. Ovlivňuje jednání každého občana a formuje jeho podíl na životní prostředí kolem nás.
- **V mediální výchově** žák získává základní informace o médiích, poznává vliv mediálních sdělení a způsobu komunikace, získává poznatky ke kritickému čtení. Informuje žáka o fungování a vlivu médií ve společnosti.
- **Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech** informuje žáka o životě lidí a událostech v ostatních zemích Evropy. Poskytuje žákovi orientaci v oblasti kultury, sportu, profesního uplatnění v rámci Evropy, vytváří vztah mezi jednotlivcem a Evropou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výchovy k občanství je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování demokratické společnosti, o právech a povinnostech jejích občanů a poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách, potřebných v běžném životě a utvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti. Vedle vzdělávací složky se v tomto předmětu výrazně uplatňuje i složka výchovná, zaměřená na vytváření humánních vztahů mezi lidmi.

Jedním z hlavních úkolů výchovy k občanství je přispívat ke kultivaci osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby žáci byli co nejlépe připraveni na vstup do života ve společnosti rámci České republiky i Evropy.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zná svá základní práva a povinnosti
- zná základní symboly státu a zná způsoby jejich užívání
- dokáže využívat obsahů finanční gramotnosti

Kompetence k řešení problému

žák

- uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- dokáže využívat v krizových situacích služeb odpovídajících organizací
- má osvojené nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
- dokáže kriticky myslet a hájit svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- umí rozpoznat hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi, být ohleduplný k starým, nemocným a postiženým občanům
- uvědomuje si význam sociální péče
- umí naslouchat druhým lidem a vhodně reaguje

Kompetence komunikativní

žák

- umí vyřídit své osobní záležitosti
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- dokáže souvislým a kultivovaným projevem podněcovat druhé ke vzájemné komunikaci

Kompetence občanské

žák-

- zná obecně morální zákony a dodržuje je
- zná svá občanská práva a povinnosti, dokáže je prosadit
- zvládá jednání v institucích

Kompetence pracovní

žák

- umí posoudit své pracovní schopnosti
- má přehled o možnostech dalšího studia a pracovního uplatnění

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, chápe význam vzdělání – rozlišuje projevy vhodného chování (vandalismus, vlastenectví, nacionalismu, solidarita mezi lidmi, pomoc v situacích ohrožení a obrany státu ...) – pochopí význam národních kulturních hodnot – kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí – uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, – objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám – rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<p>Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny městský úřad a jeho funkce, důležitá místa v Praze 2, úřady, střediska, knihovna.</p> <p>Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; význam vzdělání pro život.</p> <p>Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti.</p> <p>Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá.</p> <p>Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.</p> <p>Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí.</p>	<p>Člověk ve společnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití a uplatňuje vhodné formy společenského chování – dokáže posoudit vlastní schopnosti, posilovat své sebevědomí a ovlivňovat vztahy s druhými lidmi a kvalitu svého života, pochopí význam vůle a píle při dosahování cílů a překonávání překážek – rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání – rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, – sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi – chápe rozdíl hotovostní a bezhotovostní platby, debetní a kreditní platební karty – vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 	<p>Pravidla a normy chování ve společnosti – morálka, mravnost, verbální a neverbální komunikace.</p> <p>Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál.</p> <p>Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví.</p> <p>Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení;</p> <ul style="list-style-type: none"> • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní, • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků. 	<p>Člověk jako jedinec</p> <p>Člověk, stát a hospodářství</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova demokratického občana

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí finančního deficitu – na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz – rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané – rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti – rozlišuje nejčastější typy a formy států – rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, správy obcí, krajů a státu – objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 	<p>Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost. Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání. Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev. Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace.</p>	<p>Člověk jako jedinec</p> <p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>Stát a právo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech přiměřeně, uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, respektuje práva druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu – objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství – provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci, uvědomuje si rizika jejich porušování – rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání – popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<p>Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů.</p> <p>Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví.</p> <p>Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p>	Stát a právo	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích – uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory, vyjádří svůj osobní názor a popíše hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva – objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu – uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<p>Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.</p> <p>Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.).</p> <p>Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení.</p>	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova • Environmentální výchova

8.6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Okruh problémů je spojen se zkoumáním přírody a na jeho základě a s jeho pomocí žák hlouběji porozumí přírodním jevům a jejich zákonitostem. Poznáním přírodních procesů lze následně pracovat na jejich předvídání nebo ovlivňování.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Fyzika**
- **Chemie**
- **Přírodopis**
- **Zeměpis**

8.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 8. ročník – 1 vyučovací hodina týdně
- 9. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá ve třídách.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění. Rozvíjí schopnosti cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů a dovednosti učení.
- **Environmentální výchova** – základní podmínky života – využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky.
- **Multikulturní výchova** – kulturní diference

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vyučování ve fyzice je poskytnout žákům základní vědomosti o fyzikálních jevech a jejich použití v praktickém životě.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měří různé fyzikální vlastnosti objektů
- umí vyhodnotit výsledky a dále je využívat pro své vlastní učení
- umí samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky provádět pokusy, které potvrzují vyslovené předpoklady
- umí vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je ve svém dalším učení
- umí poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, hlavně přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

žák

- dovede vyhledávat a pojmenovávat problémy z oblasti praktického života v souvislosti s probíraným učivem
- hledá a navrhuje cesty k řešení daného problému
- umí z daných řešení vybírat nejlepší a korigovat špatná řešení
- umí používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud se dají dané metody v těchto oblastech použít.

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí textu, obrazovým materiálům atd. související s fyzikální tematikou
- pozná základní symboly a značky z tohoto oboru
- formuluje vlastní názory získané na základě aktivního poznávání
- ověřuje praktické dovednosti v modelových situacích

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Fyzika 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – určí společné a rozdílné vlastnosti látek – vysvětlí rozdíl mezi tuhnutím a táním, zkapalněním, přeměnou látky z kapalné na pevnou a z pevné na kapalnou – vysvětlí pojem zkapalnění 	Látky a tělesa. Vlastnosti látek.	Skupenství a vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede konkrétní případy, že se částice neustále pohybuje a vzájemně na sebe působí 	Stavba látek, částice, atomy, molekuly, rozlišování látek.	Stavba látek	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – předpoví, jak se změní délka, či objem tělesa při dané změně teploty 	Fyzikální veličiny - délka, objem, hustota, hmotnost, čas.	Fyzikální veličiny	<ul style="list-style-type: none"> • Osobní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – řeší praktické problémy 	Magnetické pole, gravitační síla.	Magnetická síla	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – pochopí přímou úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa 	Gravitační pole, vzájemné souvislosti.	Gravitační síla Gravitační pole	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozliší vodiče, izolanty, využívá poznatku a přizpůsobení magnetického pole na cívku s proudem 	Elektromagnet. Elektromotor.	Elektrický obvod, proud, napětí Jednoduchý obvod	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí vznik blesku a výboje v plynech 	Ochrana před bleskem.	Blesk	<ul style="list-style-type: none"> • osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozvíjí elementární dovednost, zběhlost v pozorování a uvažování 	Elektrický náboj. Elektrické pole.	Elektrická síla	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Fyzika 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozhodne a o jaký druh pohybu se jedná – určí konkrétní jednoduché situace, druhy sil působící na těleso – využívá Newtonovy zákony pro ojasnění – aplikuje poznatky o třecí síle 	<p>Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb těles. Tíha, síla, znázornění síly, skládání sil, rovnováha sil. Newtonovy zákony. Setrvačnost, vzájemné působení sil, třecí síla, těžiště, mechanické vlastnosti kapalin. Archimédův zákon, plování těles, tlak plynů v nádobě, hydrostatický tlak.</p>	<p>Pohyb těles, tlak v kapalině, tlak plynů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozliší význam práce jako fyzikální veličiny a práce v běžném životě – vysvětlí vztah práce na funkci jednoduchých strojů nerovnoměrný pohyb 	<p>Jednoduché stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> – páka – kladka – nakloněná rovina 	<p>Práce, výkon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí vztah mezi prací a energií 	<p>Polohová a pohybová energie.</p>	<p>Energie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede způsoby změny vnitřní energie, uvede příklady tepelných vodičů a nevodičů 	<p>Vnitřní energie a teplota tělesa, tepelná výměna.</p>	<p>Teplo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – popíše způsob práce obou motorů 	<p>Zážehový motor, vznětový motor, využití v praxi.</p>	<p>Spalovací motory</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí princip elektromotoru. – objasní vznik indukovaného napětí – vysvětlí pojem elektromagnetické indukce, vznik střídavého proudu – objasní využití střídavého proudu – umí popsat měření proudu – rozliší pojem vodič, polovodič a jeho využití v praxi – uvede zdroje napětí – uvede velikost elektrického proudu – vysvětlí pojmy příkon a výkon 	<p>Elektrické děje. Elektrický náboj. Zákony elektrického proudu v obvodech. Střídavý proud. Vedení elektrického proudu v polovodičích.</p>	<p>Elektrina</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Fyzika 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezové téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – využívá zákon o šíření světla a zákon o odrazu světla při řešení různých problémů a úvah 	<p>Šíření světla. Zákon o odrazu světla. Zobrazení předmětu - lupa, fotografický přístroj.</p>	Základy optiky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumí pojmu jaderná energie – zná riziko použití jaderných zbraní 	<p>Ochrana před jaderným zářením. Jaderné zbraně.</p>	Energie Radioaktivita	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – pozná rozdílné šíření zvuku a jeho možnosti šíření v různém prostředí – pozná, že nadměrný zvuk škodí lidskému zdraví 	<p>Frekvence. Kmitání. Vlnění.</p>	Zvuk	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasní pohyb Země kolem Slunce a měsíce – odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<p>Země a vesmír. Družice, planety. Galaxie.</p>	Planety Vesmír	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova

8.6.2 Vyučovací předmět: Chemie

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídách.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění. Rozvíjí schopnosti cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů a dovednosti učení.
- **Environmentální výchova** – vztah člověka k životnímu prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, šetření energie.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – ochrana životního prostředí na Zemi, mezinárodní úmluvy, zdroje surovin na světě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vyučování chemie je podat žákům základní vědomosti o některých prvcích, sloučeninách a chemických reakcích s důrazem na jejich praktické využití.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- umí samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky systematicky pozorovat a zkoumat různé chemické objekty, procesy, výsledky vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- umí samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky provádět pokusy, které potvrzují vyslovené předpoklady
- umí vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky chemického poznávání a využívat je ve svém dalším učení
- poznávat souvislosti chemického zkoumání s ostatními, hlavně přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

žák

- umí vyhledávat a pojmenovávat problémy z oblasti praktického života v souvislosti s probíraným učivem
- umí hledat a navrhnout cesty k řešení daného problému
- umí z daných řešení vybírat nejlepší a korigovat špatná řešení

- umí používat osvojené metody řešení problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud se dají dané metody v těchto oblastech použít

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí textu, obrazovým materiálům atd. související s chemickou tematikou
- pozná základní symboly a značky z tohoto oboru
- formuluje vlastní názory získané na základě aktivního poznávání
- ověřuje praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence občanské

žák

- si vytváří správný postoj ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Chemie 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezové téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede, čím vším se chemie zabývá a kde se s ní v praktickém životě setkáváme – posuzuje nebezpečnosti vybraných chemikálií – orientuje se v názvech chemického skla nádobí a pomůcek v laboratoři – vyjmenuje základní ochranné pomůcky při práci v laboratoři 	<p>Co to je chemie. Historie chemie. Pozorování, pokus, měření, vlastnosti látek. Chemická laboratoř.</p>	<p>Pozorování Pokus Bezpečnost látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozlišuje směsi a chemicky čisté látky – navrhuje postupy jak oddělovat složky různých druhů směsí – prakticky provede a zvládne metodu filtrace podle předloženého postupu v laboratorním protokolu 	<p>Směsi a chemicky čisté látky. Různorodé a stejnorodé směsi. Složení a vznik roztoků. Metody oddělování složek směsí. Laboratorní práce I. Filtrace, směsi kolem nás – vzduch.</p>	<p>Směsi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – chápe a vysvětlí složení vzduchu jako přírodní směsi – vysvětlí pojmy smog, mlha, dým, prach, teplotní inverze – chápe důležitost ochrany čistoty ovzduší – uvede příklady znečišťování vzduchu – objasní nejefektivnější jednání v případě požáru – zná typy hasičských přístrojů – rozlišuje různé typy vod, jejich původ, použití – uvede příklady znečišťování vod – rozlišuje chemické prvky, sloučeniny – dokáže zapsat známé prvky chemickou značkou – orientuje se v periodickém systému 	<p>Složení vzduchu, čistota ovzduší. Hoření a hašení. Směsi kolem nás - voda, pitná, odpadní a užitková voda. Molekuly. Sloučeniny.</p>	<p>Vzduch Voda Chemické prvky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Multikulturní výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Chemie 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezové téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozlišuje chemické prvky a sloučeniny – dokáže zapsat známé prvky chemickou značkou – orientuje se v periodickém systému – charakterizuje vybrané prvky podle umístění v periodické tabulce prvků a zná jejich praktické využití v životě nebo průmyslu 	<p>Prvky. Značky. Periodická tabulka prvků. Nejznámější prvky, vodík, kyslík.</p>	Chemické sloučeniny	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – odvozuje vlastnosti prvků, výskyt v přírodě, zná jejich využití v životě nebo průmyslu 	<p>Halogeny. Síra, dusík a fosfor, uhlík.</p>	Vlastnosti prvků	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí pojem sloučenina a dvouprvková sloučenina – rozumí tvorbě vzorce z názvu a názvu ze vzorce – odvozuje vlastnosti nejznámějších oxidů, sulfidů a halogenidů a jejich výskyt v přírodě 	<p>Dvouprvkové sloučeniny. Halogenidy, oxidy, sulfidy - jejich názvosloví, vlastnosti a použití. Kyseliny bezkyslíkaté, kyslíkaté a jejich názvosloví.</p>	Dvouprvkové sloučeniny Kyseliny	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede vlastnosti a použití nejznámějších kyselin – vysvětlí vznik a důsledky kyselých dešťů na životní prostředí – objasní pojem hydroxid – uvede příklady známých hydroxidů a zásad – uvede vlastnosti a použití nejznámějších zásad – chápe pojmy kyselý a zásaditý roztok – vysvětlí stupnici pH a co je to indikátor 	<p>Kyselina chlorovodíková, sírová, dusičná - vlastnosti, použití. Kyselé deště. Názvosloví hydroxidů, jejich vlastnosti a použití. Kyselost a zásaditost, pH stupnice. Indikátory.</p>	Hydroxidy	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Osobnostní a sociální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Chemie 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezové téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasní pojem sůl – uvede příklady solí – uvede způsoby vzniku solí – vysvětlí pojem neutralizace – uvede vlastnosti a použití nejnámějších solí 	Soli - neutralizace, názvosloví solí.	Soli	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasní výrobu železa ve vysoké peci – uvede nejdůležitější světová naleziště a typy železné rudy – objasní princip výroby oceli a její další úpravy – uvede příklady výrobků ze železa a oceli 	Výroba železa, výroba oceli. Akumulátory. Koroze.	Železo Ocel	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasní rozdíl organická - anorganická látka na příkladech – vysvětlí pojem palivo – uvede základní kritéria dělení paliv – objasní vznik, druhy, vlastnosti způsoby zpracování a použití uhlí, ropy a zemního plynu – najde na mapě světa státy s největšími nalezišti uhlí, ropy a zemního plynu – objasní výrobu benzínu, kvalitu – princip katalyzátoru 	Organická chemie. Uhlovodíky, paliva - rozdělení, uhlí, ropa, automobilismus - uhlovodíky a benzín, zemní plyn, vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie, jaderná energie.	Organické a anorganické látky Paliva	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí význam umělých látek pro člověka, uvede příklady použití těchto látek v běžném životě – připomene si, které látky se podílí na stavbě organismů – objasní vznik cukrů v přírodě, jejich význam pro organismus 	Umělé látky, organické látky vyrobené člověkem, plasty, syntetická vlákna, přírodní látky, významné organické látky. Cukry, sacharidy.	Umělé látky Cukry	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Chemie 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezové téma
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasní vznik tuků, význam pro organizmus – uvede použití tuků – uvědomí si nezbytnost chemie v současném světě 	<p>Tuky, lipidy, bílkoviny. Chemie slouží i ohrožuje. Chemický průmysl, otravné a jedovaté látky, drogy, léčiva. Životní prostředí a chemie.</p>	Tuky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumí zneužívání chemických látek a uvede rizika poškození lidského organismu – chápe rizika spojená s nadměrnou chemizací, vliv na životní prostředí a zdraví člověka 		Chemie a společnost	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova

8.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 7. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 8. - 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě, dle možností lze doplnit vycházkou, exkurzí, výletem či vhodnou besedou.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – důležité dovednosti osvojované při pozorování, experimentování a následné analýze měření, vedou k vytváření hypotéz a tak rozvoji racionálního myšlení.
- **Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech** – poznáním činnosti organizací, které se zabývají ochranou přírody na národní i celosvětové platformě, se obohacuje a kultivuje přístup k dané problematice a nabízí možnost i aktivního zapojení a spolupráce.
- **Multikulturní výchova** – porozumění zákonitostem přírodních procesů vede k pochopení propojenosti lidí celého světa i nutnosti ochrany přírodního bohatství.
- **Environmentální výchova** – chápáním úzké souvislosti mezi činnostmi a chováním lidí a stavem přírodního a životního prostředí směřuje k osobní angažovanosti v oblasti využívání a ochrany přírodních zdrojů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovacím cílem je poskytnout žákům základní vědomosti o přírodě, přírodních dějích, které jim umožní hlubší porozumění přírodním zákonitostem a lepší orientaci v praktickém životě.

Zkoumáním, poznáváním a racionálním uvažováním se rozvíjí nejen otevřené myšlení a žáků, ale i zodpovědnost a empatie k okolí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- osvojuje si znalosti a vytváří si vztah k předmětu
- učí se formulovat otázky a správně na ně odpovídat
- umí rozlišit přírodu živou i neživou
- umí vhodně využívat rozličné poznávací metody
- užívá předkládané informační zdroje (texty, obrazy, modely,...)

Kompetence k řešení problémů

žák

- vytváří na základě praktických činností (pozorování, porovnávání, pokusy.....) obecné závěry a učí se je aplikovat do ostatních oblastí poznání
- rozumí souvislostem mezi činnostmi a chováním lidí k životnímu prostředí, zdraví svému i ostatních a stavem životního prostředí
- uvažuje a jedná v souladu s co nejšetrnějším přístupem k životnímu prostředí

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí textu, obrazovým materiálům atd. souvisejícím s přírodovědnou tematikou, pozná základní symboly a značky z tohoto oboru
- formuluje vlastní názory získané na základě aktivního poznávání
- ověřuje praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence sociální a personální

žák

- uvědomuje si odlišnosti a jedinečnost každého člověka
- vytváří pozitivní sebedůvěru
- chápe možnosti ovlivňování svého zdraví, objasní význam zdravého způsobu života
- akceptuje význam péče o zdraví obecně
- osvojuje si potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi
- odpovědně hodnotí vztahy obou pohlaví atd.

Kompetence občanské

žák

- směřuje k pochopení práv a povinností souvisejících se životem člověka
- chápe život a zdraví člověka jako nejvyšší hodnotu, vliv životního stylu na zdraví a jeho dopad na životní prostředí
- chápe význam rodiny
- respektuje a podporuje pozitivní vztahy mezi lidmi
- rozumí významu pevných partnerských vztahů
- vytváří si správný postoj ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí
- chápe význam udržitelného rozvoje, vliv mimořádných přírodních událostí a jejich dopad na budoucnost ekosystémů a planety

Kompetence pracovní

žák

- využívá své poznatky pro další osobní rozvoj i prospěch ochrany životního prostředí
- uvědomuje si souvislost mezi lidskou činností a stavem přírody a přírodních zdrojů

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozlišit základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů – popsat základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasnit funkci základních organel – rozpoznat, porovnat a objasnit funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů – třídit organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek – vysvětlit podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti – uvést příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů – uvést na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<p>Vývoj života, rozmanitost, projevy života, názory na jeho vznik.</p> <p>Buňky pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy.</p> <p>Organismy jednobuněčné a mnohobuněčné.</p> <p>Podstata dědičnosti, přenos dědičných informací a vliv na vývoj organismu.</p> <p>Význam apraktické využití znalostí o výskytu virů a bakterií a jejich působení v přírodě.</p>	<p>Obecná biologie a genetika</p> <p>Vznik života</p> <p>Základní složení a struktura živých soustav</p> <p>Význam a zásady třídění organismů</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů</p> <p>Viry a bakterie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznat naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovnat je podle charakteristických znaků – vysvětlit různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích – objasnit funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<p>Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy.</p> <p>Houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami.</p> <p>Lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam.</p>	<p>Biologie hub</p> <p>Houby bez plodnic</p> <p>Houby s plodnicemi</p> <p>Lišejníky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – odvodit na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům – porovnat vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvést praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku – vysvětlit princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin – rozlišit základní systematické skupiny rostlin a určit jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů – odvodit na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 	<p>Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod). Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování. Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců. Význam rostlin a jejich ochrana.</p>	<p>Biologie rostlin</p> <p>Stavba, tvar a funkce rostlin</p> <p>Systém rostlin</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – porovnat základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlit funkci jednotlivých orgánů – rozlišit a porovnat jednotlivé skupiny živočichů, určit vybrané živočichy, zařadit je do hlavních taxonomických skupin – odvodit na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasnit jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování. Vývoj, vývin a systém živočichů. Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci).</p>	<p>Biologie živočichů</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí zhodnotit význam živočichů v přírodě i pro člověka – uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva. Projevy chování živočichů.</p>	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <p>Projevy chování živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – určit polohu a objasnit stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlit jejich vztahy – orientovat se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka – objasnit vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří – rozlišit příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasnit význam zdravého způsobu života – aplikovat předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<p>Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka.</p> <p>Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost.</p> <p>Hygiena duševní činnosti.</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie.</p> <p>Životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka.</p>	<p>Biologie člověka</p> <p>Názory na vznik člověka a jeho vývoj</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla</p> <p>Nemoci, úrazy, prevence</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – objasnit vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života – rozpoznat podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek – rozlišit důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody – porovnat význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě – rozlišit jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků – uvést na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi různých ekosystémů a charakterizovat mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<p>Země – vznik a stavba Země. Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků. Principy krystalografie. Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky. Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace. Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí. Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty. Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.</p>	<p>Neživá příroda Země</p> <p>Vnější a vnitřní geologické děje</p> <p>Nerosty a horniny</p> <p>Půdy</p> <p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi</p> <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. – 9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvést příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi – rozlišit a uvést příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasnit na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému – vysvětlit podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotit jejich význam – uvést příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému 	<p>Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím. Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému. Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území.</p>	<p>Základy ekologie</p> <p>Organismy a prostředí</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – aplikovat praktické metody poznávání přírody – dodržovat základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem). Zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů. Významní biologové a jejich objevy.</p>	<p>Praktické poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova • Environmentální výchova

8.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 7. - 8. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá v jednotlivých třídách, bez dělení do skupin.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – obohacením poznání o nové geografické poznatky se vytváří osobní myšlenková schémata i mapy pro orientaci v konkrétních regionech.
- **Výchova demokratického občana** – prohlubování znalostí umožňuje porozumění vlivu ekonomických, ideových, kulturních a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení lidských problémů v jejich souvislostech.
- **Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech** - přiměřenou orientací v porovnávání států světa, jejich zájmové integraci a světovém hospodářství se kultivuje postoj k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života.
- **Multikulturní výchova** – utváří se povědomí o multikulturalitě světa, přírodním i společenském zázemí jednotlivých národů, základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení ve všech oblastech lidské činnosti a dodržování lidských práv.
- **Environmentální výchova** - srovnáním působení vnějších a vnitřních procesů v přírodní sféře je možno nahlížet na jejich vliv na přírodu i na společnost.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vyučování zeměpisu je získání informací o vesmíru, sluneční soustavě, Zemi, jako její součásti, o jednotlivých kontinentech, jejich povrchu, podnebí, o nejvýznamnějších a nejznámějších místech na Zemi, o oceánech, mořích a ostatních vodních plochách, o ovlivňování životního prostředí činy a každodenním chováním jednoho každého jednotlivce. Umět pracovat s různými druhy map a atlasů, kompasem a busolou, vyhledat podle znalostí světových stran, souřadnic a abecedního seznamu jakékoliv místo na zemském povrchu, umět se orientovat v jízdách řádech a nabídkách cestovních kanceláří. Získávat informace na internetu, využívat naučných pořadů v televizi a aktuálních zpráv z domova i ze světa.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení žák

- využívá vhodné, z mnoha, způsoby a metody pro efektivní učení
- získané poznatky propojuje do širších celků a souvislostí
- poznává důležitost poznatků pro praktický život
- odhaluje smysl a přínosy učení

Kompetence komunikativní

žák

- komunikací vytváří plnohodnotné vztahy s lidmi rozdílných společenských kultur, etnik a náboženského vyznání
- spolupracuje a komunikuje s okolím
- užívá běžné komunikační a informační prostředky
- rozumí sdělení a přiměřeně na ně reaguje, srozumitelně se vyjadřuje, vede dialog, vyjádří a obhájí názor

Kompetence sociální a personální

žák

- uznává mravní hodnoty v rodině a ve společnosti, chápe svou osobu, vnímá potřeby druhých
- pracovní činností ovlivní kvalitu společné práce, váží si práce druhých
- využívá skupinové, nebo kolektivní formy práce, učí se kooperovat
- navazuje a udržuje dobré mezilidské vztahy, respektuje druhé,
- umí se ovládat a zvládat své emoce

Kompetence občanské

žák

- zná práva a povinnosti občana ČR
- si uvědomuje své občanské povinnosti při návštěvě cizí země
- chrání životní prostředí a chápe význam zdravého životního stylu
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- umí uplatnit osvojené dovednosti a postupy v občanském životě
- otevírá v sobě nové možnosti aktivního trávení volného času

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Zeměpis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – získávat informace z kartografických zdrojů – používat terminologii – rozlišit světové strany na mapě – za pomoci buzoly dokázat určit daný směr a najít konkrétní místo – v terénu – zakreslit do mapy trasu – orientace v terénu 	<p>Seznámení s atlasem, globusem, nástěnnou mapou.</p> <p>Tvar zeměkoule, dělení Země na polokoule, poledníky, rovnoběžky, délka, šířka, obratníky, polární kruh, časová pásma. Nadmořská výška, měřítko, Hlavní a vedlejší světové strany.</p> <p>Mapy turistické, autoatlasy, navigace.</p>	<p>Kartografie</p> <p>Topografie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientovat se ve svém městě – znát významná místa a osobnosti – komunikační trasy, uzly, sportoviště 	<p>Regionální zeměpis, historie, kulturní památky, průmysl, pracovní příležitosti, služby, doprava, sportovní vyžití, známé osobnosti, pozoruhodnosti našeho města.</p>	<p>Naše město</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – znát místo ČR v Evropě, EU – ovládat poznatky o ČR z přírodního, společenského, hospodářského hlediska – znát jednotlivé regiony ČR, jejich – specifika a zvláštnosti 	<p>Poloha.</p> <p>Povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, důležitá města, průmysl, hospodářství, obyvatelstvo</p> <p>Zvláštnosti.</p> <p>Regiony ČR v libovolném pořadí.</p>	<p>Česká republika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – chápat princip vesmíru a sluneční soustavy, systém vesmírných těles – pochopit zákonitosti střídání dne a noci, ročních období – zemské těleso, půda – meteorologie, počasí, podnebí – voda na Zemi – vzduch – seznámit se s tím, jak může příroda člověku pomáhat i škodit 	<p>Země jako součást vesmíru, sluneční soustavy.</p> <p>Slunce, planety, měsíce, asteroidy, satelity.</p> <p>Pohyby Země, den, noc, roční období, poledníky a rovnoběžky, obratníky, časová pásma.</p> <p>Stavba Země, zemské desky, světadíly, oceány, vodní plochy.</p> <p>Klimatická a vegetační pásma.</p> <p>Podnebné pásy, obal zeměkoule.</p>	<p>Sluneční soustava a Země</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Zeměpis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – získat informace o zeměpisných datech, ale také údaje o tom, jakým zásadním způsobem je ovlivněn život lidí členstvím v EU 	<p>Poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, průmysl, specifika Základní informace, integrace zemí EU a její význam, měna, volný pohyb lidí, zboží a kapitálu pracovní příležitosti, kultura, Náboženství, ideologie</p>	<p>Evropa Země EU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – znát státy mimo EU, důvody nečlenství, jejich zeměpisná data, hospodářství, životní úroveň, jejich specifika 	<p>Poloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo Průmysl, hospodářství, životní úroveň, státní zřízení, cestování do těchto zemí</p>	<p>Evropské země mimo státy EU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvědomit si kolektivní i vlastní zodpovědnost za stav životního prostředí globálního, regionálního i místního – důležitost správné likvidace komunálního odpadu – znát typy krajín 	<p>Životní prostředí, znečišťování ovzduší, vody, půdy vlivem lidské činnosti a důsledky této lidské činnosti. Odpady, třídění, recyklace. Bezpečnost při manipulaci s nebezpečným odpadem. Čerpání přírodních zdrojů. Deštné pralesy. Organizace bojující za ochranu životního prostředí. Chování za mimořádných situací. Vztah přírody a společnosti. Chráněná území.</p>	<p>Ochrana přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Zeměpis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – znát polohu, rozlohu, povrch jednotlivých kontinentů – podnebí – přírodní úkazy – společenské a hospodářské poměry – nejdůležitější státy v nich, jejich hlavní města a průmyslová centra 	<p>Poloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo průmysl, hospodářství, nerostné bohatství životní úroveň, státní zřízení. Cestování do těchto zemí. Náboženství. Etnika. Zvláštnosti kontinentu.</p>	<p>Asie</p> <p>Afrika</p> <p>Amerika</p> <p>Austrálie a Oceánie</p> <p>Antarktida</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. • Multikulturní výchova
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – porozumět významu služeb, umět je využívat jako součásti – každodenního života – poradit si při přepravě z místa na místo – zažádat o cestovní doklad – seznámit se s okolnostmi, za – jakých se dá vycestovat za hranice státu – komunikace se zařízeními cestovního ruchu 	<p>Služby jako součást životní úrovně. Druhy dopravy. Orientace v jízdních řádech. Rekreace a cestovní ruch, cestovní doklady, Odlišnosti cestování v rámci EU. Cestování s cestovní kanceláří. Ubytování v zahraničí.</p>	<p>Služby</p> <p>Turistika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – mít povědomí možnosti uplatnění na pracovním trhu EU – pochopit význam spolupráce demokratických zemí v NATO 	<p>Prohloubení učiva o ČR a EU. Schengenský prostor. Možnosti vzdělání a pracovního uplatnění. NATO a jeho význam.</p>	<p>Česká republika a EU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Zeměpis 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – posoudit rozložení populace, hospodářství – rozlišit nutnost nebo zbytečnost vzniklých střetů, či konfliktů a možnost člověka ovlivnit globální i regionální problémy 	<p>Obyvatelstvo světa. Hospodářské procesy. Globální problémy současného světa. Ohniska napětí, náboženské spory. Přírodní katastrofy.</p>	<p>Svět v současnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova

8.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Hudební výchova**
- **Výtvarná výchova**

8.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. – 5. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídě nebo v učebně hudební výchovy. Jinou formou jsou pak návštěvy koncertních pořadů, žákovská vystoupení.

Ve II. období lze vytvořit blok poslechu skladeb významných našich i světových hudebníků. Do vyučovacího předmětu jsou začleněny prvky dramatické výchovy a etické výchovy.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, poznání lidí, mezilidské vztahy, vzájemná spolupráce, tolerance k hudebně nenadaným spolužákům, komunikace a kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika
- **Multikulturní výchova** – lidské vztahy, poznání různých kultur, princip sociálního smíru a solidarity, kulturní diferenciaci, etnický původ
- **Mediální výchova** – dopad vlivu médií na společnost, kritické vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
- **Výchova demokratického občana** – občanská společnost a škola, vztahy občan-občanská společnost-stát, principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast umění a kultura přináší žákům specifické osvojování světa – s estetickým účinkem. Vzdělávací obor Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění,

aktivnímu vnímání hudby a zpěvu i jejich užívání jako svébytného prostředku komunikace. Obsahovou doménou Hudební výchovy se hudební činnosti stávají v rovině produkce, percepce a reflexe.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- vnímat umění jako specifický způsob poznání
- učit se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjet tvůrčí potenciál

kompetence k řešení problémů

žák umí

- vyjádřit kultivovaný projev
- prokázat tvořivý přístup ke světu

kompetence komunikativní

žák umí

- užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- spoluutváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu

kompetence sociální a personální

žák umí

- chápat umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech
- projevit a vnímat toleranci k různým kulturním hodnotám, projevům a potřebám různých skupin, národů a národností v minulosti i dnes
- vyjádřit výtvarně emocionální prvky svého vnímání

kompetence občanské

žák umí

- utvářet hierarchii hodnot
- vnímat vlastní osobu jako svobodného jedince

kompetence pracovní

Žák umí:

- aktivně překonávání životních stereotypů
- skrze aktivní angažovanost v procesu tvorby nacházet a vyjadřovat osobní prožitky a postoje k jevům a vztahům okolního světa

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

UMĚNÍ A KULTURA			
Hudební výchova 1. - 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpívat dle individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase – rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci jednoduchých hudebních forem – využít jednoduché nástroje k doprovodné hře – reagovat pohybem na znějící hudbu – vyjádřit metrum, tempo, dynamiku, směr melodie – rozlišit jednotlivé kvality tónů, výrazné tempové a dynamické změny v hudbě – v proudu hudby rozpozná některé hudební nástroje – odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Dvojhlas</p> <p>Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Rytmizace, melodizace</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Taktování Pohybový doprovod hudby Reakce na změny v proudu hudby Orientace prostor</p> <p>Poslechové činnosti Kvality tónů a vztahy mezi tóny Hudební výrazové prostředky- rytmus, melodie atd. Hlas, hudební nástroj, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální</p>	<p>1. ročník sjednocení hlasového rozsahu, správné dýchání, uvolněnost a zřetelná výslovnost, správný rytmus</p> <p>2. ročník nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena, hospodárné dýchání, dodržení rytmu</p> <p>3. ročník dynamicky odlišený zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu, rychlý nádech mezi frázemi, pěvecké dělení slov, příprava k dvojhlasu</p> <p>1. ročník doprovody na jednoduché hudební nástroje (Orff)</p> <p>2. ročník doprovody na rytmické nástroje (hudební doprovod)</p> <p>3. ročník rytmické nástroje – souhra – dvou a třítvářový takt</p> <p>1. ročník držení těla, chůze, pochod, jednoduché taneční hry</p> <p>2. ročník poskok, výměnný krok, vyjádření hudby pohybem</p> <p>3. ročník taktování na dvě a tři doby, chůze dvoudobá a třídobá, jednoduché lidové tance, mazurka</p> <p>1. ročník diference zvuk, hlas, tón, poznat známé hudební nástroje, poslech hymny ČR</p> <p>2. ročník poznávání dalších hudebních nástrojů, lidová a umělá píseň</p> <p>3. ročník další hudební nástroje, vyjádření emocí hudbou, lidová a umělá hudba skladby předních českých hudebních skladatelů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Mediální výchova • Dramatická výchova • Multikulturní výchova • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Etická výchova

UMĚNÍ A KULTURA			
Hudební výchova 1. - 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – zpívat dle svých možností intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlas v durových a mollových tóninách za využití získaných pěveckých dovedností – realizovat dle svých schopností a dovedností jednoduchou melodii zapsanou pomocí not – užít k doprovodu jednoduchých písní jednoduchý hudební nástroj – rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby – v rámci svých možností vytvořit jednoduchou předeheru, mezihru a dohru, provést elementární hudební improvizaci – rozpoznat a upozornit v proudu znějící hudby na užití hudebních výrazových prostředků, upozorní na zřetelné změny rytmu, tempa, dynamiky, harmonie – ztvárnit hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, dle svých možností tvoří pohybové improvizace 	<p>Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Dvojhlas a vícehlas Intonace a vokální improvizace Záznam vokální hudby</p> <p>Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Rytmizace, melodizace, stylizace, hudební improvizace Záznam instrumentální melodie</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Taktování a pohybový doprovod hudby Pohybem vyjádřená hudba s reakcí na změny v proudu hudby Orientace v prostoru</p> <p>Poslechové činnosti Hudební nástroj, hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální Hudební žánry a styly Hudební formy Interpretace hudby</p>	<p>4. ročník sjednocování hlasového rozsahu, vázání tónů, prodloužení výdech, nácvik dvojhlasého zpěvu notový záznam, názvy not, hodnota not realizace písní ve 2/4, 3/4, a4/4 taktu</p> <p>5. ročník nácvik dvojhlasého zpěvu, kánon, lidový dvojhlas, upevňování pěveckých dovedností, postup v durových a mollových tóninách, hudební hry čtení not v rozsahu c1-g2 v houslovém klíči, stupnice, akord, jednoduchý zápis písně</p> <p>4. ročník doprovod na rytmické a jednoduché melodické hudební nástroje tvorba předeher, meziher a doher s užitím tónového materiálu písně</p> <p>5. ročník hudební doprovod na jednoduché nástroje hudební doprovod hudební hry</p> <p>4. ročník pohybové vyjádření hudby, pantomima, valčíkový krok, valčík</p> <p>5. ročník pohybové projevy, taneční hudba, vyjádření nálady pohybem, relaxace, krajové lidové tance, polka</p> <p>4. ročník poslech a poznávání dalších hudebních nástrojů skladby domácích skladatelů hudba taneční, pochodová, ukolébavka</p> <p>5. ročník rozdělení hudebních nástrojů písňová forma, rondo, variace poslech skladeb významných světových a současných českých autorů slovní vyjádření osobního vnímání hudebního díla</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova • Dramatická výchova • Multikulturní výchova • Výchova demokratického občana • Etická výchova • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídě nebo v učebně hudební výchovy. Jinou formou jsou pak návštěvy koncertních pořadů, žákovská vystoupení.

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, poznání lidí, mezilidské vztahy, vzájemná spolupráce, tolerance k hudebně nenadaným spolužákům, komunikace a kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika
- **Výchova demokratického občana** – občanská společnost a škola, vztahy občan-občanská společnost-stát, principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování
- **Výchova k myšlení v evropských souvislostech** – Evropa a svět kolem nás, objevujeme Evropu a svět, národ jako součást Evropy
- **Multikulturní výchova** – lidské vztahy, poznání různých kultur, princip sociálního smíru a solidarity,
- kulturní diferenciaci, etnický původ
- **Environmentální výchova** – lidské aktivity jako problémy v životním prostředí – ekologie v textech písňové tvorby, vztah člověka k životnímu prostředí
- **Mediální výchova** – dopad vlivu médií na společnost, kritické vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Umění a kultura přináší žákům specifické osvojování světa – s estetickým účinkem. Vzdělávací obor Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechovcích činností k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu i jejich užívání jako svébytného prostředku komunikace. Obsahovou doménou Hudební výchovy se hudební činnosti stávají v rovině produkce, percepce a reflexe.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák umí

- vnímat umění jako specifický způsob poznání
- učit se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjet tvůrčí potenciál

kompetence k řešení problémů

žák umí

- vyjádřit kultivovaný projev
- prokázat tvořivý přístup ke světu

kompetence komunikativní

žák umí

- užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- spoluutváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu

kompetence sociální a personální

žák umí

- chápat umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech
- projevit a vnímat toleranci k různým kulturním hodnotám, projevům a potřebám různých skupin, národů a národností v minulosti i dnes
- vyjádřit výtvarně emocionální prvky svého vnímání

kompetence občanské

žák umí

- utvářet hierarchii hodnot
- vnímat vlastní osobu jako svobodného jedince

kompetence pracovní

žák umí

- aktivně překonávání životních stereotypů
- skrze aktivní angažovanost v procesu tvorby nacházet a vyjadřovat osobní prožitky a postoje k jevům a vztahům okolního světa

B. Obsah vyučovacího předmětu

UMĚNÍ A KULTURA			
Hudební výchova 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách – uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů – orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam – zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami – odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální – vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus Dvojhlas Rytmické a intonační prvky typické pro neartificiální hudbu (jazz) a hudbu jiných hudebních kultur (afriická hudba)</p> <p>Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje, rytmizace, melodizace</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Taktování Pohybový doprovod hudby Reakce na změny v proudu hudby Orientace prostoru</p> <p>Poslechové činnosti Kvality tónů a vztahy mezi tóny Hudební výrazové prostředky- rytmus, melodie atd. Hlas, hudební nástroj, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální</p>	<p>6. ročník sjednocení hlasového rozsahu, správné dýchání, uvolněnost a zřetelná výslovnost, správný rytmus</p> <p>7. ročník hudební rytmus</p> <p>8. ročník dynamicky odlišený zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu, rychlý nádech mezi frázemi,</p> <p>9. ročník mutace, pěvecké dělení slov, průprava k dvojhlasu</p> <p>6. ročník doprovody na jednoduché hudební nástroje (Orff)</p> <p>7. ročník doprovody na rytmické nástroje, základy hry na flétnu</p> <p>8. ročník rytmické nástroje – souhra – dvou a tříčtvrt'ový takt</p> <p>9. ročník druhy orchestru</p> <p>6. ročník držení těla, chůze, pochod, jednoduché taneční hry</p> <p>7. ročník taktování na dvě a tři doby, chůze dvoudobá a třídobá, jednoduché lidové tance, mazurka poskok, vyjádření hudby pohybem</p> <p>8. ročník tanec, balet</p> <p>9. ročník taneční žánry</p> <p>6. ročník diference zvuk , hlas, tón, poznat známé hudební nástroje, poslech hymny ČR</p> <p>7. ročník co hudba umí sdělit, poznávání dalších hudebních nástrojů, lidová a umělá píseň</p> <p>8. ročník spojení názvu hudebního nástroje s jeho zvukem a tvarem</p> <p>9. ročník skladby předních českých hudebních skladatelů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Mediální výchova • Dramatická výchova • Multikulturní výchova • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Etická výchova

8.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

1. období

- 1. – 3. ročník – 1 vyučovací hodina týdně

2. období

- 4. – 5. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Realizace průřezových témat

Průřezová témata budou realizována ve vyučovacích hodinách i jinými formami poznání.

1. období – 1. – 3. ročník

- **Multikulturní výchova** - soužití a solidarita s lidmi rozdílných kultur a náboženství. Estetické vnímání v různých regionech světa
- **Environmentální výchova** - tolerance k jiným lidem, úcta k práci jiných, orientace ve složitostech lidských vztahů a chápání odlišností mezi lidmi. Přírodní krásy ve tvarech i barvách.
- **Mediální výchova** - seznámení s rozdílnými formami mediálních sdělení z hlediska estetiky a rozlišování vkusného projevu ve výtvarné výchově

2. období – 4. – 5. ročník

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - pochopení a porozumění výtvarnému umění od počátku lidského života – nejprve na úrovni citové a později na úrovni porozumění a vnímání individuality, estetické hodnoty odlišných kultur.
- **Multikulturní výchova** - tolerance, soužití a solidarita s lidmi rozdílných kultur a náboženství. Úcta k vytvořeným hodnotám. Umělecký fond za dobu existence lidstva.
- **Environmentální výchova** - tolerance k jiným lidem a zároveň k práci jiných, orientace ve složitostech lidských vztahů a chápání odlišností mezi lidmi. Pochopení významu a propojenosti zvláštností v různých kulturách a náboženstvích.
- **Mediální výchova** - samostatné využívání médií a vyhledávání informací, použití vyhledaných informací a práce s nimi. Rozdílné formy mediálních sdělení z hlediska estetiky a rozlišení vkusného projevu ve výtvarném umění i v běžném životě.

- **Výchova demokratického občana** - rozvíjení tolerance k názoru druhého, ocenění práce a snahy ostatních, právo druhých na vlastní způsob vyjádření, akceptace odlišného názoru.
- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvoj osobnosti pomocí uměleckého vyjádření pocitů názorů, úloha barev v pozitivním rozvoji duševního zrání, rozvoj vzdělanosti pomocí uměleckých artefaktů, podpora spolupráce a kreativity při výtvarných činnostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova umožňuje vytvářet základy dobrého vkusu žáka, získávat citlivost k barvám a tvarům, prožívat krásu v přírodě i v umění. Ovlivňuje životní postoje žáků, jejich vztahy ke společnosti i prostředí, způsob poznání světa. Je svébytnou metodou komunikace.

Žáci zdokonalují svůj výtvarný projev kresbou, malbou, grafikou, tvorbou prostorových objektů i prací s vhodnými tvárnými materiály v co nejširším spektru.

Estetická kultivace posiluje kladné stránky lidské osobnosti, včetně citové výchovy. Je zdrojem sebepoznání jako svobodného jedince, tolerantních postojů k různým kulturním hodnotám současnosti i minulosti, kulturním potřebám různorodých skupin, národů a národností. Pomáhá při překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života. Směřuje k procesu vyjadřování osobních pocitů a prožitků.

Výtvarná výchova je volně koncipována tak, aby umožnila přirozený a plynulý individuální rozvoj v oblasti výtvarné kultury a výtvarných činností.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zvládá základní pracovní dovednosti a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při
- kolektivní práci
- užívá běžné informační a komunikační prostředky
- pracuje s vhodnými materiály a pomůckami

Kompetence k řešení problému

žák

- samostatně řeší dílčí úkoly
- sebepoznává a chápe svou osobu, vnímá potřeby druhých, učí se sebeovládání
- nenechá se odradit neúspěchem
- komunikuje a spolupracuje s okolím, přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikační

žák

- komunikuje pomocí výtvarného projevu, vytváří plnohodnotné vztahy s lidmi
- srozumitelně pojmenovává výsledky vlastní tvorby
- dokáže se podělit o pozitivní pocit z uměleckého prožitku

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje pravidla práce v týmu
- navazuje a udržuje dobré mezilidské vztahy, respektuje názor druhých
- zaujímá tvořivý a odpovědný postoj k vlastní činnosti

Kompetence občanské

žák

- chápe význam zdravého životního prostředí
- chápe nebezpečí xenofobie a rasismu
- respektuje národní tradice, chápat jejich význam

Kompetence pracovní

žák

- dodržuje zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci
- je schopen přípravy pracovního místa a udržování pořádku
- vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem, pracuje podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu nebo jednoduché dokumentace
- reálně posoudí výsledek své práce

B. Obsah vyučovacího předmětu**Očekávané výstupy – 1. období**

Žák umí

- zvládat dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při výtvarných činnostech
- rozpoznat a pojmenovat barvy, tvary, objekty a linie pro vlastní tvorbu
- v tematických pracích a v zobrazování přírodních a umělých forem postupně přecházet k uvědomělejší výtvarné činnosti při zachování citového vztahu k zobrazované skutečnosti
- získat základní dovednosti k samostatné tvůrčí činnosti a být schopen výsledky své činnosti sdělit svému okolí
- vyjadřovat rozdíly při vnímání různými smysly
- pojmenovat výsledky vlastní tvorby, tvorby ostatních a to i na příkladech z běžného života
- získat schopnosti koncentrace a umět dokončit začatou činnost
- interpretovat vizuální prožitky a pocity
- vytvořit pozitivní vztahy k vlastní činnosti i k práci druhých
- utvářet základy pro spolupráci, vzájemnou pomoc a rozšiřování komunikační schopnosti při kolektivní práci
- v tvorbě využívat vlastní životní zkušenosti

Očekávané výstupy - 2. období

Žák umí

- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- umět rozlišovat, třídit, porovnávat a pojmenovat základní vlastnosti a vztahy pro tvary, linie a objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě
- vnímat tvorbu ostatních
- používat vlastní fantazii a její prolínání se zkušenostmi vycházejícími ze svých zrakových, hmatových a sluchových vjemů
- umět vyjádřit dojmy a vjemy z vlastní i cizí tvůrčí činnosti
- přecházet k uvědomělé výtvarné činnosti od činnosti spontánní
- umět realizovat svůj tvůrčí záměr
- využívat výtvarné interpretace jako inspiraci pro vlastní tvorbu
- vyjádřit výtvarnou metodou svůj pocit, postoj a zkušenost
- respektovat vytvořené hodnoty

- utvářet základy pro spolupráci, vzájemnou pomoc a rozšiřování komunikační schopnosti při kolektivní práci
- pochopit prostorové vztahy
- kombinovat různé techniky a rozličné materiály

Učivo

1. Výtvarné osvojování skutečnosti

směřující k výchově estetického vnímání, představivosti a výtvarného myšlení.

V tematických pracích a v zobrazování přírodních a umělých forem postupně přechází k uvědomělejší výtvarné činnosti při zachování citového vztahu k zobrazování skutečnosti.

- náměty ze života dětí i dospělých
- ukázky ilustrací
- výtvarné vyprávění zážitku kresbou
- zobrazování přírodních i umělých forem a předmětů denní potřeby
- dotváření přírodních výtvorů na základě fantazie
- v tematických pracích vést žáky k vyjádření své představy o světě, vztahu k lidem a ke společnosti, osobních zážitků
- docílit uvědomělého poznání lidské postavy
- poučit žáky o základech kompozice
- usměrňovat spontánní výtvarný projev
- dotvářet přírodní formy na základě vlastní fantazie a empirických zkušeností žáků v různých ročních obdobích
- výtvarně vyjádřit tvar věci, poznávat materiál a funkci předmětu
- zobrazovat tvarově složitější útvary, užívat kontrast tvaru a používat pozadí

2. Dekorativní a prostorové práce spojené s experimentováním

jsou zaměřeny zejména na výtvarný výraz.

V užitých, dekorativních a prostorových pracích rozvíjejí vztah mezi materiálem, technikou a estetickou stránkou předmětu.

Kreslení

- Vnímání a analyzování tvarů, prostoru a jeho uspořádání.
- Vyjádření emocí
- Volné výtvarné zobrazení.
- Tematické práce
- Použití výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma

Malování

- Základní dovednosti v práci s barvou a štětcem
- Hra s barvou – zapouštění, rozpíjení, tisk
- Výrazové vlastnosti světlé a tmavé plochy
- Seznámení s uměním 19. a 20. století
- Návštěvy galerií a výstav

Prostorové vytváření

- Práce s modelovacími hmotami (modelovací hmota, modurit, slané těsto)
- Rozvíjení smyslu pro prostor
- Schopnost týmové práce
- Sledovat výběr a vhodnost materiálů, možnosti jeho výtvarného zpracování z hlediska účelu, užití a výtvarného výrazu

- Vytváření konkrétních prostorových situací z okolí dítěte
- Práce s keramickou modelovací hlinou

Dekoratивní práce

- Dekoratивní členění plochy s využitím barvy, linie a tvaru prvku (kompozice neukončené i ohraničené plochy)
- Rozvíjení smyslu pro rytmus – řazení prvků, ploch, tvarů..., poznávat principy tvorby jednoduchého ornamentu a jeho rytmu
- Kompozice z přírodních materiálů
- Papírová koláž – rozvíjení jemné motoriky
- Látková koláž

3. Výtvarné umění a životní prostředí

kultivuje estetické cítění žáků.

Řeší úkoly ve vztahu k životnímu prostředí, zejména ke kultuře bydlení a odívání. Navazuje a rozvíjí vztah žáků k volnému umění, užité tvorbě, lidovému umění a k ochraně životního prostředí.

- práce s dětskou hračkou a loutkou
- pěstování smyslu pro krásu
- pěstování smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí prostřednictvím uvědomělé výtvarné činnosti
- seznámení se základními druhy výtvarného umění včetně fotografie
- seznamování s ukázkami ilustrací dětských knih
- současná ilustrační tvorba a její různé druhy a formy
- rozvíjení kultury bydlení
- využití emocionálního působení uměleckého díla, rozvíjení empatie
- rozvíjení vnímání a prožívání výtvarného umění jako specifické formy vyjádření skutečnosti
- účast na soutěžích
- návštěvy galerií a výstav

Rozvíjení smyslové citlivosti

- kresba – tužka, pastelka, fixa, uhel, pastel, rudka, pero, dřívko
- malba – akvarel, tempera,
- grafika – vosková metoda, rytba, otisky, šablony
- plastická tvorba – modelína, modurit, sádra, hry – stavebnice, přírodniny,
- linie, barva, tvar – tvarování
- kombinované techniky,
- zapouštění a rozfoukávání barev, roztírání barev

Uplatňování subjektivity

- dokreslení portrétu
- modelování
- dlaňové obrázky
- malba na sklo
- kašírování
- textil, karton, vlnitý papír, mozaika
- otisky listů
- bramborová tiskátka
- op-art technika
- osová symetrie, asymetrie

Ověřování komunikačních účinků

- ilustrace v dětských knihách
- porovnávání ilustrací
- comics
- výstavky prací
- hračka, loutka, maňásek
- divadlo, muzeum, galerie
- výtvarné soutěže, projekty
- kooperativní metody práce

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 7. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 8. - 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve výtvarné dílně, třídě či interaktivní učebně, sezónně i na volném prostranství mimo budovu školy. Vhodně lze doplnit vycházkami a návštěvami výstav.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní rozvoj v oblasti tvořivosti, vnímání, cítění, myšlení, fantazie a představitivosti je obohacen procesem komunikace a emočního naplnění.
- **Výchova demokratického občana** – umění a kultura se stávají vnitřně neoddelitelnou součástí lidské existence, vlastní tvorba pak vede ke kultivaci svých projevů a potřeb i utváření hierarchie hodnot.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - chápáním a poznáváním uměleckých děl v širším kulturním kontextu i v rámci historických souvislostí se vytváří tolerantní přístup a pochopení pro tvorbu různých národů, národností a skupin.
- **Multikulturní výchova** – pochopení umění a kultury v celém spektru, jako specifického způsobu poznání i svébytného komunikačního prostředku vede k orientaci v pluralitní společnosti a využití multikulturních kontaktů.
- **Mediální výchova** – zprostředkování kulturních zážitků přes další obrazová média vede k rozšíření obzorů vzdělání i dalším možnostem kultivace osobnosti a růstu kreativity.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarné vzdělávání přináší žákům estetické osvojování světa, rozvoj tvořivosti, vnímavosti k okolí i sobě, hledání a nalézání multikulturních vazeb i schopností nonverbálního vyjádření. Tvůrčí činnosti (tvorba, vnímání a interpretace) rozvíjí kreativitu, fantazii, myšlení, smyslovou, sociální i emoční složku psychiky žáků.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zvládá základní pracovní dovednosti a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při práci v kolektivu
- užívá tiskovin, záznamů, obrazových materiálů, informační a komunikační technologie
- chápe umění jako specifický způsob poznání a komunikace
- prostřednictvím vlastní tvorby rozvíjí svůj tvůrčí potenciál a kultivuje svoji osobnost

Kompetence k řešení problému

žák

- reálně posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- nenechá se odradit neúspěchem
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- vytváří vstřícnou atmosféru pro tvorbu

Kompetence komunikační

žák

- umí srozumitelně pojmenovat výsledky vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá je a umí porovnat jejich uplatnění v běžné umělecké produkci
- srozumitelně se vyjadřuje, vede dialog, umí vyjádřit a obhájit svůj názor
- užívá běžné informační a komunikační prostředky
- zaujímá a zdravě prosazuje svůj osobní postoj, je tolerantní k názorům ostatních

Kompetence sociální a personální

žák

- diferencuje překážky a překonává je
- posiluje prosociální chování a sebeovládání
- rozpozná rizikové chování a uvědomuje si jeho důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky a respektuje názor druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu i poznávání uměleckých hodnot

Kompetence občanské

žák

- chrání životní prostředí a chápe význam zdravého životního prostředí
- chápe nebezpečí xenofobie a rasismu
- respektuje společenské normy a pravidla soužití
- chápe kulturu jako neoddelitelnou součást lidstva, vytváří si hierarchii hodnot

Kompetence pracovní

žák

- je schopen pracovní výdrže, koncentrace, dokončení výkonu
- umí uplatňovat linie, tvary, barvy a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru
- má pozitivní vztah k manuálním činnostem, pracuje podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu nebo jednoduché dokumentace
- má představu o společenské náplni běžných profesí
- pracovní činností ovlivňuje kvalitu společné práce
- využívá získané znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

B. Obsah vyučovacího předmětu

UMĚNÍ A KULTURA			
Výtvarná výchova 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – vybírat, vytvářet a pojmenovávat co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňovat je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků – variovat různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků – užívat vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<p>1. Výtvarné osvojování skutečnosti směřující k výchově estetického vnímání, představivosti a výtvarného myšlení. V tematických pracích a v zobrazování přírodních a umělých forem se postupně přechází k uvědomělejší výtvarné činnosti při zachování citového vztahu k zobrazování skutečnosti a při vědomém zvyšování kvality výtvarného projevu. Náměty ze života dětí i dospělých Ukázky ilustrací jednotlivých autorů s jejich specifiky. Výtvarné vyprávění zážitku výtvarnou technikou, zvolenou v souladu s tvůrčím záměrem. Zobrazování přírodních i umělých forem a předmětů denní potřeby. Dotváření přírodních výtvorů na základě vlastní fantazie. V tematických pracích vést žáky k vyjádření své představy o světě, vztahu k lidem a ke společnosti, osobních zážitků. Docílit uvědomělého poznání lidské postavy a její proporce. Poučit žáky o základech kompozice.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

UMĚNÍ A KULTURA			
Výtvarná výchova 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – užívat prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívat některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace – vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnávat a hodnotit jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<p>Usměrňovat spontánní výtvarný projev. Dotvářet přírodní formy na základě vlastní fantazie a empirických zkušeností žáků v různých ročních obdobích a společenských souvislostech. Výtvarně vyjádřit tvar věci, poznávat materiál a funkci předmětu. Zobrazovat tvarově složitější útvary, užívat kontrast tvaru a používat pozadí, umět propojit jednotlivé taktiky v ucelený výtvarný projev.</p> <p>2. Dekorativní a prostorové práce spojené s experimentováním jsou zaměřeny zejména na výtvarný výraz. V užitých, dekorativních a prostorových pracích rozvíjejí vztah mezi materiálem, technikou a estetickou stránkou předmětu. Integrují a prohlubují estetickou kultivaci žáků na základě poznávání výrazových prostředků ve výtvarných činnostech a uměleckých dílech, čímž rozvíjí estetické vnímání a rozšiřují kultivovaný vztah k vlastní osobě a světu.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

UMĚNÍ A KULTURA			
Výtvarná výchova 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozlišit působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu – interpretovat umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vycházet při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<p>Kreslení Vnímání a analyzování tvarů, prostoru a jeho uspořádání. Vyjádření emocí Volné výtvarné zobrazení. Tematické práce Použití výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma Základní informace a seznámení s architektonickými prvky Vyjádření proporcionality lidské postavy a pohybu lidské postavy Knížní ilustrace Užité umění Návštěvy galerií a výstav</p> <p>Malování Základní dovednosti v práci s barvou a štětcem Výrazové vlastnosti světlé a tmavé plochy Seznámení s uměním 19. a 20. Století Návštěvy galerií a výstav</p> <p>Malba – akvarel Kompozice Seznámení s ilustracemi knih nejen pro děti a mládež Akvarel – krajina Návštěvy galerií a výstav</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

UMĚNÍ A KULTURA			
Výtvarná výchova 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretovat umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vycházet při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků – porovnávat na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětlit své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	<p>Malba – olejomalba Seznámení s technikou. Nejznámější díla a malíři. Návštěvy galerií a výstav.</p> <p>Prostorové vytváření Práce s modelovacími hmotami (modelovací hmota, modurit, slané těsto). Práce s keramickou modelovací hlinou. Modelování dekoračních předmětů. Modelování užitkových předmětů. Rozvíjení smyslu pro prostor. Schopnost týmové práce. Sledovat výběr a vhodnost materiálů, možnosti jeho výtvarného zpracování z hlediska účelu, užití a výtvarného výrazu. Vytváření konkrétních prostorových situací z okolí dítěte. Práce s keramickou modelovací hlinou.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

UMĚNÍ A KULTURA			
Výtvarná výchova 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretovat umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vycházet při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků – porovnávat na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětlit své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů – ověřovat komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézat vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<p>Dekorativní práce Dekorativní členění plochy s využitím barvy, linie a tvaru prvku (kompozice neukončené i ohraničené plochy). Rozvíjení smyslu pro rytmus – řazení prvků, ploch, tvarů. Poznávat principy tvorby jednoduchého ornamentu a jeho rytmu. Kompozice z přírodních materiálů. Látková aplikace. Výtvarné ztvárnění hraček. Výtvarné ztvárnění loutek. Asambláž. Návštěvy výstav.</p> <p>Základy fotografování Fotoaparát. Fotografie. Fotografie jako samostatná součást výtvarného umění. Fotografie v literatuře. Fotografie v životě. Návštěvy výstav.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

UMĚNÍ A KULTURA			
Výtvarná výchova 6. -9. ročník			
Očekávané výstupy	Téma	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretovat umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vycházet při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků – porovnávat na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětlit své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů – ověřovat komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézat vhodnou formu pro jejich prezentaci 	<p>3. Výtvarné umění a životní prostředí kultivuje estetické cítění žáků. Řeší úkoly ve vztahu k životnímu prostředí, zejména ke kultuře bydlení a odívání. Navazuje a rozvíjí vztah žáků k volnému umění, užité tvorbě, lidovému umění a k ochraně životního prostředí. Zároveň rozvíjí představivost a učí žáky vytvářet si vlastní názor na poznané umělecké dílo a aplikovat poznatky výtvarné výchovy na vlastní životní styl. Pěstování smyslu pro krásu. Pěstování smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí prostřednictvím uvědomělé výtvarné činnosti. Seznámení se základními druhy výtvarného umění včetně fotografie. Získat základní představu o vývoji výtvarného umění. Aplikace poznatků výtvarné výchovy na vlastní životní styl. Základní seznámení se současnou architekturou a urbanistikou. Poznávání současné bytové kulturu – estetické a funkční požadavky. Kultura odívání. Design a estetická úroveň předmětů denní potřeby. Návštěvy výstav a galerií. Účast na výtvarných soutěžích.</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností typy vizuálně obrazných vyjádření přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření proměny komunikačního obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

8.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví seznamuje žáky se základními principy zdravého životního stylu, učí je chránit své zdraví, pečovat o ně, dbát na osobní bezpečí a vhodně reagovat v situacích ohrožení života. Podporuje navazování kvalitních mezilidských vztahů a utváření pozitivních životních hodnot. Vede ke schopnosti získané vědomosti a dovednosti účinně aplikovat a rozvíjet v každodenním běžném životě.

8.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Předmět vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný.

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích a osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví.

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě. Předmět obsahuje i výchovu k mezilidským vztahům.

Výchova ke zdraví se úzce pojí s průřezovým tématem - osobnostní a sociální výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – sebedůvěra, samostatnost, ohleduplnost, respekt, asertivní jednání, rozvoj schopnosti zdravého sebepojetí, sebekontroly, empatie, vytvoření pozitivního systému hodnot, schopnosti navazovat kvalitní mezilidské vztahy
- **Výchova demokratického občana** – utváření vlastního názoru, participace na rozhodování celku, vytváření vlastní odpovědnosti za rozhodování, chápání důsledků svých rozhodnutí, výchova k toleranci, svobodě a solidaritě, uplatňování a dodržování lidských práv
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – orientace v globálních problémech souvisejících se zdravím, pochopení nutnosti spolupráce národů
- **Multikulturní výchova** – vytváření kvalitních mezilidských vztahů v komunitě, pochopení života různých národnostních menšin, a tím i odstraňování nepřátelství a vytváření vzájemné tolerance, respektování odlišných kultur
- **Environmentální výchova** – vliv životního prostředí na vlastní zdraví a na zdraví celé lidské populace, problematika globalizace a její vliv, ochrana životního prostředí, ekologické chování, citlivý přístup k okolí, zdravý životní styl

- **Mediální výchova** – podíl médií na řešení mimořádných událostí, posuzování významu reklamy, manipulativní a klamavá reklama

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka se odehrává většinou v kmenové třídě, případně v interaktivní učebně. Při výuce je kladen důraz zejména na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v běžném životě. Je využíváno forem interaktivních programů, modelových her a skupinové práce. Výuka je doplňována přednáškami a besedami různých státních i nestátních organizací zabývajících se zdravotně preventivními činnostmi a propojena se školním preventivním programem. Součástí je i projektový den „Ochrana člověka za mimořádných událostí“.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- vyhledává a třídí informace z různých zdrojů
- uplatňuje znalosti z jiných vzdělávacích oblastí, především z oblasti Člověk a příroda
- orientuje se v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- aplikuje získané znalosti, vědomosti a návyky v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

žák

- kriticky myslí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí
- vnímá problémovou situaci, plánuje řešení problému
- samostatně řeší běžné životní situace
- zná možnosti krizové intervence, umí vyhledat pomoc při ohrožení vlastní osoby
- ví jak se chovat v případě mimořádných událostí
- v případě potřeby poskytne odpovídající první pomoc

Kompetence komunikativní

žák

- vhodně komunikuje se spolužáky, učiteli i s ostatními dospělými lidmi, podporuje přátelské vztahy v komunitě
- obhájí svůj názor a zároveň toleruje a respektuje názor druhých
- využívá informační zdroje v souvislosti se zdravotnickou problematikou
- dokáže srozumitelně popsat svůj zdravotní problém a na základě informací dokáže rozpoznat závažnost zdravotního problému u druhých
- prostřednictvím komunikace vytváří plnohodnotné vztahy s okolními lidmi
- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Kompetence sociální a personální

žák

- spolupracuje ve skupině
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- snaží se chápat sám sebe v souvislosti s různými obdobími života člověka
- uvědomuje si, že zdraví a duševní pohoda významně ovlivňuje kvalitu života a pomáhá při správném výběru partnera

- respektuje základní mravní hodnoty společnosti
- rozpozná nevhodné chování a rizikové skupiny lidí, vyhledává a navazuje pozitivní vztahy s vrstevníky
- je vnímavý k nemocným a starým lidem a snaží se jim pomoci
- zaujme odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi

Kompetence občanské

žák

- zná občanská práva a povinnosti
- na základě poznatků si uvědomuje vliv životního prostředí na zdraví své i jiných a dle svých možností se podílí na jeho ochraně
- využívá naučené preventivní postupy k pozitivnímu ovlivnění svého zdraví
- aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví
- respektuje názor ostatních
- formuje své volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

žák

- efektivně si rozvrhuje práci
- při práci chrání zdraví své i ostatních, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce
- ovládá základní postupy poskytování první pomoci

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjádří vlastní názor – pěstuje zdravý vztah ke své osobě i k ostatním lidem – přiměřeně zvládá problémové situace v mezilidských vztazích – předchází stresovým situacím, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc – vhodně využívá naučené kompenzační a relaxační techniky vedoucí k regeneraci organismu – respektuje názor druhých – uvědomuje si důsledky svého chování 	<p>Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě i k druhým zdravé sebepojetí, identita, seberegulace a sebeorganizace činností a chování. Cvičení sebereflexe a sebekontroly sebeovládání a zvládání problémových situací stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích. Pomáhající a prosociální chování. Psychohygiena dovednosti pro předcházení a zvládání stresu hledání pomoci při problémech. Mezilidské vztahy, komunikace a respektování sebe sama i druhých přijímání názoru druhého empatie chování podporující dobré vztahy asertivní komunikace dopady vlastního jednání a chování.</p>	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyjádří vlastní názor – pěstuje zdravý vztah ke své osobě i k ostatním lidem – přiměřeně zvládá problémové situace v mezilidských vztazích – předchází stresovým situacím, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc – vhodně využívá naučené kompenzační a relaxační techniky vedoucí k regeneraci organismu – respektuje názor druhých – uvědomuje si důsledky svého chování 	<p>Sebepoznání a sebezpečí – vztah k sobě i k druhým zdravé sebezpečí, identita, seberegulace a sebeorganizace činností a chování.</p> <p>Cvičení sebereflexe a sebekontroly sebeovládání a zvládání problémových situací stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích.</p> <p>Pomáhající a prosociální chování.</p> <p>Psychohygienu dovedností pro předcházení a zvládání stresu hledání pomoci při problémech.</p> <p>Mezilidské vztahy, komunikace a respektování sebe sama i druhých přijímání názoru druhého empatie chování podporující dobré vztahy asertivní komunikace dopady vlastního jednání a chování.</p>	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – respektuje pravidla zdravého způsobu stravování a preferuje zdravou výživu – dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí – rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor – vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím – spojuje zdraví s osobní hygienou, snaží se trávit volný čas aktivním pohybem – uplatňuje preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami – svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc – projevuje odpovědné chování v rizikových dopravních situacích, – předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí – v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<p>Výživa a zdraví – zdravá strava, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy.</p> <p>Vlivy prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota.</p> <p>Tělesná a duševní hygiena, režim dne – osobní hygiena, otužování, denní režim, duševní hygiena, vyváženost práce a odpočinku, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami - cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty.</p> <p>Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče.</p> <p>Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.</p>	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<p>Člověk ve zdraví a nemoci, zdraví fyzické a duševní. Hierarchie základních lidských potřeb. Formy podpory zdraví. Prevence. Podpora zdravého životního stylu. Programy podpory zdraví. Odpovědnost jedince za zdraví.</p>	<p>Hodnota a podpora zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým – vyhodnotí na základě svých znalostí možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii 	<p>Agresivita, násilí, domácí násilí, šikana, zneužívání a sexuální kriminalita. Sexuální zneužívání dětí. Kriminalita mládeže. Krizová intervence. Bezpečné chování a bezpečná komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi. Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí. Nebezpečí elektronické komunikace. Sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení. Manipulativní reklama. Vliv sekt</p>	<p>Ochrana člověka před sociálně patologickými jevy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím – uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek – v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<p>Vliv stresu na zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresu a k posilování duševní odolnosti. Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému rizikové chování (alkohol, kouření, drogy, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet). Násilné chování. Krizové situace a jejich zvládání. Trestná činnost. Dopink ve sportu-</p>	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

8.6.1 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. – 5. ročník - 2 vyučovací hodiny + 1 hodina disponibilní dotace týdně

Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, dětském hřišti, blok plavání v plaveckém bazénu, blok lyžování, sáňkování a bruslení, účastí na soutěžích, branných cvičeních a školních olympiádách aj. sportovních akcích pod hlavičkou školy.

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - postupem od spontánní pohybové činnosti žáků k uvědomělejšímu výběru zájmů v rámci individuálních pohybových možností jednotlivce, se vytváří prostor pro optimální regeneraci sil, růst aktivity a výkonnosti i podpory zdraví.
- **Výchova demokratického občana** - poznáváním zásadních životních hodnot a postupným utvářením postojů k nim se vytváří i anticipované aktivní jednání odpovědnosti za zdraví.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - propojováním činností souvisejících se sportovním zapojením a při něm vytvořenými mezilidskými vztahy se rozvíjí etické a morální postoje, volní úsilí, respekt a další významné aspekty potřebné v multikulturní společnosti.
- **Environmentální výchova** - aktivním zapojením do činností podporujících zdraví a propagací zdravotně prospěšných činností v rámci školy či obce, se rozvíjí nejen povědomí o vlastním zdraví, ale i odpovědnost za sebe a okolí.

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Obor rozvíjí nejen tělesnou zdatnost a pohybové dovednosti žáků, ale poskytuje též možnost fyzické relaxace a regenerace sil, odhaluje zdravotní oslabení a vede k jejich korekci i prevenci. Nabízí možnost dalších aktivních volnočasových aktivit, pozitivní přístup k ochraně a rozvoji zdraví, odmítání nezdravého a závadného životního stylu a pozitivně formuje i osobnostní vlastnosti žáků.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- si osvojuje preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu

- si upevňuje způsoby vlastního rozhodování a jednání v souladu s podporou zdraví ve všech životních situacích
- dovede poznat a využít míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- získává základní orientaci o tom co zdraví prospívá i tom co zdraví poškozuje

kompetence k řešení problémů

žák

- chápe, že člověk je jako jedinec závislý v jednotlivých životních etapách na vlastním způsobu jednání a rozhodování v mezilidských vztazích

kompetence komunikativní

žák

- chápe zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody
- dovede vnímat radostné prožitky z pohybových činností
- aktivně se podílí na tvorbě příznivých vztahů
- aktivně udržuje a vytváří příjemné prostředí

kompetence sociální a personální

žák

- dovede propojit činnosti a jednání související se zdravím, zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, volným úsilím atp.

kompetence občanské

žák

- chápe zdraví jako největší životní hodnota
- se aktivně zapojuje do činností podporujících zdraví
- propaguje zdravotně prospěšné činnosti

kompetence pracovní

žák

- chápe zdatnost, vzhled a duševní pohodu jako předpoklad výběru profesních i osobních možností

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova 1. -3. ročník – I. období			
Ročník	1.	2.	3.
Téma			
Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví Zdravotně zaměřené činnosti Bezpečnost v cvičebním prostoru Hygiena při pohybových činnostech		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Základy atletiky Základy sportovních her Základy gymnastiky Průpravné úpoly		
Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v Tv - názvosloví, povely Organizace Tv Zásady jednání a chování Pravidla her a soutěží Měření výkonů Informace o pohybových činnostech		
Výstupy	Žák umí <ul style="list-style-type: none"> - spojit každodenní pohybovou činnost se zdravím, využít nabízené příležitosti - v souladu se svými předpoklady zvládat jednoduché pohybové činnosti samostatně i ve skupině, usiluje o zlepšení - spolupracovat při jednoduchých týmových soutěžích a pohybových činnostech - uplatnit zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy - reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 		
Učivo			
Pohybové a sportovní aktivity	Základy turistiky a pobytu v přírodě Zimní hry na sněhu a ledu Bezpečnost při pohybových aktivitách	Příprava organismu na pohybovou činnost, uklidnění po zátěži, prvky jógy Cvičení při hudbě, rytmičce Průpravná cvičení, relaxace, kompenzační cvičení	rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu- závodivé hry, cvičení obratnosti – průlezký taneční prvky
Základy atletiky Základy sportovních her Základy gymnastiky Průpravné úpoly	pohybové hry- štafety skok z místa, běh lavičky, žebřiny, žíněnky	Cvičení při hudbě, rytmičce Průpravná cvičení, relaxace, kompenzační cvičení rychlý běh, hod z místa na cíl, skok z místa manipulace s míčem a pálkou, spolupráce ve hře cvičení na trampolíně kondiční cvičení s hudbou	motivovaný vytrvalý běh průpravné sportovní hry turistika a ochrana přírody základy estetického pohybu přetahy a přetlaky
Komunikace, organizace a pravidla při Tv	základní tělocvičné názvosloví nástup, rozcvička dodržování pravidel čestného chování při hrách a soutěžích	Smluvené povely soutěže v týmech, spolupráce měření sportovních výkonů jednoduchá pravidla her	smluvené signály základní pohybové testy olympijské ideály a symboly sportovní pořady

ČLOVĚK A ZDRAVÍ		
Tělesná výchova 4. -5. ročník – 2. období		
Ročníky	4.	5.
Téma		
Činnosti ovlivňující zdraví	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně zaměřené činnosti Bezpečnost v cvičebním prostoru Hygiena při pohybových činnostech</p>	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	<p>Základy atletiky Základy sportovních her Základy gymnastiky Průpravné úpoly</p>	
Činnosti podporující pohybové učení	<p>Komunikace v Tv- názvosloví, povely Organizace Tv Zásady jednání a chování Pravidla her a soutěží Měření výkonů Informace o pohybových činnostech</p>	
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu - uplatňovat kondičně zaměřené činnosti, zlepšuje svou zdatnost - zařadit do pohybové činnosti korektivní cvičení - individuálně zvládat osvojované pohybové dovednosti, vytvářet varianty pohybových her - uplatnit pravidla hygieny a bezpečnosti při sportu - umí ošetřit drobný úraz, přivolat zraněnému pomoc - zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reagovat na pokyn k vlastní pohybové činnosti - jednat v duchu fair play, dodržovat pravidla, označit přestupky, adekvátně při sportu reagovat na druhé pohlaví - používat tělocvičné názvosloví, cvičit podle nákresu či popisu cvičení - zorganizovat ve třídě nenáročnou pohybovou činnost a soutěž - změřit pohybové výkony a porovnat je s předchozími - orientovat se v informacích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve svém okolí, samostatně získat potřebné informace 	
Učivo		
Pohybové a sportovní aktivity	<p>napínací a protahovací cvičení turistika, orientační běh správné držení těla hod míčem na koš bezpečná příprava a ukládání náradí a pomůcek</p>	<p>správné zvedání zátěže cvičení rovnovážná jízda na kole, kolečkových bruslích hygiena cvičebního úboru a obuvi.</p>
Základy atletiky Základy sportovních her Základy gymnastiky Průpravné úpoly	<p>skok do dálky pravidla vybíjené, zjednodušená utkání hra fair play chování při pobytu v přírodě přeskok přes kozu průprava na šplh taneční průprava</p>	<p>skok do výšky cvičení na švédské bedně, kruzích pravidla kopané, zjednodušená utkání chování na závodech a soutěžích</p>
Komunikace, organizace a pravidla při Tv	<p>organizace prostoru a činnosti, pravidla her týmová práce sportovní hry podle pravidel pohybové testy</p>	<p>sport u nás a v zahraničí, významní sportovci mediální a jiné zdroje informací o sportu sportovní jednání a chování sport jako volnočasová aktivita ošetření úrazu, přivolání pomoci</p>

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Vede žáky k poznání svých pohybových možností, ke zlepšení fyzické zdatnosti, vlastní pohybové seberealizaci, k aktivnímu přijetí pohybových aktivit jako samozřejmé součásti životního stylu a zařazení těchto aktivit do denního režimu.

Výuka probíhá v tělocvičně, posilovně, na hřišti, v přírodě, na horách, v bazénu, na zimním kluzišti.

Žáci jednotlivých tříd jsou děleni na skupiny dívek a chlapců.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - sebepoznání, seberealizace, týmová spolupráce, schopnost komunikace, vytváření pozitivních vztahů mezi lidmi, fair play ve sportu i v životě.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - pochopení globálních problémů souvisejících se zdravím, olympijských idejí, přátelství mezi lidmi a národy.
- **Multikulturní výchova** - sport jako nástroj vzájemného porozumění a spolupráce mezi národy a rasami, respektování odlišností.
- **Výchova demokratického občana** - zodpovědnost za svou úlohu, význam a respektování pravidel, respektování odlišností mezi lidmi.
- **Environmentální výchova** - vliv prostředí na naše zdraví, ochrana přírody, zdravý životní styl.
- **Mediální výchova** - média jako zdroj poznání, informací i zábavy, sportovní přenosy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět se zaměřuje na poznávání pohybových možností žáků, rozvoj tělesné zdatnosti, vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám a pochopení významu pohybu pro harmonický rozvoj osobnosti. Vede žáky k poznání, co je zdraví prospěšné, a co naopak zdraví poškozuje.

Činnosti i hodnocení žáků je třeba diferencovat s ohledem na jejich pohybové možnosti. Předmět se též zaměřuje na rozpoznání zdravotních oslabení žáků a jejich korekce. Součástí tělesné výchovy jsou speciální cvičení, která slouží k prevenci a nápravě těchto oslabení.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- se učí poznávat a sledovat své vlastní pohybové schopnosti, jejich individuální rozvoj, význam tělesné kondice a psychické pohody, vývoj své fyzické zdatnosti, učí se pravidla sportovních her a zvládnutí strategie a taktiky hry

kompetence k řešení problémů

žák

- se učí vnímat problémové situace, rozpoznat problém a hledat nejvhodnější způsob řešení, nenechat se odradit nezdarem při řešení problému, učí se samostatně nacházet vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech a zvládnout schopnost vlastního rozhodnutí

kompetence komunikativní

žák

- se učí vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva, diskutovat o taktice družstva, pořizovat záznamy a obrazový materiál ze sportovních činností a prezentovat je, komunikovat a spolupracovat s ostatními členy sportovního týmu

kompetence sociální a personální

žák

- se učí dodržovat pravidla fair play, rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva, rozdělovat a přijímat úkoly sportovního družstva, organizovat jednoduché závody, uplatnit svá práva i povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, učí se respektovat opačné pohlaví a pomáhat slabším

kompetence občanské

žák

- se učí podporovat aktivní sportování, hygienu při tělesných aktivitách, zvládnout první pomoc při úrazech, v kontrastním nastavení vnímat destrukci osobnosti požívající drogy a jiné škodliviny

kompetence pracovní

žák

- se učí dodržovat pravidla ve sportu i v celém životě, učí se vytrvalosti, koncentraci na výkon a jeho dokončení, zpracování a prezentování naměřených výkonů

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ				
Tělesná výchova 6. – 9. ročník				
Ročníky	6.	7.	8.	9.
Téma	Pohybové hry			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopit zásady zatěžování, - usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností, o rozvoj pohybových dovedností, zdokonalování základních lokomocí, - cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení, - používat kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy 			
Učivo	zahřívací, relaxační, protahovací a uvolňovací cvičení preventivní pohybová činnost, zvyšování kloubní pohyblivosti správné zapojení dechu, celkové posilování svalového aparátu, koordinace pohybů, rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientované cvičení strečink celého těla před a po ukončení cvičení, závěrečné uvolnění			
Téma	Gymnastika			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládat v souladu s individuálními předpoklady, případně s dopomocí, cvičební prvky - uplatnit při cvičení svůj fyzický potenciál - poskytnout pomoc a záchranu při základech gymnastiky 			
Učivo	kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace			
Akrobacie	váha, stoj na ruce cvičení se švihadlem, míčem, obručí (D)			
Přeskoky	výskok z rozběhu, odraz z můstku, roznožka, skrčka	stoj na ruce, přemet stranou, přemet vpřed, sestavy		
Hrazda	švédská bedna, koza,			
Hrazda	vzpor na rukách, kotoul vpřed, přešvihy nohou, výmyk	přešvihy únožmo, kotoul vpřed a následně vzad, podmet		
Lavička, kladina	náskoky a seskoky - trampolína, můstek přechod se změnou směru, změny polohy, obraty, rovnovážné postoje, poskoky			
Kruhy	Houpání, houpání s obraty, překoty, kotoul vzad a vpřed	vzpor na ruce, svis vznesmo, střemhlav, v záhupu seskok		
Šplh	šplh s přírazem na tyči, na laně			
Tanec a rytmická cvičení	chůze a poskoky s udáváním rytmu, rytmická gymnastika (D) aerobní cvičení (D) základy moderních a společenských tanců			
Úpoly	střehový postoj, držení těla a pohyb v postoji, pády stranou,			

ČLOVĚK A ZDRAVÍ				
Tělesná výchova 6. – 9. ročník				
Ročníky	6.	7.	8.	9.
Téma	Atletika			
Výstupy	Žák umí <ul style="list-style-type: none"> - posoudit provedení osvojované pohybové činnosti, označit a odstranit příčiny - nedostatků, sledovat výkony, změřit a vyhodnotit je, - spolurozhodovat při organizaci i průběhu soutěže 			
Učivo	průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda, nízký start			
Běh	běh na 60 m, 100 m, vytrvalostní běh do 12 minut, 2000 m, běh v terénu štafetový běh, běh přes nízké překážky			
Skok	skok do dálky z místa i s rozběhem skok vysoký – nácvik flopu			
Hod	hod míčkem z místa a s rozběhem hod granátem z místa a s rozběhem vrh koulí – spojení sunu a vrhu, koulařská gymnastika (D 3kg, H 4kg)			
Téma	Sportovní hry			
Výstupy	Žák umí <ul style="list-style-type: none"> - zvládat v souladu s individuálními předpoklady pohybové dovednosti, aplikovat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech, - spolupracovat a dohodnout se na taktice vedoucí k úspěchu družstva, - spolupracovat v průběhu hry a soutěže 			
Učivo	práce s míčem, pravidla hry, taktika a organizace hry, turnaje družstev			
Vybíjená				
Přehazovaná	práce s míčem - přehození sítě, podání, točení družstva, jednoduchá pravidla turnaje podle pravidel, zdokonalení hry			
Volejbal				odehrání míče - vrchní, spodní, podání, smeč, bloky, pravidla hry, točení družstva
Košíková	práce s míčem, driblink, přihrávka, střelba na koš			pravidla hry, taktika, obrana, útok zápasy na jeden koš zápasy na dva koše
Kopaná Florbal	práce s míčem, přihrávky, střelba na bránu pravidla hry, obrana a útok turnaje a zápasy			

ČLOVĚK A ZDRAVÍ				
Tělesná výchova 6. – 9. ročník				
Ročníky	6.	7.	8.	9.
Téma	Turistika a pobyt v přírodě			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudit provedení osvojené pohybové činnosti, uplatňovat bezpečné chování - v přírodě a v silničním provozu, uplatnění získaných poznatků v běžném životě 			
Učivo	<p>vhodné oblečení a obutí, chůze v terénu, pobyt v přírodě, bezpečnost při pobytu v přírodě, ochrana přírody seznámení s turistickou mapou, orientace na mapě - kompas, buzola</p> <p>chůze v terénu do 12 km</p> <p>chůze v terénu do 18 km</p> <p>modifikace orientačních soutěží a závodů jízda na kole - nasedání, sesedání, odbočování, předjíždění, vyhýbání se překážce, jízda v terénu, pravidla bezpečnosti silničního provozu vodní turistika - lodě, rafty, nastupování, vystupování, základní záběry, otáčení, couvání, přistávání, jízda na klidné vodě, jízda na řece nejnižší obtížnosti,</p>			
Téma	Plavání			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudit provedení osvojené pohybové činnosti, označit příčiny nedostatků, - zařazovat osvojené dovednosti do běžného života 			
Učivo	<p>dýchání do vody, pády a skoky do vody z nízkých poloh, plavecké způsoby plavecké soutěže a závody záchrana tonoucích plavání na rychlost a souvislé plavání na vytrvalost</p>			
Téma	Pobyt v zimní přírodě			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj dovedností - základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí 			
Učivo	<p>jízda vpřed, zatáčení, brzdění, jízda vzad jízda na rychlost a vytrvalost základy ledního hokeje - jízda s hokejkou, přihrávky, střelba, hra s upravenými pravidly (H)</p>			
Lyžování	<p>základní informace o nebezpečí na horách, o údržbě lyží základy běžeckého lyžování základy sjezdového lyžování - obraty, výstupy, jízda šikmo svahem, odšlapování, brzdění, základní oblouk, sjíždění upraveného svahu, jízda na vleku.</p>			

ČLOVĚK A ZDRAVÍ				
Tělesná výchova 6. – 9. ročník				
Ročníky	6.	7.	8.	9.
Téma	Další pohybové činnosti a netradiční sporty			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudit provedení osvojené pohybové činnosti, označit příčiny nedostatků, - zařazovat osvojené dovednosti do běžného života, usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností, - rozvoj dovedností sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí 			
Učivo	soutěže družstev, stolní tenis, tenis, badminton, softenis, ringo, lakros, nohejbal, korfbal, rotopedy, posilovací stroje, sporty zaměřené na sebeobranu, jízda na skateboardu, na kolečkových bruslích, horolezecká stěna			
Téma	Teoretická část - Sport a zdraví			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - odmítat drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem, - reagovat na informace o znečištění ovzduší a přizpůsobit pohybové aktivity 			
Učivo	seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním při tělesných a sportovních aktivitách, zásady bezpečného používání sportovních potřeb a náradí odmítání drog a jiných škodlivin -anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty, reakce těla při zhoršování rozptylových podmínek důležitost dodržování pitného režimu při sportovní aktivitě			
Téma	Teoretická část – Činnosti podporující pohybové učení			
Výstupy	<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívat osvojovanou terminologii na úrovni cvičence, - naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, čestné soupeření, - pomoc handicapovaným, - respekt ke slabším a opačnému pohlaví, znát základní zásady první pomoci, - sledovat sportovní dění ve sdělovacích prostředcích 			
Učivo	hygiena při sportu - oblečení, obuv, dodržování pravidel a hra fair play, sebekontrola a sebehodnocení, názvosloví a povely při TV, základy první pomoci při úrazech. historie sportů - olympijské hry, aktuální události ve sportu. organizace her, role rozhodčího, měření výkonů (stopky, pásmo), vyhodnocení výkonů			

8.7 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

8.7.1 Vyučovací předmět: Pracovní vyučování

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní vyučování je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. ročník - 1 vyučovací hodina + 2 hodiny disponibilní dotace týdně
- 2. ročník - 1 vyučovací hodina + 1 hodina disponibilní dotace týdně
- 3. ročník - 1 vyučovací hodina + 2 hodiny disponibilní dotace týdně
- 4. – 5 ročník – 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídě a v odborných učebnách, lze využít i parků a dětských hřišť. Jinou formou jsou exkurze a návštěvy vhodných tematicky laděných akcí pořádaných v okolí školy.

V rámci výuky lze začlenit i tematický blok (ve II. období).

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacího oboru Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Výchova demokratického občana** - postupnou orientací v různých oborech lidské činnosti, formách lidské práce a osvojováním si potřebných poznatků a dovedností se otvírá cesta pro budoucí volbu profesního zaměření i životní a profesní orientaci.
- **Environmentální výchova** - autentické a objektivní poznávání okolního světa vede k novým postojům a hodnotám ve vztahu k lidské práci, technice jako součásti lidské kultury i odpovědnosti k životnímu prostředí.

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah je určen všem žákům, získávají základní pracovní dovednosti a návyky při práci s různými materiály, učí se organizaci i hodnocení práce své i práce v týmu. Směřuje k předprofesní orientaci a přípravě. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vyučovacího předmětu

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- umí si osvojit základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- používá vhodné nástroje náradí a pomůcky při práci a v běžném životě
- chápe techniku v úzké souvislosti s pracovní činností člověka

kompetence k řešení problémů

žák

- se vytrvale a soustavně snaží, plní zadané úkoly
- dovede uplatnit tvořivost a vlastní nápady při práci
- umí vynaložit úsilí na dosažení kvalitního výsledku

kompetence komunikativní

žák

- autenticky a objektivně poznávat okolní svět se sebedůvěrou a se zúčastněným postojem k lidské práci, technice i životnímu prostředí

kompetence sociální a personální

žák

- chápe práci jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a rozvoji podnikatelského myšlení

kompetence občanské

žák

- umí pozitivně přistupovat k práci a mít odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

kompetence pracovní

žák

- dovede organizovat a plánovat svou práci
- se orientuje v různých oborech lidské činnosti, formách lidské práce a umí si osvojit potřebné poznatky a dovednosti pro možnost svého uplatnění, volbu profesního zaměření i životní a profesní orientaci

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 1. - 3. ročník – I. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracovat podle slovního návodu a předlohy - zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - provádět pozorování přírody, výsledky pozorování zaznamenat a hodnotit - pečovat o nenáročné rostliny - připravit tabuli pro jednoduché stolování - slušně se chovat při stolování 	<p>Práce s drobným materiálem Vlastnosti různých materiálů. Funkce a využití pracovních pomůcek Jednoduché pracovní operace a postupy.</p> <p>Konstrukční činnosti Stavebnice – jednoduché činnosti.</p> <p>Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování rostlin. Pěstování rostlin ze semen v místnosti. Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Příprava pokrmů Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.</p>	<p>1. ročník Sebeobslužné činnosti, péče o pracovní místo, příprava pomůcek na vyučování. Drobné činnosti s papírem (stříhání, skládání, lepení), kovem (tvarování), přírodninami (sbírání, aranžování) a textilem.</p> <p>2. ročník Vystřihování a konstruování z papíru, proplétání drátu, konstruování ze špejlí, dotváření a aranžování přírodnin. Navlékání jehly, uzel, přední steh, stříhání látky.</p> <p>3. ročník Skládání a řezání papíru, proplétání drátů, broušení dřeva brusným papírem, slepování dispersním lepidlem, barvení, opracovávání a aranžování přírodnin. Různé druhy stehů, našívání hadříků, přišívání knoflíků, stříhání, lepení.</p> <p>1. ročník Sestavování stavebnicových prvků</p> <p>2. ročník Kolektivní sestavování stavebnicových prvků.</p> <p>3. ročník Montáž a demontáž konstrukční stavebnice</p> <p>1. ročník Zalévání pokojových květin.</p> <p>2. ročník Klíčení rostlin ze semen. Znát sezónní práce na zahradě, v parku.</p> <p>3. ročník Znát a pečovat o vhodné podmínky pro život pokojových rostlin.</p> <p>1. ročník Základní návyky při stolování.</p> <p>2. ročník Jednoduchá úprava stolu.</p> <p>3. ročník Zvládat pravidla správného stolování.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Etická výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 4. - 5. ročník – II. období			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák umí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvářet přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využít prvků lidových tradic při tvořivých činnostech - volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní s ohledem na použitý materiál - provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - provádět jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vést pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřit a pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - zvolit správné nástroje a náčiní pro pěstitelskou činnost - orientovat se v základním vybavení kuchyně - připravit samostatně jednoduchý pokrm - dodržovat zásady správného stolování a společenského chování - Dbát na pořádek a čistotu pracovních ploch - udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu 	<p>Práce s drobným materiálem Vlastnosti různých materiálů. Funkce a využití pracovních pomůcek Jednoduché pracovní operace a postupy. Organizace práce. Lidové zvyky, tradice a řemesla.</p> <p>Konstrukční činnosti Stavebnice. Sestavování modelů. Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.</p> <p>Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování rostlin. Půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo. Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě. Pěstování pokojových rostlin. Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie.</p> <p>Příprava pokrmů Základní vybavení kuchyně. Výběr, nákup, skladování potravin. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Technika v kuchyni – význam, historie.</p>	<p>4. ročník Vyřezávat a vytvářet prostorové konstrukce z papíru a kartonu, děrování. Tvarovat kovové folie a drát. Zatloukat do dřeva hřebíky, pilovat, znát druhy dřeva, lepení, barvení. Aranžování přírodnin. Výroba doplňků. Lemování, látání a sešívání látky, ozdobný steh, základní poznatky o tkaní. Údržba jízdního kola.</p> <p>5. ročník Polepování, tapetování a prostorové konstrukce z papíru a kartonu. Zatloukání hřebíků do dřeva, řezání pilou, vrtání ruční vrtačkou, nebozezem, opracování výrobků, šroubování vrutů. Aranžování rostlin a přírodnin, využití samorostů. Háčkování, tkaní, batika. Péče o svůj vzhled.</p> <p>4. ročník Montáž a demontáž stavebnicových prvků konstrukční stavebnice.</p> <p>5. ročník Montáž konstrukčních stavebnic, možnost zapojení jednoduchého elektrického obvodu.</p> <p>4. ročník Ošetřování pokojových rostlin.</p> <p>5. ročník Vegetativní množení rostlin.</p> <p>4. ročník Příprava jednoduchého občerstvení.</p> <p>5. ročník Obsluha běžných elektrických spotřebičů s důrazem na bezpečnost. Příprava a úprava jednoduchého občerstvení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Etická výchova • Environmentální výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní vyučování je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. ročník - 3 hodiny disponibilní dotace týdně
- 7. – 8. ročník – 1 vyučovací hodina + 2 hodiny disponibilní dotace týdně
- 9. ročník – 1 vyučovací hodina + 3 hodiny disponibilní dotace týdně

Třídy jsou děleny na skupiny chlapců a skupiny dívek. Všechna témata jsou určena pro obě skupiny, s tím, že u chlapců je kladen větší důraz, a tím i více vyučovacích hodin, na práce s technickými materiály a u děvčat na práce v domácnosti a přípravu pokrmů.

Témata jsou probírána cyklicky ve všech ročnících druhého stupně, avšak se zvyšující se složitostí.

Realizace průřezových témat

osobnostní a sociální výchova

- při zhotovování výrobků dochází k rozvoji smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, upevňování dovedností, schopnosti řešit problémy, trpělivosti, sebekontroly a sebeovládání, k sebepoznání žákových schopností a dovedností
- při kolektivní práci dochází k vzájemné sociální interakci žáků, což přispívá k dobrým vzájemným vztahům (respekt, podpora, pomoc), rozvíjí se schopnost rozpoznat nebezpečí při práci
- při hodnocení individuální práce se žáci učí eticky zvládat prvky soutěže a konkurence
- práce v kolektivu vyžaduje pomáhající a prosociální chování, avšak často s sebou přináší konflikty, nácvik jejich řešení přispívá k morálnímu rozvoji žáků a k povědomí o etických kvalitách

výchovy demokratického občana

- díky získanému přehledu v pracovních činnostech vybraných profesí si žák tvoří aktivní a angažovaný postoj k budoucímu povolání a učí se využívat nabídek společnosti při jeho výběru

environmentální výchovy

- tematický celek pěstivelské práce úzce souvisí s environmentální výchovou
- žáci se v praxi seznamují se základními podmínkami života a jejich ohrožováním, s dopady lidské činnosti na životní prostředí a vytvářejí si vztah k prostředí a svůj životní styl
- vnímají vliv prostředí na zdraví lid

mediální výchovy

- žáci se učí využívat media při orientaci v různých oborech lidské činnosti a při volbě povolání
- vytvářejí si pozitivní postoj k výsledkům práce své i jiných lidí

Průřezová témata budou realizována jako součást vyučovací hodiny, případně jinou formou (exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce jsou využívány následující výchovné a vzdělávací strategie:

- Náměty na výrobky jsou voleny dle individuálních schopností žáků.

- Žákům je umožněno ve vhodných případech realizovat vlastní nápady podněcující jejich tvořivost.
- Důraz je kladen na vytváření vlastních pracovních postupů.
- Žáci zhotovují samostatně výrobky a pokrmy.
- Žáci jsou vedeni k samostatnému hodnocení své práce.
- Při výuce je žákům dáván prostor k hledání různých řešení problému a volbě použitých materiálů a pracovních nástrojů.
- Žáci jsou vedeni k uvědomování si omylů a nedostatků při práci a vyvarování se jich do budoucna.
- Žákům je zadávána kolektivní práce, při které je vyžadována vzájemná spolupráce, pomoc a rozdělování si úkolů.
- Do výuky jsou zařazovány opravy předmětů denní potřeby.
- Žákům je umožněno pracovat s širokou škálou moderního nářadí a nástrojů.
- Žáci jsou vedeni k efektivnímu využívání materiálů a jejich úspoře a správnému nakládání s odpadem.
- Žáci jsou motivováni pořádáním výstav výrobků.
- Žákům je zadávána dlouhodobější práce a jsou vedeni k uvědomění si lidské práce.
- Žákům jsou nabízeny příležitosti k pochopení pracovněprávních vztahů a povinností.
- Jsou vedeni k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při volbě učebního oboru.
- Výuka je doplňována o praktické exkurze a návštěvy různých učilišť, které žákům umožňují lepší orientaci v jednotlivých oborech.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- si osvojuje základní vědomosti, dovednosti a návyky předmětu a umí je účelně použít ke své potřebě v praxi
- vyhledává a používá potřebné informace (učební materiály, internet, katalogy, kuchařky aj.), pomůcky a nástroje
- vhodně používá naučené pojmy a názvosloví z různých pracovních oborů a rozumí jim
- při výkonu práce poznává vlastní pokroky a vyvaruje se předchozích omylů
- uvědomuje si význam vzdělání pro budoucí pracovní uplatnění a pro běžný život

Kompetence k řešení problémů

žák

- vnímá a rozpoznává problémy, které mohou vzniknout během pracovní činnosti, a tvořivě hledá a vymýšlí vhodné způsoby jejich řešení, nenechá se odradit nezdarem
- učí se řešit běžné životní situace, překonávat pracovní překážky a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- umí popsat problém, vyhodnotit zda na něj sám stačí a požádat o radu
- dokáže přivolat pomoc při ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Komunikační kompetence

žák

- při kolektivní práci je schopen/schopna v interakci s ostatními hledat společné řešení zadaného úkolu
- umí formulovat, srozumitelně vyjádřit a obhájit si vlastní názor
- rozumí psaným návodům, příručkám, pracovním postupům a obrazovým materiálům

Kompetence sociální a personální

žák

- je si vědom/a svých schopností a dovedností pro vlastní seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení, získává potřebnou sebedůvěru
- při společné práci je schopen/ schopna vzájemné spolupráce a rozdělování úkolů
- ví, že má společná práce svá pravidla a dodržuje je
- si uvědomuje důsledky nedodržování dílenského řádu a bezpečnosti práce

Občanské kompetence

žák

- poznává, že technika je součástí lidské kultury a je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- uvědomuje si základní pracovněprávní vztahy a dodržuje je
- pro ochranu zdraví svého i ostatních používá vhodné ochranné pracovní pomůcky
- zná zásady zdravého stravování
- ví, které úřady mu pomohou při ztrátě zaměstnání
- objektivně poznává okolní svět a uvědomuje si význam životního prostředí a důležitost jeho ochrany
- dokáže jednat v krizových a život ohrožujících situacích

Pracovní kompetence

žák

- zvládá základní pracovní dovednosti a návyky
- je schopen/ schopna pracovat samostatně i v týmu
- má kladný postoj k manuální práci
- dodržuje zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí
- dokáže si práci zorganizovat, rozvrhnout a dokončit
- posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- má představu o pracovních činnostech běžných profesí, formách fyzické a duševní práce a osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významné pro možnost svého uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí užívat technickou dokumentaci, připravit si vlastní náčrt výrobku – zná vlastnosti technických materiálů (dřevo, kov, plasty, kompozity) – umí pracovat samostatně i ve skupině – ovládá práci se základním nářadím s ohledem na bezpečnost práce – volí a používá nejvhodnější materiály při zhotovování výrobků z technických materiálů, dodržuje pracovní postupy – volí vhodné spoje s ohledem na materiál – dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím – poskytuje první pomoc při pracovních úrazech 	<p>Technická grafika Základy technického zobrazování a čtení technického výkresu. Druhy čar, kótování, měřítko, pravoúhlé promítání.</p> <p>Dřevo Jeho význam a vlastnosti. Druhy řeziva a deskových materiálů. Základní pracovní operace. Nástroje a nářadí k opracování dřeva. Konstrukční spoje dřeva. Zhotovování výrobků ze dřeva.</p> <p>Kovy a jejich slitiny Jejich význam a vlastnosti. Nástroje a nářadí k opracování kovů. Základní pracovní operace, spoje kovů. Zhotovování výrobků z kovu.</p> <p>Plasty Jejich význam a vlastnosti. Opracování plastů, spojování, ohýbání za tepla. Zhotovování výrobků z plastu.</p> <p>Bezpečnost práce v dílně Zásady bezpečnosti a ochrany. při práci s nástroji a nářadím včetně točivých strojů, elektrických přístrojů a další techniky. Volba správného nástroje a ochranných pomůcek. Zásady hygieny a pracovní kázně. Organizace práce. První pomoc při úrazech.</p>	Práce s technickým i materiály	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Osobnostní a sociální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – sestavuje podle návodu, náčrtu nebo plánu daný model – ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení – provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení denní potřeby – zadaný úkol zpracovává samostatně a kreativně 	<p>Design a konstruování Stavebnice konstrukční, elektrotechnické. Práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem. Sestavování modelů. Montáž a demontáž. Práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy.</p>	Design a konstruování	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí zalévat, hnojit, ošetřovat a přesazovat vybrané rostliny – zná základní druhy zeleniny a ovocných rostlin – má základní znalosti o sklizni, skladování a zpracování zeleniny a ovoce – umí aranžovat květiny – zná základní léčivé rostliny a jejich využití – umí ošetřovat a krmit drobné zvířectvo – dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<p>Základní podmínky pro pěstování Půda, její úprava a ochrana. Výživa a ochrana rostlin. Zelenina Osivo, sadba, výpěstky. Druhy zeleniny, třídění, plení, hnojení, sklizeň a zpracování. Boj proti škůdcům. Okrasné rostliny Ošetřování pokojových rostlin. Hydroponie, bonsaje. Péče o okrasné keře. Využití květin v exteriéru a interiéru. Aranžování květin. Ovocné rostliny Druhy ovocných rostlin. Druhy a způsoby pěstování. Ošetřování a množení. Sklizeň, skladování a využití. Léčivé rostliny, koření Význam léčivých rostlin dříve i dnes, léčivé účinky. Druhy koření a jeho využití. Zneužívání léčivých rostlin – drogy, rostliny jedovaté. Alergie. Chovatelství Chov zvířat v domácnosti. Podmínky k chovu. Hygiena a bezpečnost. Ošetřování a krmení drobného zvířectva. Kontakt s neznámými zvířaty.</p>	Pěstitelské práce, chovatelství	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí provádět jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví – ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů – správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby – provádí drobnou domácí údržbu – dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytuje první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<p>Finance, provoz a údržba domácnosti Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory. Hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti. Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace. Spotřebiče v domácnosti.</p> <p>Elektrotechnika v domácnosti Elektroinstalace, elektrospotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem.</p>	Provoz a údržba domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče – připravuje jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy – dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce – poskytuje první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p>Kuchyně základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p> <p>Potraviny výběr, nákup, skladování, skupiny potravin sestava jídelníčku</p> <p>Příprava pokrmů úprava pokrmů za studena základní způsoby tepelné úpravy základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů</p> <p>Úprava stolu a stolování jednoduché prostírání; obsluha a chování u stolu; slavnostní stolování v rodině; zdobné prvky a květiny na stole</p>	Příprava pokrmů	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vybírá a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konkrétní pozorování, měření a experimenty – umí zpracovat protokol o průběhu a výsledcích experimentu a zformulovat závěry, k nimž dospěl – využívá dostupné informační zdroje pro provedení experimentu – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentech – poskytuje první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Práce s laboratorní technikou Základní laboratorní postupy a metody. Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky.</p>	Práce s laboratorní technikou	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Osobnostní a sociální výchova • Komunikační kompetence • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – ovládá základní funkce digitální techniky – diagnostikuje a odstraňuje nejčastější problémy při použití digitální techniky – propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení – uživatelským způsobem pracuje s mobilními technologiemi – umí ošetřovat digitální techniku a chránit ji před poškozením – dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s digitální technikou a poskytuje první pomoc při úrazu 	<p>Digitální technika Počítač a periferní zařízení. Digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, eKniha, mobilní telefon.</p> <p>Digitální technologie Bezdrátové technologie. Navigační technologie. Konvergence technologií. Multiplexování.</p> <p>Počítačové programy Zpracování hlasových a grafických informací.</p> <p>Mobilní služby Operátoři. Tarify.</p>	Využití digitálních technologií	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Osobnostní a sociální výchova • Komunikační kompetence • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. – 9. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – má vlastní představu o své budoucí profesi – se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách – objektivně posuzuje své možnosti při výběru profese – využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání – zná základní práva a povinnosti zaměstnanců i zaměstnavatelů – v modelových situacích prezentuje svou osobu při ucházení o zaměstnání 	<p>Trh práce Druhy povolání a pracovišť. Pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností. Kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky. Rovnost příležitostí na trhu práce.</p> <p>Volba profesní orientace Základní principy. Sebepoznávání. Osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, práce s profesními informacemi, poradenské služby.</p> <p>Možnost vzdělávání Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby.</p> <p>Zaměstnání Pracovní příležitost v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce. Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.</p> <p>Podnikání Druhy a struktura organizací. Nejčastější formy podnikání. Drobné a soukromé podnikání.</p> <p>Exkurze Odborná učiliště, vybraná pracoviště.</p>	Svět práce	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

9. Přípravná třída

9.1 Charakteristika přípravné třídy

Cílem přípravné třídy je systematicky připravovat děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu od 1. ročníku základní školy a předcházet tak u nich případným neúspěšným začátkům ve školní docházce, které by mohly ovlivnit průběh jejich dalšího vzdělávání a tím i jejich perspektivy v dalším životě.

Stanoveného cíle se dosahuje uplatňováním nejrůznějších vzdělávacích prostředků, které svým obsahem i formou odpovídají stupni vývoje dětí při zachování potřebné míry psychologické a speciálně pedagogické intervence u dětí předškolního věku s nerovnoměrným vývojem a s obtížemi v adaptaci.

9.2 Klíčové kompetence

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny základy klíčových kompetencí, sice elementární, avšak důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení.

Předpokládá se, že klíčové kompetence pro dítě ukončující předškolní vzdělávání mohou být dosažitelné v následující úrovni:

	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Kompetence komunikativní	Kompetence sociální a personální	Kompetence činnosti a občanské
Orientace v prostředí	Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	Všímání dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivaci k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon, atp.)	Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí; spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim	Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat; dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
Schopnost spolupráce a sociální komunikace	Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	Ovládá řeč, hovoří ve vhodné formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog; ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění; chápe, že zájem o to, co se kolem děje jsou přínosem a naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Kompetence komunikativní	Kompetence sociální a personální	Kompetence činnostní a občanské
Sebepojetí, seberozvoj, empatie	Klade otázky a hledá ne ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost	V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej; uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky; dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky; má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
Sebekontrola a ochrana osobnosti	Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit a dokáže svou iniciativou situaci ovlivnit	Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	Chápe, že se může o tom, co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá; má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat; uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
Překonání překážek a problémů	Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí	Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky; průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Uvedené výstupy jsou optimální. U každého dítěte je třeba zohlednit jeho specifické možnosti a schopnosti.

9.3 Vazba na průřezová témata ŠVP ZŠ

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Výchova demokratického občana

- přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- učí žáky chápat práva a povinnosti jedince
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- utváření pozitivních postojů ke kulturní rozmanitosti k tradičním evropským hodnotám, zvykům a tradicím evropských národů, příběhy jiných národů Evropy.
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Multikulturní výchova

- upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem
- rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství
- boří předsudky a vžitá stereotypy přijímání rasových odlišností
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Environmentální výchova

- vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Mediální výchova

- zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílů mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením
- objasňuje vliv médií na každodenní život
- představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebezodělávání
 - Formy : S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

9.4 Vzdělávací oblasti

Tabulka vzdělávacích oblastí

Vzdělávací oblasti přípravné třídy	Výchovně vzdělávací obsah	Formy realizace	Vazba na průřezová témata ZŠ
Dítě a jeho tělo	Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků Tělesná výchova	S,J	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana
Dítě a jeho psychika a) Jazyk a komunikace b) Poznávací schopnost a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie c) Sebepojetí, city a vůle	Rozumová výchova-- oblast jazyková a komunikativní -oblast matematických představ a rozvoje poznání Rozumová výchova Pracovní výchova Tělesná výchova Výtvarná výchova	S,J	<ul style="list-style-type: none"> Osobnostní a sociální výchova Výchova demokrat. občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Mediální výchova Environmentální výchova
Dítě a ten druhý	Rozumová výchova – oblast jazyková a komunikativní Vytváření kulturních, sociálních a hygienických návyků Pracovní výchova	S,J	<ul style="list-style-type: none"> Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Dítě a společnost	Rozumová výchova – oblast jazyková a komunikativní Vytváření kulturních, sociálních a hygienických návyků	S,J	<ul style="list-style-type: none"> Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova
Dítě a svět	Výtvarná výchova Hudební výchova Pracovní výchova Rozumová výchova	S,J	<ul style="list-style-type: none"> Výchova demokratického občana Environmentální výchova Mediální výchova Multikulturní výchova

9.5 Vzdělávací obsah

Tabulka vzdělávacího obsahu

Přípravná třída			
Vzdělávací oblasti	Okruhy učiva	Časová dotace	
Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků	Dítě a jeho tělo	1	
	Dítě a ten druhý	1	
Rozumová výchova	Dítě a jeho psychika	Jazyk a jazyková komunikace	3
		Matematické představy	2
		Rozvoj poznání, sebepojetí, city, vůle	2
Hudební výchova	Dítě a svět	1	
	Dítě a jeho psychika	1	
Výtvarná výchova	Dítě a svět	1	
	Dítě a jeho psychika	1	
	Dítě a ten druhý	1	
Pracovní výchova	Dítě a jeho psychika	1	
	Dítě a společnost	1	
	Dítě a svět	1	
Tělesná výchova	Dítě a jeho tělo	2	
	Dítě a svět	1	
<i>Celková časová dotace</i>		<i>20</i>	

9.1.1 Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků

Vzdělávací oblast

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a ten druhý

Hodinová dotace

- 2 hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- **Multikulturní výchova** - upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem. Rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství. Bojí předsudky a vžitě stereotypy přijímání rasových odlišností

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj kulturních a hygienických návyků prolíná celý výchovně vzdělávací proces. Upevňuje se neustálým opakováním.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- se učí správně držet tělo
- se učí přizpůsobení se režimu dne
- dbá na pořádek

Kompetence k řešení problémů

dítě

- chápe souvislosti
- učí se samostatně řešit zadaný úkol

Kompetence komunikativní

dítě

- se učí navazovat sociální vztahy a přijímat je

Kompetence sociální a personální

dítě

- se učí pomáhat slabším
- se zapojuje do činností

Kompetence občanské

dítě

- cítí odpovědnost za splnění úkolu
- si váží práce druhých

Kompetence pracovní

dítě

- projevuje kladné postoje k péči o okolí

Očekávané výstupy, kterých by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> – Přizpůsobení se denním činnostem, aktivní zapojení – Sebeobsluha a samostatnost – Hygienické návyky – Základní pohybové dovednosti, koordinace ruky a oka. – Části těla a jejich funkce – Zdravá výživa, péče o zdraví – Nebezpečné situace, vědět, kde vyhledat pomoc v ohrožení 	<p>Lokomoční a nelokomoční pohybové dovednosti</p> <p>Osvojení přiměřených praktických dovedností</p> <p>Jednoduché praktické a sebeobslužné činnosti</p> <p>Poznatky o zdravém životním stylu</p> <p>Vytváření pracovních návyků</p> <p>Poznávání lidského těla</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti</p>	<p>Rozvoj jemné motoriky</p> <p>Pravidla slušného chování</p> <p>Samostatné plnění úkolů</p> <p>Sebeobsluha, vázání klíčků</p> <p>Hygiena stolování</p> <p>Úklid hraček a pomůcek</p> <p>Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti těla</p> <p>Základy tělovědy a zdravotní výchovy, životní styl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova

9.1.2 Rozumová výchova

9.1.2.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblasti

- Dítě a jeho psychika

Hodinová dotace

- 3 hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova-** rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností a učí žáky chápat práva a povinnosti jedince.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - utváření pozitivních postojů ke kulturní rozmanitosti k tradičním evropským hodnotám, zvykům a tradicím evropských národů, příběhy jiných národů Evropy.
- **Multikulturní výchova** - upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem. Rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství a boří předsudky a vžitá stereotypy přijímání rasových odlišností.
- **Mediální výchova** - zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením. Objasňuje vliv médií na každodenní život. Představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebevzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozšiřování a aktivní používání slovní zásoby, rozvoj komunikativních dovedností, vedení ke gramaticky a mluvnicky správnému vyjadřování, příprava na analyticko-syntetické činnosti, soustředění pozornosti, buzení pozitivního vztahu ke knize a motivace ke čtení.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- postupuje podle pokynů a instrukcí
- učí se soustředit a udržet pozornost

Kompetence k řešení problémů

dítě

- vědomě užívá smysly, záměrně pozoruje
- řeší problémy, úkoly, hledá nová řešení

Kompetence komunikativní

dítě

- pozná a pojmenuje věci, které nás obklopují

Kompetence sociální a personální

dítě

- se učí respektování pravidel práce v kolektivu

Kompetence občanské

dítě

- pracuje podle pokynů kompetentní osoby

Kompetence pracovní

dítě

- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech a slovních výpovědích k nim

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> – Správná výslovnost, dýchání, tempo a intonace řeči – Pojmenování věcí z okolí – Vyjádření svých myšlenek, formulace vět, improvizace, aktivní učení novým slovům – Sledování pohádky, příběhu. – Soustředěný poslech – Diferenciace první hlásky ve slově – Rytmizace – Poznat obrázkové symboly – Poznat některá písmena – Zájem o knihu 	<p>Artikulační řečové, sluchové a rytmické hry, hádanky</p> <p>Diskuze, rozhovory. Komentování zážitků</p> <p>Vyřizování vzkazů</p> <p>Verbální projev na určité téma</p> <p>Poslech pohádek, sledování filmových příběhů</p> <p>Převyprávění slyšeného</p> <p>Přednes, dramatizace, zpěv</p> <p>Grafické napodobení tvarů písmen</p> <p>Seznámení se sdělovacími prostředky</p>	<p>Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních</p> <p>Rozvoj komunikačních dovedností a kultivovaného projevu</p> <p>Osvojení některých poznatků, které předcházejí čtení a psaní</p> <p>Zájem o psanou podobu jazyky a další formy sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Mediální výchova

9.1.2.2 Matematické představy

Vzdělávací oblast

Dítě a jeho psychika

Hodinová dotace

2 hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je rozvoj logického myšlení, úsudku i přesného vyjádření, prostorové představivosti, vytvoření představ o čísle, činnosti seznámení se s některými matematickými pojmy a numerace v oboru do 5.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- chápe základní matematické pojmy a souvislosti
- prakticky je užívá a chápe elementární prostorové pojmy

Kompetence k řešení problémů

dítě

- přemýšlí, zaměřuje se na důležité, řeší problémy a nalézá nová řešení

Kompetence komunikativní

dítě

- poznává a umí pojmenovat, co nás obklopuje

Kompetence sociální a personální

dítě

- dovede vyjádřit svou fantazii a představivost v tvořivých činnostech

Kompetence občanské

dítě

- postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí

Kompetence pracovní

dítě

- využívá zkušeností k učení

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> – Záměrné pozorování, užití smyslů – Přemýšlet, hledat řešení – Chápat elementární matematické a prostorové pojmy – Úmyslně si zapamatovat a vybavit – Řešit problémy, úkoly a situace, nalézat řešení – Orientace v rovině, v prostoru , v čase 	<p>Třídění předmětů</p> <p>Orientace v prostoru</p> <p>Porovnávání</p> <p>Číselná řada 1-5.</p> <p>Pořadí</p> <p>Poznávání základních geometrických tvarů a těles</p> <p>Práce se stavebnicí.</p>	<p>Kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně logickému</p> <p>Záměrný rozvoj paměti</p> <p>Posilování přirozených poznávacích citů, vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem</p> <p>Osvojení si elementárních poznatků o znakových pojmech a jejich funkci</p> <p>Vytvoření základu pro práci s informacemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

9.1.2.3 Rozvoj poznání, sebekojení, city, vůle

Vzdělávací oblast

- Dítě a jeho psychika

Hodinová dotace

- 2 hodiny týdně

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebekojení, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností a učí žáky chápat práva a povinnosti jedince.
- **Environmentální výchova** - vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví

Výchovné a vzdělávací strategie

Prioritou se jeví rozvoj poznání dítěte, jeho seznámení s přírodou a životem ve společnosti v nejbližším okolí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- si uvědomuje svou samostatnost
- zaujímá názory a postoje a učí se vyjádřit je

Kompetence k řešení problémů

dítě

- si uvědomuje své možnosti
- se učí zorganizovat hru

Kompetence komunikativní

dítě

- si osvojuje citlivost ve vztahu k lidem, přírodě, věcem

Kompetence sociální a personální

dítě -

- umí vyjádřit souhlas či nesouhlas
- umí říci ne
- uvědomuje si citové prožitky

Kompetence občanské

dítě

- respektuje předem stanovené povinnosti

Kompetence pracovní

dítě

- rozhoduje o svých činnostech

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> – Zvládnout odloučení od rodičů – Ve známých situacích se ovládat a přizpůsobit jim své chování – Umět říci ne – Uvědomit si své limity – Vyvinout volní úsilí na činnost, její dokončení – Zorganizovat hru 	<p>Znát jméno, adresu, členy své rodiny, byt a jeho zařízení, zvyky, tradice</p> <p>Škola – chování ve škole</p> <p>Orientace na ulici, okolí školy, bydliště, dopravní výchova</p> <p>Péče o zdraví. Části těla</p> <p>Příroda kolem nás. Zaměstnání rodičů</p> <p>Časové představy</p>	<p>Sebepoznání, rozvoj pozitivních citů k sobě, relativní citová samostatnost, sebeovládání</p> <p>Vytváření citových vztahů, vyjádření pocitů. Citlivost k okolí</p> <p>Rozvoj a kultivace mravního a etického vnímání a prožívání</p> <p>Regulace chování.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova

9.1.2.4 Hudební výchova

Vzdělávací oblast

- Dítě a svět
- Dítě a jeho psychika

Hodinová dotace

- 2 hodiny týdně

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností a učí žáky chápat práva a povinnosti jedince.
- **Multikulturní výchova** - upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem. Rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství a boří předsudky a vžitě stereotypy přijímání rasových odlišností.
- **Mediální výchova** - zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením. Objasňuje vliv médií na každodenní život. Představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebevzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj muzikální a pohybové kultury dítěte, jednoduchá rytmizace, tanec, nácvik písní.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- osvojuje si nácvik písní a říkadel

Kompetence k řešení problémů

dítě

- zvládá hru na jednoduché hudební nástroje

Kompetence komunikativní

dítě

- si osvojuje pravidla společného zpěvu

Kompetence sociální a personální

dítě

- společně vytleskává rytmus

- vyjadřuje hudbu pohybem

Kompetence občanské

dítě

- reaguje na pokyny

Kompetence pracovní

dítě

- poslouchá hudbu
- se učí poznávat písně podle melodie
- si osvojuje nácvik tanečků

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> – Vnímání a rozlišování pomocí smyslů – Seznámení se s texty a melodiemi – Koordinace hudby a pohybu, rytmizace – Kladné citové odezvy- reakce na hudbu – Poznávání jiných forem 	<p>Nácvik správného dýchání</p> <p>Praktické užití hudebních nástrojů. Praktické činnosti- zpěv, hudební produkce, tanec</p> <p>Seznámení se s hudbou jiných národů a kultur</p> <p>Národní pěvecké a taneční tradice</p>	<p>Dechová cvičení</p> <p>Hudební nástroje: rozlišení zvuků, jednoduchá hra. Rytmizace říkadel</p> <p>Zpěv a společný zpěv</p> <p>Reprodukce hudby</p> <p>Vyjádření hudby pohybem</p> <p>Poslech hudby, poznávání melodie</p> <p>Tanečky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova • Mediální výchova

9.1.2.5 Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast

- Dítě a svět
- Dítě a jeho psychika

Hodinová dotace

- 2 hodiny týdně

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** - rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností a učí žáky chápat práva a povinnosti jedince.
- **Multikulturní výchova** - upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem. Rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství a boří předsudky a vžité stereotypy přijímání rasových odlišností.
- **Environmentální výchova** - vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví
- **Mediální výchova** - zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením. Objasňuje vliv médií na každodenní život. Představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebevzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vytváření základních dovedností práce s tužkou, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti a grafomotoriky. Rozeznávání barev. Tvorba vztahu k životnímu prostředí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- si osvojuje základní grafické dovednosti
- učí se správně držet pracovní nářadí
- umí využít plochy papíru

Kompetence řešení problémů

dítě

- cvičí a rozvíjí pozorovací schopnosti

Kompetence komunikativní

dítě

- pracuje ve skupině

Kompetence sociální a personální

dítě

- pracuje pod vedením vyučujícího

Kompetence občanské

dítě

- se vlastní prací podílí na výzdobě třídy, školy

Kompetence pracovní

dítě

- dbá na čistotu pracovního místa a úpravou práci

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> – Zvládnout práci s tužkou i štětcem na ploše papíru – Dokreslování a obkreslování – Tematická kresba – Vystříhování a nalepování – Pozorování obrázků, ilustrace 	<p>Grafomotorická a uvolňovací cvičení</p> <p>Práce na tabuli, velkou plochu, papír</p> <p>Různé výtvarné techniky</p> <p>Dekoratивní práce</p> <p>Práce dle předlohy, okolí</p> <p>Čáry, vlnovky, psaní „do linek“ a hůlkovým písmem</p> <p>Znamé ilustrace</p>	<p>Rozvoj jemné motoriky, koordinace pohybů</p> <p>Estetika a kultivovanost podnětů- rozvoj vnímání i sebevyjádření</p> <p>Seznamování s různými druhy materiálů a technik</p> <p>Ochrana životního prostředí i majetku</p> <p>Národní bohatství a rozmanitost kultur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

9.1.3 Pracovní výchova

Vzdělávací oblast

- Dítě a psychika
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Hodinová dotace

- 3 hodiny týdně

Průřezová témata

- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností a učí žáky chápat práva a povinnosti jedince.
- **Multikulturní výchova** - upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem. Rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství a boří předsudky a vžitě stereotypy přijímání rasových odlišností.
- **Environmentální výchova** - vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj jemné motoriky, manuální zručnosti, pracovních návyků. Poznávání jednoduchých strojů a přiměřených pracovních postupů.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- se seznamuje s novými pracovními postupy

Kompetence řešení problémů

dítě

- hledá možnosti, koordinace ruky a oka

Kompetence komunikativní

dítě

- dodržuje stanovený postup při práci

Kompetence sociální a personální

dítě

- plní drobné úkoly
- udržuje čistotu při práci

Kompetence občanské

dítě

- rozvíjí volní vlastnosti
- rozvíjí cílevědomost
- rozvíjí pracovní aktivity

Kompetence pracovní

dítě

- vytváří si poznatky o významu práce

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
<ul style="list-style-type: none"> - Zdokonalování sebeobslužných a pracovních návyků - Rozvoj vůle, cílevědomosti, soustředěnosti a aktivity - Vytváření poznatků o významu práce - Upevňování kladného vztahu k práci 	<p>Vytváření hygienických návyků a sebeobsluhy</p> <p>Práce s korálky, stavebnicemi, modelínou</p> <p>Jednoduché pracovní nástroje a postupy</p> <p>Práce s různým materiálem</p> <p>Plnění drobných úkolů ve třídě</p> <p>Návštěva výstav</p> <p>Beseda o zaměstnání rodičů, významu práce</p>	<p>Samostatnost a soběstačnost.</p> <p>Koordinace zraku a ruky, rozvoj jemné motoriky</p> <p>Bezpečnost při práci</p> <p>Uvádění do občanského života, světa práce</p> <p>Svět kultury, její rozmanitost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova • Environmentální výchova

9.1.4 Tělesná výchova

Vzdělávací oblast

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a svět

Hodinová dotace

- 2 hodiny týdně

Průřezová témata

- **Výchova demokratického občana** - přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností a učí žáky chápat práva a povinnosti jedince.
- **Multikulturní výchova** - upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem. Rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství a boří předsudky a vžitě stereotypy přijímání rasových odlišností.
- **Environmentální výchova** - vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví

Výchovné a vzdělávací strategie

Radost z pohybu a rozvoj základních pohybových dovedností posiluje pohybovou výkonnost a zvyšuje tělesnou zdatnost. Sport a příroda. Sportovní soutěže, hry, olympiády.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě

- se seznamuje s pravidly chování při sportu
- rozvíjí základní pohybové dovednosti

Kompetence řešení problémů

dítě

- cvičí rovnováhu
- učí se pravidla pro štafetové hry

Kompetence komunikativní

dítě

- kolektivní hry

Kompetence sociální a personální

dítě

- se seznamuje s prvky týmové spolupráce

Kompetence občanské

dítě

- pohybuje se podle pokynů
- dodržuje pravidla bezpečnosti

Kompetence pracovní

dítě

- rozvoj pohybových dovedností, posilování organismu

Očekávané výstupy, které by mělo dítě dosáhnout nebo se k nim přiblížit	Učivo	Téma	Následná souvislost s průřezovými tématy ZŠ
– Správné držení těla	Nácvik správného držení těla	Uvědomění si těla	• Výchova demokratického občana
– Pohybová koordinace	Napodobování pohybů	Ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí	
– Lokomoce, napodobování pohybů	Dechová a uvolňovací cvičení	Rozvoj a užívání smyslů	• Environmentální výchova
– Obratnost a postřeh	Chůze: schody, lavička	Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti	
– Sladit pohyb s rytmem a hudbou	Gymnastické balony	Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	
– Aktivita	Míčové hry	Sezónní sporty – ve škole, v médiích	
– Zásady fair play	Cvičení rovnovážná		• Mediální výchova
– Bezpečnost při cvičení	Taneční průprava	Poznatky o podpoře zdraví, základ zdravého životního stylu	
	Jízda na kole, koloběžce		
	ZvTv		

9.6 Hodnocení dětí

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují.

Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu absolvovalo. Děti nedostávají vysvědčení.

Učitel přípravné třídy vypracuje na konci druhého pololetí školního roku zprávu o průběhu předškolní přípravy dítěte v daném školním roce. Zpráva obsahuje:

- vyjádření o dosažené úrovni hlavních cílů vzdělávání,
- doporučení speciálních vzdělávacích potřeb,
- diagnostiku předpokládaných schopností, nadání a zájmů dítěte,
- doporučení pro přípravu individuálních vzdělávacích plánů pro vzdělávání dítěte v daném období.

10. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

10.1 Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Vzdělávání žáků s diagnostikovaným lehkým mentálním postižením probíhá v rámci školy podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, základní škola, zpracovaného podle přílohy.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je uskutečňován s pomocí podpůrných opatření, jimiž jsou využity speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, poskytování pedagogicko-psychologických služeb, nižší počet žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině nebo jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

ŠVP je koncipován tak, aby žáci v různém pásmu lehkého mentálního postižení, za podpory speciálně pedagogických vzdělávacích metod mohli dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit.

Pro vzdělávání vytváří optimální podmínky, které formují kladný vztah žáka ke vzdělávání, především přátelskou atmosférou ve škole a pracovním klimatem, které podněcuje zájem žáků o školu. Minimalizuje obavu z případných neúspěchů a usiluje o dosažení základního vzdělání v rámci možností žáků.

Na prvním stupni především v 1. období (1. – 3. ročník) je vzdělávání přizpůsobeno formou bezrozvrhového vyučování psychickým, fyzickým a sociálním možnostem žáků. Je zaměřeno na pozvolný a postupný přechod z rodinné péče nebo z předškolního vzdělávání. Individuální přístup ke každému žákovi zohledňuje rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovní výsledky. Hlavním úkolem je adaptace žáků na nové prostředí, vytváření sociálních návyků.

Ve druhém období (4. a 5.) ročník prvního stupně si žáci upevňují sociální návyky a adaptují se na nový styl práce.

Druhý stupeň (6. – 9. ročník) je zaměřen na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života a budoucího profesního uplatnění. Prioritou je rozvíjení sociálních a komunikačních schopností a především vytváření praktických dovedností v rámci předprofesní orientace a přípravy. Důraz v učebním plánu je kladen na oblasti člověk a svět práce, informační a komunikační technologie.

V souladu s cíli RVP ZV – LMP vybavit žáky s lehkým mentálním postižením souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Vytvořit základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s lehkým mentálním postižením klást důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Školní aktivity a činnosti jsou zaměřeny především na rozvíjení přátelské atmosféry a takového pracovního klimatu, aby žáci školu rádi navštěvovali a na pomoc při vhodné orientaci ve volnočasových aktivitách žáků, na zvyšování kvality osobního života a na předprofesní orientaci.

10.2 Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, žáků s více vadami a žáků s poruchou autistického spektra

Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, žáků s více vadami a žáků s poruchou autistického spektra probíhá v rámci školy formou skupinové integrace, v případech

hodných zvláštního zřetele formou individuální integrace. V případě potřeby je stanoven IVP především pro individuálně integrovaného žáka.

11. Školní družina

11.1 Charakteristika školní družiny

- Vzdělávací program školní družiny (dále jen ŠD), vychází ze ŠVP pro základní vzdělávání Základní škola, zpracovaný podle RVP ZV , Základní škola a Střední škola, Vinohradská 54, Praha 2, jehož je nedílnou součástí.
- ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.
- Počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Tuto mobilitu zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování provozu oddělení školní družiny.
- Režim dne ve školní družině je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace ve ŠD.
 - **oběd** – hygiena, školní jídelna
 - **odpočinkové činnosti** – jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil
 - **zájmové činnosti** – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně
 - **rekreační činnosti** – slouží k regeneraci sil; zařazujeme do nich pohybové, sportovní, turistické nebo manuální prvky
 - **svačina** - pitný režim zajišťují vychovatelky
 - **příprava na vyučování** – žáci si po písemném souhlasu rodičů samostatně nebo s pomocí vychovatelky vypracovávají domácí úkoly; ostatní žáci si procvičují učivo formou didaktických her, pracovních listů, práce s knihou, časopisem apod.
- Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.
- Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti.
- Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se provádí venku nebo v tělocvičně. Pokud žáci mají delší vyučování nebo odpolední vyučování, zařazuje se toho dne pouze činnosti odpočinkové a rekreační, nebo činnosti, které lze provádět mimo budovu školy.
- **Provoz družiny**
 - v pracovní den od 7. 00 – 8.45, 11.40 do 17.00 hodin
 - v době vedlejších prázdnin je družina otevřená na základě rozhodnutí ředitele školy.
- **Počet oddělení** - podle počtu žáků přihlášených k docházce do ŠD.
- **Počet vychovatelek** - podle počtu otevřených oddělení ŠD.

11.2 Činnost školní družiny

- ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době mimo vyučování, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.
- Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte. Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování.
- Prostory družiny jsou zařízené z části jako herny.
- Pro zájmové činnosti jsou využívány vhodné prostory v budově školy: velká i malá tělocvična, školní hřiště, posilovna, odborné učebny informační a komunikační technologie, cvičné kuchyně, keramická dílna, školní knihovna.
- Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobné cvičební náčiní (švihadla, míče...). Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení.
- V každém oddělení je k dispozici velká tabule na kreslení, křídly, pastelky, voskovky. Podle finančních možností máme k dispozici další výtvarný materiál a pomůcky.
- Pro poslechové činnosti používáme kazetové magnetofony a CD přehrávač. Oddělení je vybaveno televizorem a videem, kterého využíváme převážně ke sledování didaktického materiálu k projektům. Žáci mohou pracovat na počítači, mají možnost využít služeb internetu a své práce si také vytisknout. Menší žáci využívají počítač k didaktickým hrám rozvíjející pohotovost, představivost, získávají poznatky o dalším využití počítače např. ke kreslení, psaní, počítání, hledání správného řešení úkolů, k získání informací. Starší žáci již pracují s internetem, se základními programy počítače.

11.3 Realizace průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.

Výchova demokratického občana

- přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- učí žáky chápat práva a povinnosti jedince

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- učí žáky chápat práva a povinnosti jedince

Multikulturní výchova

- upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem
- rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství
- boří předsudky a vžitá stereotypy přijímání rasových odlišností

Environmentální výchova

- vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví

Mediální výchova

- zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílu mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením
- objasňuje vliv médií na každodenní život
- představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebevzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žáci se učí poznávat okolí místa bydliště a školy, důležitá místa v obci, regionu, zemi.
- Žáci si vytvářejí základy společenského chování a jednání, základy hodnotového systému a zdravého životního stylu.
- Žáci se seznamují s právy dítěte. Učí se tolerovat odlišnosti mezi lidmi, spolupracovat, správně se chovat v krizových situacích.
- Prioritou je zapojení a rozvoje smyslového vnímání (zrak, sluch, hmat), pěstování komunikačních dovedností, postřehu a paměti, sebepoznání i regulace chování.
- Žáci si osvojují pozitivní vztah ke svému okolí podporou individuální tvořivosti.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- pracuje s vhodnými pomůckami pomocí naučených postupů
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- využívá v hodné naučené metody a pracovní postupy
- pracuje s učebnicí a učebními materiály
- uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- dokáže vyhledávat informace a prakticky je využívat
- chápe obecně používané termíny

Kompetence k řešení problémů

žák

- umí se svěřit
- umí srozumitelně popsat problém
- umí požádat o radu

Kompetence komunikativní

žák

- správně a výstižně formuluje své myšlenky
- komunikuje a spolupracuje s okolím
- srozumitelně se vyjádří, vede dialog

Kompetence sociální a personální

žák

- navazuje pozitivní vztahy s vrstevníky
- respektuje názor druhých

Kompetence občanské

žák

- chápe pravidla soužití v rámci rodiny a třídy
- chrání své zdraví

Kompetence pracovní

žák

- umí pracovat podle návodu s možností hledání vlastního postupu
- rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci

11.4 Obsah činnosti školní družiny

1. Jazyk a jazyková komunikace
 2. Člověk a jeho svět
 3. Člověk a společnost
 4. Člověk a příroda
 5. Umění a kultura
 6. Informační a komunikační technologie
 7. Člověk a zdraví
 8. Člověk a svět práce
- Výchovně vzdělávací činnost je rozdělena do šesti výše uvedených oblastí. Všemi těmito oblastmi prolínají průřezová témata. Výchovně vzdělávací činnost je uspořádána do ucelených částí (bloků). Jsou zpracovány jako dlouhodobé projekty nebo krátkodobé integrované bloky, které jsou stavěny tak, aby:
 - přispívaly k rozvoji dítěte v různých oblastech (biologické, psychologické, sociální...)
 - dítě mělo možnost získávat potřebné dovednosti, užitečné poznatky, poznávat žádané hodnoty a získávat samostatné postoje
 - umožňovaly naplnit jej mnohostranně pestrou nabídkou intelektových i praktických činností
 - Bloky jsou řešeny cyklicky na jeden školní rok. Jsou sestaveny jako nabídka témat, ze kterých vybírá každá vychovatelka dle konkrétních potřeb a situací. Rozpracovává si je do činností pro různé věkové skupiny žáků v oddělení, liší se úrovní náročnosti nabízených činností. Společné jsou pouze celodružinové akce v rámci dlouhodobých projektů.
 - Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a dílčích cílů, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školního vzdělávacího programu. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat je v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.
 - Osobnostně orientovaný program je založený na integrovaném vzdělávání hrou, činnostech a prožitcích žáků a umožňuje pracovat s tematickými celky, jejichž realizace spočívá nejen v řízených činnostech žáků. Využíváme běžné životní situace i nahodile vzniklé okolnosti a příležitosti. Vychovatelky si zpracovávají pro své oddělení program, aby mohly lépe požadavky a pravidla koncipované pro celou družinu aplikovat v konkrétních podmínkách oddělení a skupiny dětí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Příprava na vyučování

Tato činnost probíhá až po 15 - té hodině. V této době již někteří žáci odchází domů nebo do dalších zájmových útvarů a je relativně menší počet rozptylujících podnětů.

Při vypracovávání domácích úkolů pomáháme žákům správně porozumět zadání a způsobu vypracování. Žák si pak úkol zpracovává samostatně. Ve stejné době se musíme zároveň věnovat žákům, kteří odchází z družiny a osobně je předat rodičům, lektorům, popřípadě zkontrolovat žáka, který odchází z družiny sám. Vždy to znamená pohyb po družině, šatně popřípadě na chodbě. U žáků 1. tříd tedy není možné zajistit soustavný individuální přístup vychovatelky, potřebný klid k práci, která vyžaduje soustředěnost žáka, pomoc a kontrolu dospělé osoby.

Žáci se mohou připravovat na vyučování také jakoukoliv činností, která procvičuje získané poznatky ze školy. Žák se tím učí používat získané dovednosti v každodenní činnosti, např. při spontánních aktivitách, při zájmových činnostech apod.

- **Dlouhodobé projekty**

- **Člověk a jeho svět**

- rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání
- žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obsah světa
- poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a složitějšími ději
- učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich

- **Lidé kolem nás**

- žáci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty
- seznamují se základními právy a povinnostmi (budoucí výchova občana demokratického státu)
- kooperace

- **Lidé a čas**

- vede žáka k osvojení základů budování správného režimu dne a jeho dodržování
- žáci se seznamují s využitím volného času v duchu příjemné atmosféry a bez zbytečných prodlev
- žáci se učí úctě k času druhých a zároveň využití svého času
- vytváří se zde základy a návyky k pravidelnosti a systému, zejména ve využití volného času

- **Tematické celky**

-Téma: **Škola a okolí** - umím se chovat a chránit si své zdraví

- znám bezpečnou cestu do školy a zpět
- máme vyzdobenou třídu

-Téma: **Barvy podzimu**- znám zásady správné výživy

- poznávám rozmanitost ekosystému
- sbírám a vyrábím z přírodnin

-Téma: **Příroda se připravuje na zimu**- umím se chovat v přírodě

- vím, jak si ošetřit zranění
- připravujeme se na Vánoce

-Téma: **Vánoční svátky** - vánoční koncert

- pozoruji zimní přírodu
- pomáhám druhému

-Téma: **Zimní sportování**- zimní olympiáda

- zimní příroda
- vnímám všemi smysly

-
- Téma: **Masopust** - tvořím z různého materiálu
 - chráním své zdraví a pečuji o něj

 - Téma: **Příchod jara** - pracuji s knihou
 - příroda se probouzí

 - Téma: **Měsíc bezpečnosti** - jsem dobrý chodec a cyklista
 - navštíví nás čarodějnice
 - nebojím se počítače

 - Téma: **Člověk a příroda** - chráním přírodu
 - slavím s maminkou
 - společně sportujeme

 - Téma: **Prázdniny jsou za dveřmi**
 - mám spoustu kamarádů
 - poznávám život u vody

 - **Bezpečnost a ochrana zdraví**

Prevence úrazů znamená změnu skutečností a dostatek informací. Seznamujeme žáky s možnými riziky pohybu ve škole a mimo ni. Žáci jsou v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportování. Žáci jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

12. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

12.1 Hodnocení a klasifikace žáků

Hodnocení je jeden z klíčových momentů výchovně vzdělávacího procesu, nastolující nezbytnou zpětnou vazbu mezi pedagogem a žákem tak, aby prvek hodnocení plnil, především funkci motivační a povzbuzující. Významná je také informační funkce, zejména směrem k rodičům.

12.1.1 Kritéria hodnocení žáka

Hodnocení probíhá z velké části individuálně. Kritéria se odvíjejí od klíčových kompetencí, při zohlednění individuálních potřeb žáka, respektující jeho osobní maximum v dosažení klíčových kompetencí. Hodnotí se naplňování očekávaných výstupů jednotlivých předmětů, konkrétních vědomostí, dovedností a návyků, snaha a individuální pokrok, srovnávají se také aktuální výkony žáka s jeho předchozími výsledky. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je vždy jednoznačné, věcné a srozumitelné. Je správné z odborného hlediska, pedagogicky zdůvodnitelné a doložitelné.

Klasifikace předmětu neobsahuje hodnocení chování, kázeňské problémy se řeší odděleně.

12.1.2 Pravidla pro hodnocení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze vydat výpis z vysvědčení.

12.1.2.1 Chování žáka

Ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1- velmi dobré
- 2- uspokojivé
- 3- neuspokojivé

11.1.2.2 Klasifikace

Klasifikace je realizována prostřednictvím známek, v případě potřeby slovním hodnocením nebo kombinovaným.

Při klasifikaci používáme **5 klasifikačních stupňů**.

Stupeň 1 – výborný

žák

- dokáže osvojené vědomosti a dovednosti prezentovat správně a výstižně
- umí tyto poznatky aplikovat při řešení úkolů
- je schopen pracovat po zadání samostatně
- dokáže si sám vyhledávat dostupné informace při řešení problému a využívat je

Stupeň 2 – chvalitebný

žák

- při prezentaci osvojených vědomostí a dovedností má drobné nedostatky
- při aplikaci osvojeného vykazuje menší chyby
- k samostatné práci potřebuje žák podrobnější návod učitele, ale je schopen samostatné práce

Stupeň 3 – dobrý

žák

- prezentuje osvojené vědomosti a dovednosti s vážnějšími chybami v úplnosti a přesnosti
- k aplikaci při řešení úkolů potřebuje pomoc učitele
- je samostatné práce schopen pouze částečně, pod dohledem učitele

Stupeň 4 – dostatečný

žák

- má vážné mezery v požadovaných vědomostech a dovednostech
- své poznatky dokáže aplikovat velmi omezeně a jen se stálou pomocí učitele
- není schopen samostatné práce

Stupeň 5 – nedostatečný

žák

- má zcela nedostačující vědomosti a dovednosti, které nedokáže prezentovat žádným způsobem
- není schopen práce ani se stálou pomocí učitele

12.1.2.3 Slovní hodnocení

Slovní hodnocení se využívá v jednotlivých případech těžšího stupně postižení po dohodě s rodiči. Je vhodné tam, kde je využíván individuální vzdělávací plán a také tam, kde pětistupňová klasifikace není vhodná, nebo nevyjadřuje skutečný stav a faktory ovlivňující hodnocení žáka.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu k práci. Obsahuje také doporučení dalšího postupu, jak předcházet neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Slovní hodnocení je postaveno na principu stručného, výstižného popisu zvládnutí očekávaných výstupů s důrazem na zohlednění postižení vzdělávaného a zejména vyjádření procesu pokroku a cesty jak dál. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Je to sdělení především pro rodiče, či zákonné zástupce žáka.

12.1.2.4 Kombinované hodnocení

Nabízí použití obou těchto hodnotících metod současně a je vhodné zvláště v případech nezvládnutí některých segmentů vzdělávacího procesu.

12.1.2.5 Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném předmětu hodnocen/a stupněm horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů ze všech předmětů není vyšší než 1,5 a chování je hodnoceno stupněm 1 – velmi dobré
- **prospěl(a)**, není-li v žádném z předmětů hodnocen/a stupněm prospěchu 5 – nedostatečný
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z předmětů hodnocen/a stupněm prospěchu 5 – nedostatečný

12.1.2.6 Výsledky práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech jsou na vysvědčení hodnoceny stupni:

- **pracoval(a) úspěšně**
- **pracoval(a)**

12.1.2.7 Hodnocení v náhradním termínu

1. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
2. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.
3. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.
4. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

12.1.3 Způsoby hodnocení

Způsob hodnocení musí vycházet vstříc individuálním potřebám žáka. Cílem je vyhodnocení vědomostí, dovedností, návyků, postupů, zpracování informací, úroveň komunikace, tvořivosti žáka s motivačním nábojem. Volí se ústní i písemné ověřování dosažené úrovně vědomostí, dovedností a návyků, možná je i pouze jedna z forem, nebo alternativní metoda.

Hodnocení dosažených výsledků žáků v procesu vzdělávání a osvojování je velmi důležité i z hlediska úrovně pedagogického působení a je jedním z prostředků k zabezpečení kvalitní výuky a výchovy.

12.2. Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

12.2.1 Oblasti autoevaluace

12.2.1.1 Oblast systémy

řídící systémy

- kvalitní plán rozvoje školy
- systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- motivační systém
- systém hodnocení pracovníků
- organizační struktura školy

pedagogické systémy

- soulad realizovaného ŠVP s RVP ZV
- zavádění nových metod práce
- efektivita výuky-individuální vzdělávací potřeby
- prevence sociálně patologických jevů
- program volnočasových aktivit
- integrace minorit

12.2.1.2 Oblast lidé

sbor

- odbornost a kvalifikovanost
- týmová práce
- úroveň spolupráce
- kultura školy
- stabilizace pracovníků

management

- odbornost a kvalifikovanost
- reakce na změny
- úroveň spolupráce
- získávání schopných a tvořivých lidí

12.2.1.3 Oblast finance

vybavení

- rekonstrukce a vybavení školy
- finanční zdroje-rozpočet
- finanční zdroje-mimorozpočtové / HČ, projekty /

odměňování

- finanční zdroje
- struktura mezd

12.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Koncept široké autonomie a zodpovědnosti škol vyžaduje posílení prvku strategického řízení školy a zavádění principů řízení kvality- vnitřní evaluace.

Součástí řízení školy je trvalé sledování kvalitativních aspektů, vycházejících z jasně deklarovaných cílů rozvoje školy a jejího poslání. Zásadním strategickým dokumentem školy je střednědobý a dlouhodobý plán rozvoje školy. Trvalá zpětná informační vazba, vytvářená systémem sběru a vyhodnocování informací musí nacházet svůj odraz ve strategickém i operativním řízení školy, v korekci cílů a vytváření podmínek pro jejich efektivní dosahování.

Hlavním cílem je dobře fungující škola, která plní optimálně svoji funkci ve všech oblastech.

Hlavní kritéria – spokojenost rodičů s prací školy

- uplatnění absolventů v dalším životě
- vztah žáků ke škole a vzdělávání

12.2.3 Nástroje autoevaluace

Rozhovory a diskuse - aspekty práce školy, které lze ohodnotit na základě prostého posouzení

Školní dokumentace - aspekty práce školy, které lze kvantifikovat

Žákovské práce - prezentace prací a činností žáků na školní a meziškolní úrovni

Dotazníky - aspekty výuky, aspekty práce školy

Vnitřní faktory práce školy

		silná stránka slabá			
		1	2	3	4
1	Kvalitní plán rozvoje školy				
2	Stanovení jasných a měřitelných cílů rozvoje školy				
3	Úroveň komunikace o procesech změn rozvoje škol				
4	Podmínky pro zvyšování odbornosti učitelů				
5	Průhledný a promyšlený motivační systém				
6	Systém hodnocení pracovníků				
7	Fungující organizační struktura školy				
8	Zavádění nových metod práce ve škole				
9	Úroveň výchovně vzdělávacího procesu				
10	Nabídka volitelných předmětů a kroužků				
11	Týmové zapojení do řešení problémů				
12	Úroveň spolupráce ve škole				
13	Kvalita vztahů mezi pracovníky				
14	Kultura školy				
15	Zvládnutí změn				
16	Hrdost zaměstnanců na školu				
17	Plán rozvoje pracovníků				
18	Podpora tvořivých lidí				
19	Pružná reakce managementu na změny				
20	Odbornost managementu školy				
21	Důvěra zaměstnanců ve vedení školy				
22	Dostatečné finanční zdroje				
23	Mzdy zaměstnanců-odměňování				
24	Dostupnost finančních zdrojů pro rozvoj školy				
25	Vnitřní vybavenost školy				

Dílčí jevy ve výuce

Dílčí jevy	Hodnocení			
	1	2	3	NE
Vhodnost a přiměřenost stanovených cílů				
Konkretizace cílů ve výuce				
Návaznost učiva na předcházející témata				
Uspořádání učebny vzhledem k činnostem				
Podnětnost učebny				
Účelnost využití pomůcek, didaktické techniky				
Vnitřní členění hodiny				
Plnění stanoveného cíle				
Účelnost výuky				
Organizace výuky, relaxace žáků				
Aktivita žáků				
Teoretická a praktická činnost žáků				
Motivace žáků				
Klima třídy				
Komunikace mezi učitelem a žáky				
Vyjadřování vlastního názoru žáků				
Výchova k toleranci				
Rozvoj komunikativních dovedností				
Metody hodnocení žáků /sebehodnocení/				
Respektování individuálních schopností žáků				
Využití klasifikace				

13.2.4 Časové rozvržení evaluačních činností

Období	Evaluační činnosti
srpen	vyhodnocení výsledků evaluace – tvorba plánu práce na školní rok - úvazky pedagogů - podklady na rozpočtové jednání
září	učební plány, individuální vzdělávací plány
říjen	posouzení práce školy vedením školy, hodnocení práce učitelů vedením školy
leden	vyhodnocení výsledků školy v ekonomické oblasti - podklady pro rozpočtové řízení
květen – červen	vyhodnocení úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na SŠ
červen	vyhodnocení výchovně vzdělávacích aktivit pedagogickými pracovníky a vedením školy
červenec	vyhodnocení školního roku a podklady pro Výroční zprávu o činnosti školy
průběžně	rozhovory a diskuse, školní dokumentace, žákovské práce, dotazníky